

การรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว
สู่การปฏิบัติของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

จักรินนที หรือโอภาส

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2558

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

สารนิพนธ์

เรื่อง

การรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว
สู่การปฏิบัติของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

นายจักรินนที หรือโอภาส

ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์สมบูรณ์ ศิริสรริทธิ์,

Ph.D. (Educational Administration)

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภัทร พลอยแหวน,

Ph.D.(Development Education)

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐ์ สัจจรักษ์ ชีระฐิติ,

Ph.D.(Politics and International Studies)

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม

ศาสตราจารย์พัชรีย์ เลิศฤทธิ์,

พ.บ., Ph.D. (Biochemistry)

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์สมบูรณ์ ศิริสรริทธิ์,

Ph.D. (Educational Administration)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

สารนิพนธ์

เรื่อง

การรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว
สู่การปฏิบัติของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

ได้รับการพิจารณาให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ)
วันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ.2558

นายจักรินนท หรือ โอภาส

ผู้วิจัย

รองศาสตราจารย์สมบูรณ์ ศิริสรหิรัญ,
Ph.D. (Educational Administration)
กรรมการสอบสารนิพนธ์

รองศาสตราจารย์ พันตำรวจเอกนพวง ศักดิ์ศิริ,
Ph.D. (Educational Administration)
ประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภัทร์ พลอยแหวน,
Ph.D.(Development Education)
กรรมการสอบสารนิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภเรณู ลัจจรักษ์ วีระฐิติ,
Ph.D.(Politics and International Studies)
กรรมการสอบสารนิพนธ์

ศาสตราจารย์พัชรีย์ เลิศฤทธิ์,
พ.บ., Ph.D. (Biochemistry)
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์ศิริรัตน์ ชุนทด้าย, Ph.D.
รักษาการแทนคณบดี
คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง “การรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสู่การปฏิบัติของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี” ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี โดยความความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ศิริสรธริรัญ ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทาง และให้ข้อคิดเห็นต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภัทร์ พลอยแหวน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภเรณู สังจักรักษ์ ธีระฐิติ ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์ และสละเวลาตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนอาจารย์ เจ้าหน้าที่ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ทุกท่านที่เป็นผู้ให้ความรู้ อันเป็นประโยชน์ในการดำเนินการของผู้วิจัย ในการนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชญุโชค ศรขวัญ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี นางสาววรรณธิดา ร่มไทร เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในเรื่องการเก็บข้อมูลและขอบคุณบุคลากรและนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีที่สละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปด้วยดี

จักรินนัท หรือโอภาส

การรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

PERCEPTION ATTITUDE AND BEHAVIOR TOWARD GREEN UNIVERSITY POLICY IMPLEMENTATION OF MAHIDOL UNIVERSITY AT KANCHANABURI CAMPUS

จักรินนที หรือ โอภาส 5637104 SHPP/M

รป.ม. (นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : สมบูรณ์ ศิริสรหิรัญ, Ph.D., ภัทร์ พลอยแหวน, Ph.D., นภเรณู สัจจรักษ์ ธีระฐิติ Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ของบุคลากรและนักศึกษา ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี และเพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนาโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ให้มีความยั่งยืนต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ที่ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากบุคลากรมหาวิทยาลัยสายวิชาการ บุคลากรสายสนับสนุน กลุ่มคนทำงานจากห้างสรรพสินค้าภายนอก และนักศึกษา จำนวน 240 คน สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์ค่าทางสถิติทั้งหมดนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยวิธีการจำแนกและจัดระบบข้อมูล (Typology Analysis and Taxonomy Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ระดับทักษะของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้คือมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีต้องมุ่งปรับเปลี่ยนด้านพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) พฤติกรรมด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน 2) พฤติกรรมด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ 3) พฤติกรรมด้านการจัดการของเสีย 4) พฤติกรรมด้านการจัดการน้ำ 5) พฤติกรรมการสัญจร และ 6) พฤติกรรมด้านการศึกษา

คำสำคัญ : การรับรู้ / ทักษะ / พฤติกรรม / นโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว

PERCEPTION ATTITUDE AND BEHAVIOR TOWARD GREEN UNIVERSITY POLICY
IMPLEMENTATION OF MAHIDOL UNIVERSITY AT KANCHANABURI CAMPUS

CHAKREENON RUEOPAD 5637104 SHPP/M

M.PA. (PUBLIC POLICY AND PUBLIC MANAGEMENT)

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEES: SOMBOON SIRISUNHIRUN, Ph.D.,
PHUT PLOYWAN, Ph.D., NOPRAENUE SAJJARAX DHIRATHITI, Ph.D.

ABSTRACT

The research on “Perception, Attitudes, and Behaviors of Students and Staff of Mahidol University, Kanchanaburi Campus Towards the Implementation of Green University Policy” aimed to study the level of perception, attitudes, and behaviors of staff and students towards being a Green University of Mahidol University, Kanchanaburi Campus, study problems and obstacles to the implementation of Green University Project of Mahidol University, Kanchanaburi Campus, and find the guidelines on sustainable development of Green University Project of Mahidol University, Kanchanaburi Campus.

This quantitative research used the questionnaires to collect data. The quantitative data were collected from 240 people consisting of academic staffs, support staffs, outsourced workers, and students. Statistics for data collection consisted of percentage, mean, and standard deviation. SPSS was used for statistically analyzing data. The contents of data on open-ended questions of the questionnaires were analyzed by typology analysis and taxonomy analysis.

The research results showed that the perception level of staffs and students on being Green University of Mahidol University, Kanchanaburi Campus was high. The attitude level of staff and students towards being Green University of Mahidol University, Kanchanaburi Campus was at the highest level. Also the behavioral level of staff and students towards being Green University of Mahidol University, Kanchanaburi Campus was moderate. As for research recommendations, Mahidol University, Kanchanaburi Campus should change six behaviors of staff and students as follows: 1) the behavior towards infrastructure system organizing, 2) the behavior towards management of energy and climate change, 3) the behavior towards waste management, 4) the behavior towards water management, 5) the commuting behavior, and 6) the educational behavior.

KEY WORDS: PERCEPTION/ ATTITUDE/ BEHAVIORS/ GREEN UNIVERSITY POLICY

100 pages

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูปภาพ	ณ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 ขอบเขตการศึกษา	5
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.5 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	7
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ	9
2.2 แนวทางการปฏิบัติสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว	18
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้	19
2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ	25
2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม	28
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม	29
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
2.8 กรอบแนวคิดในการศึกษา	35
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	37
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.5 การแปรผล	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 ข้อมูลทั่วไป	40
4.2 ระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี	42
4.3 ระดับทัศนคติของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี	46
4.4 ระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี	48
4.5 ปัญหาและอุปสรรคของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี	50
4.6 ข้อเสนอแนะของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัย ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี	52
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	53
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	56
5.3 ข้อเสนอแนะ	57
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาไทย	60
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาอังกฤษ	73
บรรณานุกรม	86
ภาคผนวก	88
ประวัติผู้วิจัย	100

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
4.1	แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	40
4.2	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษา ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวม	42
4.3	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษา ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน	44
4.4	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทัศนคติของบุคลากรและนักศึกษา ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวม	46
4.5	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษา ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวม	48
4.6	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษา ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน	50
4.7	แสดงปัญหาและอุปสรรคของบุคลากรและนักศึกษา ต่อการเป็น มหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีโดยภาพรวม	51
4.8	แสดงข้อเสนอแนะของบุคลากรและนักศึกษา ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีโดยภาพรวม	52

สารบัญรูปภาพ

รูปภาพ		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช	35
4.1	ระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย	43
4.2	ระดับทัศนคติของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย	47
4.3	ระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย	49

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ในปัจจุบันพบว่ามีแนวโน้มถูกทำลายเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากกระแสการพัฒนาทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ความต้องการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยขาดจิตสำนึกส่งผลให้เกิดวิกฤตการณ์การขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติอย่างน่าวิตกกังวล สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติถูกทำลาย ในขณะที่เดียวกัน สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้นกลับเข้ามาแทนที่ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรอย่างรวดเร็วทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ผลจากการทำลายสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของมนุษย์หลายประการ เช่น เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านการแย่งชิงทรัพยากร ปัญหาด้านความมั่นคงในการใช้ชีวิต เป็นต้น และเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาดังกล่าว มนุษย์ทุกคนจึงจำเป็นต้องตระหนักถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกัน โดยจะต้องศึกษาถึงลักษณะของปัญหาร่วมกัน ตลอดจนแสวงหาแนวทางในการป้องกันเพื่อแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีที่ส่งผลด้านลบกับสิ่งแวดล้อม

องค์กรต่างๆ ในระดับโลกต่างหันมาให้ความสนใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานมากขึ้น มีองค์กรระหว่างประเทศที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมงานที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงพลังงาน เช่น สหภาพนานาชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ (IUCN) WWF Greenpeace เป็นต้น การบริหารจัดการ มาตรการ และการรณรงค์ต่างๆ ด้านการอนุรักษ์พลังงาน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ถูกผลักดันขึ้นในหลายองค์กรทั่วโลก ทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกในการรักษารักษ์โลก และความพยายามในการป้องกันการสูญเสียสมดุลทางธรรมชาติ

หน่วยงานในระดับมหาวิทยาลัย ถือเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญที่จะมีบทบาทในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการเป็นสถาบันการศึกษาซึ่งมีพันธกิจหลักในการผลิตบัณฑิตนอกจากจะผลิตบัณฑิตที่มีศักยภาพในด้านวิชาการและวิชาชีพแล้ว ยังเป็นแหล่งปลูกฝังทัศนคติ

ในด้านต่างๆ รอบตัว รวมถึงด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอีกด้วย จนกระทั่งมีสถาบันการศึกษาคือ University of Indonesia ที่ประกาศการจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียว UI Green Metric World University Ranking เพื่อเป็นการกระตุ้นให้สถาบันการศึกษาทั่วโลกหันมาสนใจในการทำให้สถาบันการศึกษาของตนเองใส่ใจและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง

ความรับผิดชอบต่อสังคมของมหาวิทยาลัยต่อสังคม (University Social Responsibility) โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) สภาพแวดล้อม และสภาพเรือนกระจก เป็นพันธกิจที่สำคัญพันธกิจหนึ่งที่มหาวิทยาลัยจะต้องให้ความสำคัญในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาที่มีนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรรวมตัวกันเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ ระบบสาธารณูปโภค ตลอดจนความรู้ และเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในการรักษาสภาพแวดล้อมทั้งภายในมหาวิทยาลัย รวมทั้งเป็นต้นแบบในเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชนและสังคมในวงกว้าง ดังนั้น มหาวิทยาลัยทั่วโลกส่วนใหญ่ จึงได้ดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง

มหาวิทยาลัยมหิดลได้มุ่งเน้นสู่การเป็น Green University ซึ่งได้บรรจุอยู่ในยุทธศาสตร์ที่ 7 Harmony in Diversity ของมหาวิทยาลัย ตามแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล 9 ด้าน พ.ศ. 2556-2559 โดยมีเป้าประสงค์หลัก เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเป็น ECO/Green University อันแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยในการให้ความสำคัญกับสังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบให้กับบุคลากรและนักศึกษา ตามความหมายของมหาวิทยาลัยสีเขียว คือมหาวิทยาลัยที่มีการบูรณาการด้านการอนุรักษ์ด้านพลังงาน และสิ่งแวดล้อมเข้าไปในการเรียนการสอน การวิจัย และในทุกกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการทำงานในบรรยากาศที่มีความปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการประหยัดพลังงาน ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนของประเทศโดยมีการวางผังแม่บทมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2551 เป็นทิศทางในการพัฒนาภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อม อนุรักษ์พลังงาน และกระบวนการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยตลอดจนการพัฒนาโครงการต่างๆ มาอย่างต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ตระหนักในการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยได้นำนโยบาย มหาวิทยาลัยสีเขียว มาดำเนินการพัฒนาด้านการสร้างพื้นที่สีเขียวและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตลอดจนให้ความรู้และสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อที่จะพัฒนาให้เป็นสถานที่แห่งการพัฒนาคนอย่างสมบูรณ์แบบ ในการดำเนินงานตามนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล

จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2555 มหาวิทยาลัยมหิดลได้เข้าร่วมการจัดอันดับ UI Green Metric World University Ranking เป็นครั้งแรก และได้รับการจัดอันดับให้เป็นอันดับที่ 36 ของโลก และเป็น

อันดับที่ 1 ของประเทศไทย จนเป็นต้นแบบให้กับหน่วยงานอื่นๆ ในประเทศได้เข้ามาศึกษาดูงานการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย

จากเป้าหมายหลักของมหาวิทยาลัยที่จะมุ่งสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ที่มีการจัดการสิ่งแวดล้อม และพลังงานที่ดีขึ้นภายในมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นต้นแบบให้กับหน่วยงานอื่น ตลอดจนชุมชนที่อยู่รอบมหาวิทยาลัย อีกทั้งเป็นการปลูกฝังค่านิยม และจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้กับบุคลากร และนักศึกษา เพื่อออกไปเป็นผู้นำในองค์กรต่างๆ และประเทศในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การทำให้โครงการมหาวิทยาลัยสีเขียวมีความต่อเนื่องและเกิดความยั่งยืนจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะเกิดได้จากการดำเนินการโครงการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการมีส่วนร่วม และจิตสำนึกของบุคลากรและนักศึกษาทุกคน ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องสำรวจและประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลต่อการดำเนินการโครงการ Green university ของมหาวิทยาลัยว่าบรรลุเป้าหมายหลักหรือไม่ รวมถึงการค้นหาคำปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการรับรู้ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรมในการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม เพื่อจะได้นำผลการประเมินที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหิดลต่อไป

โดยเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2556 ณ ห้องประชุมศาลาชา ชื่น 1 สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลาชา ศาสตราจารย์นายแพทย์ รัชตะ รัชตะนาวิน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล พร้อมด้วย ศาสตราจารย์แพทย์หญิง สุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล และ รองศาสตราจารย์ ดร. กัมปนาท ภัคคิกุล คณบดีคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมแถลงข่าว “มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสีเขียว อันดับ 1 ของประเทศไทยประจำปี 2012 UI Green Metric World University Ranking 2012” จากผลสำรวจ UI Green Metric World University Ranking 2012 ที่จัดทำโดย University of Indonesia มหาวิทยาลัยในอินโดนีเซีย (UI) เมื่อเร็วๆ นี้ ได้ประกาศว่า มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นสถาบันการศึกษาสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่สุดในโลก เป็นอันดับที่ 36 ของโลก อันดับที่ 11 ของเอเชีย และอันดับ 1 ของประเทศไทย จากจำนวนมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมการจัดอันดับรวมทั้งสิ้นจำนวน 215 แห่ง โดยได้คะแนนรวมที่ 6,208.39 คะแนน จากเกณฑ์การประเมิน 6 ด้าน คือ สถานที่ตั้งและระบบสาธารณูปโภค, การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ, การจัดการขยะ, การใช้น้ำ, การจัดการระบบขนส่ง และการศึกษาโดยศาสตราจารย์นายแพทย์รัชตะ รัชตะนาวิน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ได้เปิดเผยว่า มหาวิทยาลัยมหิดลได้ตระหนักถึงการพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็น Green Campus มาตั้งแต่ปี 2551 ซึ่ง

เป็นสมัยของท่านอธิการบดี ศาสตราจารย์คลินิก นายแพทย์ปิยสกล สกลสัตยาทร ที่ได้จัดทำแผนแม่บท ภายใต้แนวคิด “มหาวิทยาลัยเมืองในฝัน เมืองน่าอยู่และเสริมสร้างสุขภาวะ” จากนโยบาย “A Promised Place to Live and Learn with Nature” หรือ “เราจะเรียน และเราจะอยู่ร่วมกับธรรมชาติ” โดยเริ่มจากการสร้างพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยร้อยละ 70% ให้เป็นสีเขียว ทำให้น่าอยู่ร่มรื่นเป็นห้องเรียนธรรมชาติ เพื่อเสริมสร้างจินตนาการและการเรียนรู้ นอกจากนี้เรายังได้สร้างมหาวิทยาลัยให้เป็นสถานที่ที่ชุมชนเพื่อนบ้านของมหาวิทยาลัยได้ร่วมใช้ประโยชน์ในการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ ตลอดจนเป็นต้นแบบในด้านการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

จากนโยบายดังกล่าว ทำให้เกิดการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของคณะ สถาบัน วิทยาเขตต่างๆ ที่อยู่ภายในมหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อพัฒนากระบวนการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในส่วนงานต่างๆ ให้เกิดความยั่งยืนเกิดการทำงานในบรรยากาศที่มีความปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงานทั้งนี้มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี จึงเป็นอีกสถาบันการศึกษาหนึ่งที่ได้นำนโยบาย มหาวิทยาลัยสีเขียวไปสู่การปฏิบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ได้คำนึงถึงสภาพแวดล้อมในการอยู่อาศัยของนักศึกษาและบุคลากร โดยการบริหารพื้นที่กว่า 6,700 ไร่ เพื่อมุ่งสู่ความเป็น “กรีนแคมปัส” หรือ “มหาวิทยาลัยสีเขียว” เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

หากแต่การพัฒนาด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมนั้นมิได้ปฏิบัติได้โดยง่าย เพราะจะต้องอาศัยการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม การดำเนินนโยบายให้ประสบความสำเร็จจะต้องอาศัยพลังในการขับเคลื่อนจากผู้นำองค์กร ต้องใช้เครื่องมือในการปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม ให้บุคคลเกิดการความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม การศึกษาในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์สภาพของการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวไปสู่การปฏิบัติ ภายในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีเป็นสถาบันการศึกษาที่มีบุคคลอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก การใช้ประโยชน์พื้นที่จะประกอบไปด้วย พื้นที่ส่วนการจัดการเรียนการสอน พื้นที่ส่วนที่พักอาศัย พื้นที่ส่วนกีฬาและนันทนาการ พื้นที่ส่วนการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ พื้นที่ป่า และยังมีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานรองรับการขับเคลื่อนการดำเนินงานของบุคลากรที่อาศัยอยู่ในวิทยาเขต ด้วยสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า การกระจายความเจริญเข้าสู่วิทยาเขต ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจึงต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ จำเป็นต้องมีแผนการพัฒนาที่ชัดเจนและรัดกุม ด้วยเหตุนี้วิทยาเขตกาญจนบุรีจึงได้นำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวมาปฏิบัติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 จนถึงปัจจุบัน

การนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวมาปฏิบัติได้นั้นถือว่าวิทยาเขตกาญจนบุรี ยังไม่ประสบผลสำเร็จมากเท่าที่ควร ในปัจจุบันทำได้เพียงการดำเนินงานบางอย่างเท่านั้นเช่น การจัดตั้งคณะทำงาน

ดำเนินงาน การประชุม การรณรงค์ประหยัดการใช้ทรัพยากร โดยสภาพปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการขาดการมีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาด้านพื้นที่ที่มีบริเวณกว้างถึง 6,700 ไร่ จึงทำให้เกิดปัญหาด้านการดูแลไม่ทั่วถึง การดำเนินนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว หากเกิดความสำเร็จตามเป้าประสงค์ ก็จะทำให้ปัญหาต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้นได้รับการแก้ไขอย่างบูรณาการ ด้วยเหตุนี้วิทยาเขตกาญจนบุรีจึงให้ความสำคัญต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวไปใช้เพื่อการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน วิทยาเขตมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เสริมสร้างสภาพเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัย ลดและประหยัดการใช้พลังงาน ใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่า ด้วยการหาพลังงานทดแทนเพื่อต่อขยายการพัฒนาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ของบุคลากรและนักศึกษา ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี
3. เพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนาโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ให้มีความยั่งยืนต่อไป

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามทั้งแบบออนไลน์และเอกสารเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้แก่ นโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว โดยการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของมหาวิทยาลัยสีเขียวตามเกณฑ์ของ UI Green Metric World University Ranking 6 ด้าน คือ (1) สถานที่ตั้งและระบบสาธารณูปโภค (2) การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (3) การจัดการขยะ (4) การใช้น้ำ (5) การจัดการระบบขนส่ง และ (6) การศึกษาและวิจัยที่

เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมนอกจากนี้ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทัศนคติและพฤติกรรม

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร

- 1) นักศึกษาที่กำลังศึกษาสังกัดสาขาวิชาต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี
- 2) บุคลากรภายในมหาวิทยาลัยมหิดล ได้แก่
 - บุคลากรสายวิชาการ
 - บุคลากรสายสนับสนุน
 - กลุ่มคนทำงานจากการจ้างเหมาบริษัทภายนอก (Outsource) ได้แก่ พนักงานทำความสะอาด พนักงานรักษาความปลอดภัย คนสวน

1.3.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย 2 ปี

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการนำนโยบาย มหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติ ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี
- 2) ได้รับทราบข้อมูลด้านปัญหาของการนำนโยบาย มหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติ ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี
- 3) ผลของการวิจัยจะทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนานโยบาย มหาวิทยาลัยสีเขียว ให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

มหาวิทยาลัยสีเขียว	หมายถึง มหาวิทยาลัยที่มีการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพภายใต้แนวคิดการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงาน เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแก่ผู้อาศัย รักษาสภาพแวดล้อมและการประหยัดพลังงาน การใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่า ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนในรูปแบบต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เสริมสร้างสภาพเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัยและชุมชนโดยรอบ ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญในการดำเนินกิจกรรมอยู่ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน หมายถึง มีการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ เช่น เขตการศึกษา เขตที่พักอาศัยอาจารย์ เจ้าหน้าที่และนักศึกษา เขตพาณิชยกรรม เขตกีฬาและนันทนาการ เขตพื้นที่ส่วนบริการ โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรม ความสวยงามโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติและสภาพภูมิประเทศ 2) ด้านระบบสัญจร หมายถึง การมีทางสัญจรต่อเชื่อมแต่ละโซนอย่างเป็นระบบ มีเครื่องหมายจราจรในจุดสำคัญที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ การปรับปรุงพื้นที่ถนนให้เป็นถนนคนเดิน ฯลฯ 3) ด้านระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน หมายถึง การจัดระบบไฟฟ้า ประปา ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบการจัดขยะ ต้องสามารถรองรับกับความต้องการของประชากรภายในและครอบคลุมทั่วพื้นที่
การรับรู้	หมายถึง การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว จากการประชาสัมพันธ์ของคณะ/มหาวิทยาลัยให้บุคลากรและนักศึกษาทราบผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ เว็บไซต์ บอร์ดประชาสัมพันธ์และกิจกรรมต่างๆ
ทัศนคติ	หมายถึง ความรู้สึกของบุคลากรและนักศึกษาที่มีต่อนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกด้านลบและด้านบวกโดยจะแสดงความคิดเห็นผ่านกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยดำเนินการตามนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว ทั้ง 3 ด้านประกอบด้วย ด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน ด้านระบบสัญจร และด้าน

ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานรวมถึงกิจกรรมด้าน โครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว

พฤติกรรมมีส่วนร่วม หมายถึง การกระทำของบุคลากรและนักศึกษาในการเข้าร่วมในกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ดำเนินการตามนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว

นโยบาย หมายถึง แนวทางหรือกรอบที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินงานหรือปฏิบัติให้บรรลุเป้า หมายตามต้องการ

การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกที่สำคัญ ทั้งหมดสามารถบรรลุผลตามนโยบายที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง “การนำนโยบาย มหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติ ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี” ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการ สร้างกรอบความคิดในการทำวิจัยครั้งนี้ซึ่งแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องที่สำคัญได้แก่

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ
- 2.2 แนวทางปฏิบัติสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้
- 2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ
- 2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม
- 2.6 แนวคิดเกี่ยวกับจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 กรอบแนวคิดในการศึกษา

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2.1.1 ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

Jeffrey L. Pressman และ Aaron Wildavsky (1973: 12) ได้นิยามการนำนโยบายไปปฏิบัติ ว่าหมายถึง การเกิดขึ้นของนโยบายที่คาดการณ์ไว้และเป็นกระบวนการของการปฏิสัมพันธ์ภายใน ระหว่างเป้าหมายกับการปฏิบัติที่มุ่งเน้นไปสู่การกระทำให้บรรลุผลและเป็นความสามารถในการจัดการ และประสานสิ่งที่จะเกิดขึ้นมาภายหลังในลักษณะที่เป็นลูกโซ่เชิงเหตุและผลเพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ที่ต้องการ และเป็นการผลิตผลลัพธ์ออกมา

Donald S. Van Meter และ Carl E. Van Horn (1975: 447) ได้ให้คำนิยามว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึง การดำเนินการโดยให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนมุ่งที่จะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์จากการตัดสินใจดำเนินนโยบายที่ได้กำหนดไว้ก่อนหน้านี้

Eugene Bardach (1980: 9) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติคือ กระบวนการของการจัดการกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มในปีเดียวกัน Pual A. Sabatier และ Daniel A. Mazmanian ได้ให้คำนิยามว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติคือการนำนโยบายพื้นฐานทั่วไป กฎหมายคำสั่งของรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรีหรือคำพิพากษาของศาลไปดำเนินการให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

Susan Barrett และ Colin Fudge (1981: 12-13) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติจะพิจารณาถึงการผลักดันให้นโยบายบังเกิดผลและรวมถึงการสังเกตปรากฏการณ์ที่เป็นจริงซึ่งเกิดขึ้นในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อแสวงหาคำอธิบายว่าปรากฏการณ์หรือการกระทำนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร มีอะไรเกิดขึ้นบ้าง เพราะเหตุใดศูนย์กลางของความสนใจการนำนโยบายไปปฏิบัติในทฤษฎีนี้จะอยู่ที่การกระทำของกลุ่มของบุคคลและผู้มีหน้าที่กำหนดพฤติกรรมของการกระทำนั้น นอกจากนั้นยังสนใจที่จะตรวจสอบระดับของการกระทำว่ามีความสัมพันธ์กับตัวนโยบายอย่างไร มากกว่าการตรวจสอบเพียงการคาดคะเน มีการพิจารณาขั้นตอนของการตอบสนองต่อข้อผูกพันตามนโยบายต่อการกดดันจากสภาพแวดล้อมและต่อแรงกดดันจากหน่วยงานหรือกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่พยายามจะเข้ามามีอิทธิพล หรือควบคุมการกระทำนั้น

E.S. Quade (1982: 305) ให้คำนิยามว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการจัดการกับแบบแผนการนำเพื่อการเปลี่ยนแปลงโดยตรงตามข้อตกลงของนโยบายเพื่อเคารพต่อข้อกำหนดที่เกิดขึ้นจากการที่ได้ตัดสินใจไปก่อนแล้วการนำนโยบายไปปฏิบัติจะเริ่มขึ้นภายหลังที่ตัดสินใจยอมรับวิธีปฏิบัติเฉพาะเรื่องนั้น ๆ ไปแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับ Ernest R. Alexander (1985: 413) ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การนำชุดการปฏิบัติซึ่งเป็นแผนการทำงานที่มุ่งส่งผลไปยังผู้ที่ตั้งใจจะได้รับประโยชน์จากนโยบายเฉพาะและเป็นการปฏิบัติจริง

ศุภชัย ยาวะประภาส (2533: 90) ได้สรุปความเห็นของนักวิชาการส่วนใหญ่ที่มีความเห็นร่วมกันเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติใน 2 ประเด็นที่สำคัญ คือ 1. การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการ กล่าวคือ มีความต่อเนื่อง มีขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม ไม่ใช่กิจกรรมที่เกิดขึ้นชั่วคราวแล้วหายไป มีความสัมพันธ์กันตลอดเวลาและ 2. การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการดำเนินการต่างๆตามขั้นตอนให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายของนโยบาย

สมพร เฟื่องจันทร์ (2539: 150) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการเป็นผลต่อเนื่องมาจากขั้นตอนการนำนโยบายมีความต่อเนื่อง นอกจากนั้นยังเป็นกิจกรรมที่มีการกำหนดเป้าหมายไว้ล่วงหน้าว่าเราต้องการผลสุดท้ายเป็นเช่นไร

วรเดช จันทรศร (2540: 3) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการศึกษาว่าองค์การที่รับผิดชอบสามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหารตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งมวลปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่แค่ไหน เพียงใดหรืออีกนัยหนึ่งการนำนโยบายไปปฏิบัติจะให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกทั้งหมดสามารถบรรลุผลลัพธ์ที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้

จากแนวคิดของนักวิชาการที่กล่าวข้างต้น พอสรุปคำนิยามได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึงกระบวนการจัดการและประสานกิจกรรมโดยบุคคล หรือกลุ่มบุคคลเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินนโยบายขององค์การตามที่ได้กำหนดไว้

2.1.1 ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติของ Donald S. Van Meter และ Carl E. Van Horn (1975: 455-488) เป็นตัวแบบที่ประกอบด้วยตัวแปร 6 ตัว ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างตัวนโยบายกับผลการปฏิบัติตามนโยบาย ซึ่งมีคำอธิบายดังนี้

1) วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย (Policy Standards and Objectives) องค์ประกอบพื้นฐานสำคัญในกำหนดการปฏิบัติตามนโยบาย คือ วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบาย เพราะวัตถุประสงค์และมาตรฐานของนโยบายคือ ปัจจัยกำหนดรายละเอียดของเป้าหมายนโยบาย ในบางกรณี วัตถุประสงค์และมาตรฐานนโยบายโดยตัวของมันเอง เป็นตัวการที่ช่วยให้การวัด ทั้งนี้การวัดผลการปฏิบัติตามนโยบายจะกระทำได้ชัดเจนเพียงใดขึ้นอยู่กับความชัดเจนของการกำหนดมาตรฐานนโยบายและความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของนโยบาย

2) ทรัพยากรนโยบาย (Policy Resources) ทรัพยากรนโยบายคือ สิ่งอำนวยความสะดวกต่อการบริหารนโยบาย ทรัพยากรนโยบายอาจรวมถึง เงินและสิ่งเสริมทั้งปวงที่กำหนดไว้ในแผนงาน ทรัพยากรเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริม หรือช่วยให้ความสะดวกต่อประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

3) การสื่อสารระหว่างองค์กร และ กิจกรรมการเสริมแรง (Inter-Organizational Communication and Enforcement Activities) การสื่อสารระหว่างองค์กรคือการสื่อสารเกี่ยวกับ

มาตรฐานงานและวัตถุประสงค์นโยบายเพื่อให้ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบ แผนงาน โครงการมีความรู้ความเข้าใจสอดคล้องกัน

4) ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (The Characteristics of Lamenting Agencies) ได้แก่ สมรรถนะและขนาดของทีมงานในหน่วยงาน ระดับความเข้มข้นของการควบคุมบังคับบัญชาของหน่วยงานย่อยในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติทรัพยากรทางการเงินของหน่วยงาน การสนับสนุนจากนักกฎหมายและฝ่ายบริหารความมีชีวิตชีวาขององค์กร ระดับการสื่อสารระบบเปิดในองค์กร และความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ระหว่างองค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ กับผู้กำหนดนโยบายหรือองค์กรที่ประกาศใช้นโยบาย

5) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง (Economic, Social and Political Conditions) ต้องคำนึงถึงการจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจให้หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติมีความเพียงพอต่อการส่งเสริมให้แผนงาน โครงการประสบความสำเร็จหรือไม่ ธรรมชาติของความเห็นสาธารณะเป็นอย่างไร จุดเด่นของนโยบายสัมพันธ์กับประเด็นนโยบายอย่างไร ชนชั้นนำชอบหรือไม่ชอบนโยบายที่นำไปปฏิบัติ นั้น กลุ่มหลากหลายในสังคม รวมทั้งกลุ่มผลประโยชน์ภาคเอกชนคัดค้านหรือสนับสนุนการนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติ

6) ความตั้งใจของผู้ปฏิบัติ (The Disposition of Implementers) ได้แก่ (1) ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย (2) ทศนคติต่อนโยบายและ (3) ความเข้มข้นของทัศนคติ

ถวัลย์รัฐ วรเทพพิพิพจน์ (2543: 162-163) พบว่า การศึกษาทฤษฎีและตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติยังไม่มีผลงานวิจัยมากเพียงพอที่จะช่วยให้เราได้ข้อสรุป หรือยึดถือทฤษฎีและตัวแบบใด โดยเฉพาะว่ามีความสมบูรณ์เพียงพอในการสร้างความเข้าใจในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ อย่างไรก็ตามได้สรุปถึงกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ 6 ตัวแบบด้วยกัน คือ

1) ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model) ตัวแบบนี้ยึดถือฐานคติ (Assumptions) ที่ว่านโยบายที่ประสบความสำเร็จต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และภารกิจที่ชัดเจน มีการมอบหมายงาน กำหนดมาตรฐานการทำงานให้แก่หน่วยงานย่อยต่าง ๆ ขององค์กร มีระบบการวัดผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนระบบมาตรฐานในการให้คะแนนให้โทษ

2) ตัวแบบการจัดการ (Management Model) ตัวแบบนี้ให้ความสนใจในสมรรถนะขององค์กร เพราะเชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับองค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังเพียงใดนโยบาย

ที่จะประสบความสำเร็จได้จึงจำเป็นที่จะต้องอาศัยโครงสร้างขององค์กรที่เหมาะสม บุคลากรในองค์กรจะต้องมีความพร้อมเป็นอย่างดีทั้งทางด้านงบประมาณ สถานที่และวัสดุอุปกรณ์

3) ตัวแบบการพัฒนาองค์กร (Organization Development Model) ตัวแบบนี้เน้นการมีส่วนร่วมขององค์กรเป็นสำคัญ ภายใต้ฐานคติที่ว่า การมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดการทำงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ การนำนโยบายไปปฏิบัติให้บังเกิดความสำเร็จจึงน่าจะเป็นเรื่องของการจูงใจ การใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม การสร้างความผูกพันโดยวิธีการให้สมาชิกในองค์กรมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการยอมรับ ตลอดจนการสร้างทีมงานมากกว่าการมุ่งการใช้การควบคุม หรือใช้อำนาจทางรูปนัยของผู้บังคับบัญชา

4) ตัวแบบกระบวนการของระบบราชการ (Bureaucratic Process Model) ตัวแบบนี้มีฐานคติว่าอำนาจขององค์กรไม่ได้อยู่ที่ตำแหน่งทางรูปนัย (Formal Positions) แต่ที่แท้จริงอำนาจขององค์กรจะกระจายอยู่ทั่วไปในองค์กร ดังนั้นความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ จึงขึ้นอยู่กับระดับความเข้าใจสภาพเป็นจริงในการบริหารของผู้กำหนดนโยบาย หรือผู้บริหาร โครงการพัฒนา และระดับการยอมรับและปรับนโยบายเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติงาน

5) ตัวแบบทางการเมือง (Political Model) ตัวแบบนี้เชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดจากความสามารถของบุคคลที่เป็นตัวแทนขององค์กร กล่าวคือ หน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการต่อรองของหน่วยงานนั้น ซึ่งเป็นการต่อรองในเรื่องของการแสวงหาความสนับสนุนจากภายนอก แสวงหาความร่วมมือสนับสนุนจากจำนวนหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งมีหน้าที่ในการนำนโยบายไปปฏิบัติเหมือนกัน

6) ตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ (Policy Implementation Process Model) ตัวแบบนี้ได้นำเอาปัจจัยบางตัวของตัวแบบอื่น ๆ เข้าไว้ด้วยกัน ตัวแบบนี้ให้ความสำคัญกับปัจจัยหลัก 3 ปัจจัยด้วยกันคือกระบวนการสื่อสารข้อความ ปัญหาทางด้านสมรรถนะขององค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติ และความร่วมมือสนับสนุนของผู้ปฏิบัติ

2.1.2 แนวทาง ขั้นตอนและกระบวนการในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

Jeffrey L. Pressman และ Aaron Wildavsky (1973: 12) ได้กล่าวถึงแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติดังนี้

แนวทางการนำนโยบายไปปฏิบัติควรจะทำให้ง่ายไม่ซับซ้อน (Simplicity) เพราะยังมีขั้นตอนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติน้อยเท่าใดโอกาสที่จะเกิดความล้มเหลวก็น้อยเท่านั้น

ในการนำนโยบายไปปฏิบัติถ้าต้องอาศัยผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจจำนวนมากเท่าใดยังมีปัญหาเกี่ยวกับความเห็นไม่ตรงกัน และล่าช้ามากขึ้น

นโยบายควรตั้งอยู่บนพื้นฐานทางทฤษฎีที่ถูกต้อง ทฤษฎีที่ผิดจะทำให้ข้อกำหนดของนโยบายผิดพลาด

เงื่อนไขสำคัญที่นำความล้มเหลวมาสู่การนำนโยบายไปปฏิบัติคือ การขาดความเชื่อมโยงระหว่างการกำหนดนโยบายกับการนำนโยบายไปปฏิบัติหากนโยบายกำหนดจากส่วนกลางแต่ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติอยู่ในท้องถิ่น ความรับผิดชอบต่อนโยบายย่อมต่างกัน การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงควรต้องเชื่อมโยงกับการกำหนดนโยบาย

Robert T. Nakamura และ Frank Smallwood (1980: 25) ได้เสนอแนวทางการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยชี้ให้เห็นว่าในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการนโยบาย (Policy Process as a System) องค์ประกอบในแต่ละขั้นตอนนั้น จะมีความต่อเนื่องสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ได้แก่ ขั้นตอนการกำหนดเป็นนโยบาย ขั้นตอนการนำนโยบายไปปฏิบัติและขั้นตอนการประเมินนโยบายภายใต้ขั้นตอนดังกล่าวมีเงื่อนไขสำคัญ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติคือ ความชัดเจนในเป้าหมายของนโยบายวิธีการที่กำหนดเพื่อปฏิบัติตามนโยบายผู้กำหนดนโยบายไปปฏิบัติประชาชน กลุ่มเป้าหมายนโยบาย กลุ่มผลประโยชน์อื่น ๆ โครงสร้างและระเบียบของหน่วยงานหรือองค์การ

วเรช จันทรศร (2540: 3-4) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการนำนโยบายไปปฏิบัติดังนี้

1. ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาค แบ่งย่อยออกได้เป็นสองขั้นตอนหลัก ขั้นตอนแรก ได้แก่ ขั้นตอนของการแปลงนโยบายออกเป็นแนวทางปฏิบัติหรือออกมาในรูปของแผนงานหรือโครงการแล้วแต่กรณี ขั้นตอนที่สอง เป็นขั้นตอนในการทำให้หน่วยงานในระดับท้องถิ่นยอมรับแนวทางแผนงาน โครงการ หรือผลของการแปลงนโยบายนั้นไปปฏิบัติต่อไป
2. ขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับจุลภาค แบ่งย่อยออกได้เป็น 3 ขั้นตอนหลัก ขั้นตอนแรก ได้แก่ ขั้นตอนการระดมพลัง เป็นขั้นตอนที่หน่วยงานท้องถิ่นจะต้องดำเนินการในสองกิจกรรม คือการพิจารณารับนโยบายและการแสวงหาความสนับสนุนในนโยบายจากท้องถิ่นนั้น
3. ตอนที่สองเป็นขั้นการปฏิบัติซึ่งครอบคลุมถึงกระบวนการในการปรับเปลี่ยนโครงการที่ได้มีการยอมรับแล้วออกมาในรูปของการปฏิบัติจริงขั้นตอนที่สาม ได้แก่ ขั้นตอนการสร้างความเป็นปึกแผ่น หรือความต่อเนื่องครอบคลุมถึงการแสวงหาวิธีการที่จะทำให้นโยบายนั้นถูกปรับเปลี่ยนและได้

รับการยอมรับเข้าเป็นหน้าที่ประจำวันของผู้ปฏิบัติกล่าวอีกนัยหนึ่งขั้นตอนนี้เป็นการหาทางทำให้ นโยบายได้รับการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2.1.3 ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

Walters Williams และ Richard F. Elmore (1976: 280) กล่าวว่าปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติคือ ปัญหาที่มาจากการเมืองและระบบราชการ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญที่กีดขวางความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเนื่องจากโครงสร้างในการทำงานภายในรัฐบาลมีลักษณะเป็นลำดับชั้นเป็นจำนวนมาก และพฤติกรรมของระบบราชการก็มีลักษณะซับซ้อน จึงได้มีการนำเสนอความคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติดังนี้

1) ความแตกต่างระหว่างความล้มเหลวเชิงทฤษฎีกับเชิงปฏิบัติเมื่อแผนงานหรือโครงการหนึ่ง ๆ ไม่ประสบผลสำเร็จจำเป็นจะต้องแยกให้ออกว่าเกิดจากความล้มเหลวของทฤษฎีหรือความล้มเหลวของการปฏิบัติเป็นการแยกระหว่างปัญหาที่ว่า แนวความคิดตามแผนงานนั้น ไม่สามารถนำไปสู่ผลที่ต้องการแม้ว่าจะได้มีการนำไปปฏิบัติอย่างถูกต้องก็ตามหรือว่าเป็นแนวคิดที่สามารถก่อให้เกิดผลตามเป้าหมาย หากแต่ได้รับการนำไปปฏิบัติอย่างผิดพลาด

2) ความชัดเจนของเป้าหมายการกำหนดในรูปตัวแปรที่สามารถวัดได้และการยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ปัญหาที่พบบ่อยก็คือเป้าหมายใหญ่ๆ ของแผนงานซึ่งมีลักษณะกว้าง ๆ มักได้รับการยอมรับโดยทั่วไป แต่เมื่อถึงขั้นตอนที่ต้องมีการตีความเพื่อกำหนดเป้าหมายเฉพาะแล้ว โอกาสที่จะไม่ได้รับการยอมรับร่วมกันก็จะสูงขึ้น

3) ปัญหาความจำเพาะเจาะจงของข้อกำหนดในแผนงานและโครงการหากข้อกำหนดเหล่านี้มีลักษณะกว้าง ๆ ก็จะได้รับ การยอมรับมากกว่า หากข้อกำหนดมีลักษณะเฉพาะเจาะจงมากขึ้นก็จะมีปัญหามากขึ้น

4) ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติควรตอบคำถามให้ได้ว่านโยบายนั้นประสบผลสำเร็จหรือไม่และมีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

Eugene Bardach (1980: 9) ได้กล่าวว่าระบบของการใช้เทคนิคในการต่อสู้เพื่อเอาชนะ ซึ่งกันและกันของหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นอุปสรรคสำคัญในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติเพราะทำให้เกิดผลดังต่อไปนี้ 1) ทำให้มีการนำทรัพยากรไปใช้ผิดทาง โดยเฉพาะเงิน 2) ทำให้เป้าหมายของนโยบายเบี่ยงเบนไปจากเดิม 3) เป็นอุปสรรคต่อความพยายามควบคุมพฤติกรรมการบริหารและ 4) ทำให้พลังการทำงานของบุคคลและพลังทางการเมืองสูญสลาย

วรเดช จันทรศร (2540: 169-170) ได้กล่าวถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ ดังนี้

1) ปัญหาทางด้านสมรรถนะเป็นปัญหาหลักด้านหนึ่งของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาในลักษณะดังกล่าวจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยย่อยต่าง ๆ หลายปัจจัย นับตั้งแต่ปัจจัยทางด้านบุคลากร ปัจจัยทางด้านเงินทุน ปัจจัยทางด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ตลอดจนปัจจัยทางด้านวิชาการ หรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องในนโยบายนั้น

2) ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุม ซึ่งหมายถึงความสามารถในการวัดความก้าวหน้า หรือผลการปฏิบัติของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ปัญหาในด้านการควบคุมจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ (1) ความสามารถของหน่วยที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบาย (2) ความชัดเจนของกิจกรรม แผนงาน และโครงการที่ถูกแปลงมาจากนโยบายและ (3) ความสามารถในการกำหนดภารกิจ ตลอดจนมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติงานรวมหรือสอดคล้องกับแผนงานหรือโครงการ

3) ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีสูงขึ้นไปอย่างมาก ถ้าสมาชิกในองค์กร หรือหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากนโยบายนั้น

4) ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งเกิดจากเรื่องของอำนาจและความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติกับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหรือปัจจัยย่อย ๆ หลายประการ นับตั้งแต่ (1) ลักษณะของการติดต่อและความสัมพันธ์ที่หน่วยปฏิบัติมีกับหน่วยงานที่ควบคุมนโยบายดังกล่าว (2) ระดับความจำเป็นที่หน่วยปฏิบัติจะต้องแสวงหาความร่วมมือ พึ่งพา หรือทำความตกลงกับหน่วยงานหลักอื่น ๆ และ (3) ระดับของความเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยจะสามารถทำงานร่วมกันได้

5) ปัญหาทางด้านความสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลที่สำคัญเป็นปัญหาหลักอีกด้านหนึ่งของการนำนโยบายไปปฏิบัติปัญหาดังกล่าวอาจลุกลามส่งผลไปถึงความล้มเหลวของนโยบายนั้นโดยตรงก็ได้ถ้าองค์กรหรือบุคคลสำคัญ ซึ่งได้แก่ กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ นักการเมืองข้าราชการระดับสูง ตลอดจนสื่อมวลชน ไม่ให้ความสนับสนุนทั้งในแง่ของทางการเงิน งบประมาณ ตลอดจนสร้างอุปสรรคในแง่ของการต่อต้าน เตะถ่วงหรือคัดค้านนโยบายนั้น ๆ

โดยสรุป คือการประเมินหรือการพิจารณาตัดสินระดับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติควรพิจารณาจากผลการปฏิบัติในระยะสั้นว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของนโยบายเพียงใดและถ้าเป็นไปได้ก็จะต้องดูถึงผลกระทบของนโยบายนั้นในระยะยาวขึ้นว่าสามารถ

บรรลुวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้เพียงใดรวมถึงการวัดระดับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องและระดับของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ อนึ่งการประเมินความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติสามารถทำได้ในระหว่างที่นโยบายนั้นยังอยู่ในกระบวนการของการนำไปปฏิบัติในลักษณะของการประเมิน เพื่อหาทางแก้ปัญหาหากว่าการประเมิน เพื่อให้รู้ผลทั้งหมดของนโยบายแผนงานหรือโครงการ ซึ่งจะต้องใช้ระยะเวลาจนกว่าข้อมูลทางด้านผลกระทบจะมีพร้อม

บทบาทของฝ่ายการเมือง มีความสำคัญมาก ในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายใดที่ได้รับความเห็นชอบ ดูแลเอาใจใส่ ติดตามผลอย่างต่อเนื่องจากฝ่ายการเมืองหน่วยราชการต่าง ๆ ก็จะทำให้ความสนใจและให้ความสำคัญในการนำไปปฏิบัติมากเป็นพิเศษซึ่งจะมีผลทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติมีโอกาสประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

ระบบราชการมักมีแนวโน้มที่จะเลือกนำนโยบายของรัฐไปปฏิบัติแต่เฉพาะนโยบายที่จะเป็นประโยชน์แก่ตนเองความร่วมมือของระบบราชการจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นอกเหนือจากระบบราชการแล้วข้าราชการในฐานะบุคคลที่ถือได้ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องหรือส่งผลอย่างมากต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้รับบริการ หรือผู้ได้รับผลจากนโยบาย จะมีทั้งในแง่ของบุคคลและในฐานะกลุ่มในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้รับบริการ หรือผู้ได้รับประโยชน์จะเป็นผู้ที่ติดต้อมีปฏิสัมพันธ์กับข้าราชการในระดับล่างโดยตรงบทบาทของผู้รับบริการหรือผู้ได้รับผลประโยชน์หากมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม จะมีความสำคัญและส่งผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติมาก ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติยังต้องการการสนับสนุนอย่างมากจากท้องถิ่นจากสื่อมวลชน จากกลุ่มพลัง จากผู้นำในชุมชน เพราะการสนับสนุนส่งเสริมจากท้องถิ่น จะเป็นปัจจัยเสริมศักยภาพและความสามารถของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติยังขึ้นอยู่กับการมีมาตรการควบคุมดูแลการประเมินผลการกระตุ้นเสริมแรงให้กำลังใจผู้ปฏิบัติงานที่เหมาะสมและเป็นระบบซึ่งสรุปได้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องบรรลุวัตถุประสงค์ประโยชน์ที่ได้รับจะอยู่กลุ่มเป้าหมายความชัดเจนของวัตถุประสงค์และเป้าหมายเป็นประเด็นที่สำคัญในการกำหนดภารกิจ

2.2 แนวทางการปฏิบัติสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นด้านการศึกษาและการวิจัยรวมถึงการตระหนักถึงปัญหาของสิ่งแวดล้อมซึ่งปัจจุบันมีปัญหาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ชุมชนและพื้นที่สีเขียวที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ ข้อจำกัดของการใช้ประโยชน์พื้นที่ไม่คุ้มค่า การศึกษานี้เป็นความพยายามที่ต้องการหาคำตอบเกี่ยวกับการรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยสีเขียว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาพื้นที่ของมหาวิทยาลัยให้สามารถรองรับการขยายตัวในอนาคตภายใต้แนวคิดมหาวิทยาลัยสีเขียวเพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืน

จากการที่ประเด็นการรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องใหญ่ที่มีผลกระทบต่อคนทั้งโลก จึงมีกลไกหนึ่งที่หนุนเสริมให้มหาวิทยาลัยรักษาสภาพแวดล้อมและสร้างมหาวิทยาลัยสีเขียวให้เป็นที่รู้จักและถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายมากขึ้นในมหาวิทยาลัยทั่วโลก กลไกดังกล่าวคือ การจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียว (UI GreenMetric World University Ranking) ซึ่งดำเนินการโดย University of Indonesia (UI) UI ได้เริ่มดำเนินการจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียว ตั้งแต่ปี 2553 เพื่อประเมินและเปรียบเทียบกิจกรรมของมหาวิทยาลัยในการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนภายในมหาวิทยาลัย ทั้งการบูรณาการไปกับการเรียนการสอนในหลักสูตร และการพัฒนาพื้นที่ของมหาวิทยาลัยให้เป็นสีเขียว โดยได้ยึดถือหลักการ 3 E's คือ Environment, Economics, Equity and Education ทั้งนี้ได้กำหนดเกณฑ์ในการประเมินมหาวิทยาลัยไว้ 6 ด้าน คือ

- 1) Setting and infrastructure (SI) สถานที่ตั้งและระบบสาธารณูปโภค ให้ค่าน้ำหนัก 15%
- 2) Energy and Climate Change (EC) การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ
- 3) ให้ค่าน้ำหนัก 21%
- 4) Wastes (WS) การจัดการขยะให้ค่าน้ำหนัก 18%
- 5) Water (WR) การใช้น้ำให้ค่าน้ำหนัก 10%
- 6) Transportation (TR) การจัดการระบบขนส่ง ให้ค่าน้ำหนัก 18%
- 7) Education (ED) การศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ให้ค่าน้ำหนัก 18%

โดยในเกณฑ์แต่ละเกณฑ์จะมีรายละเอียดของตัวชี้วัด ตั้งแต่ 2-7 ตัวชี้วัด และมีการกำหนดคะแนนไว้อย่างชัดเจน (ดังภาพที่ 1.3) ซึ่งในการนี้ UI ประสบความสำเร็จในการดำเนินการมาก โดยในปีแรก มีมหาวิทยาลัยจากทั่วโลกจำนวน 95 มหาวิทยาลัยเข้าร่วมในการจัดอันดับ และเพิ่มจำนวนเป็น 215 แห่งในปี 2012 ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นเกือบ 200% จากตัวเลขจะเห็นได้ว่า มหาวิทยาลัยจากทั่วโลกได้ให้ความสำคัญต่อบริบายมหาวิทยาลัยสีเขียวเป็นอย่างสูง โดยมหาวิทยาลัยในประเทศไทยก็ได้ให้ความสำคัญที่จะเข้าร่วมนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวด้วยเช่นกัน

และจากผลสำรวจ UI Green Metric World University Ranking 2013 ที่จัดทำโดย University of Indonesia มหาวิทยาลัยในอินโดนีเซีย (UI) ได้ประกาศว่า มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นสถาบันการศึกษาสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่สุดในโลก เป็นอันดับที่ 31 ของโลก อันดับที่ 4 ของเอเชีย และอันดับ 1 ของประเทศไทย จากจำนวนมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมการจัดอันดับรวมทั้งสิ้นจำนวน 301 แห่ง โดยได้คะแนนรวมทั้ง 6,370 คะแนน จากเกณฑ์การประเมิน 6 ด้าน คือ สถานที่ตั้งและระบบสาธารณูปโภค, การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ, การจัดการขยะ, การใช้น้ำ, การจัดการระบบขนส่ง และ การศึกษา ซึ่งเป็นอันดับที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2012 ซึ่งมหาวิทยาลัยมหิดลได้เป็นอันดับที่ 36 ของโลก อันดับที่ 11 ของเอเชีย และอันดับ 1 ของประเทศไทย

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการรับรู้

การรับรู้ (Perception) มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน คือ “Percipere” ซึ่ง Per หมายถึงผ่าน (Through) และ Cipere หมายถึงการนำ (To Take) ถือเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาพื้นฐานของบุคคลที่สำคัญ เพราะถ้าปราศจากการรับรู้แล้วจะไม่สามารถมีความจำหรือการเรียนรู้ได้ (บุปผา พวงมาลี, 2542) ดังนั้นการรับรู้จึงเป็น วิธีการที่บุคคลมองโลกที่อยู่รอบๆ ตัวของบุคคลนั้นบุคคล 2 คน อาจมีความคิดต่อตัวกระตุ้นอย่างเดียวกันภายใต้เงื่อนไขเดียวกันแต่บุคคลทั้ง 2 อาจมีวิธีการยอมรับถึงตัวกระตุ้น (Recognize) การเลือกสรร (Select) การประมวล (Organize) และการตีความ (Interpret) เกี่ยวกับตัวกระตุ้นดังกล่าวไม่เหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Schiffman & Kanuk (1991) ที่กล่าวว่า การรับรู้ (Perception) หมายถึง “กระบวนการที่บุคคลแต่ละคนมีการเลือก ประมวลและตีความหมายเกี่ยวกับตัวกระตุ้นออกมาให้ความหมายและได้ภาพของโลกที่มีเนื้อหา”

Kast & Rosenzweig (1985) กล่าวว่า การรับรู้เป็นการแปลความหมายของสิ่งเร้าและการตอบสนองของร่างกายของคนต่อสิ่งเร้าจะแตกต่างกันในแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมและทำ

ให้บุคคลจะพฤติกรรมแตกต่างกันแต่ละบุคคลจะเลือกรับรู้เฉพาะข้อมูลที่ตรงกับความต้องการและความพอใจ อย่างไรก็ตาม ยังขึ้นอยู่กับพื้นฐานของกระบวนการของแต่ละบุคคลแต่ละคนเกี่ยวกับความต้องการค่านิยม การคาดหวังและปัจจัยอื่นๆ นอกจากนี้การรับรู้ยังสามารถอธิบายได้อย่างง่ายๆ คือ หมายถึง “กระบวนการการตีความผ่านประสาทสัมผัสใดๆ โดยตรง”

การรับรู้ที่แตกต่างกันของบุคคลเกิดจาก ผู้รับรู้ (Perceiver) ความมุ่งหมายหรือเป้าหมายที่รับรู้ (Target) และลักษณะสถานการณ์ (Situation)

ผู้รับรู้ (The Perceiver) เมื่อบุคคลมองดูเป้าหมายและพยายามที่จะตีความหมายถึงสิ่งที่เขามองว่าคืออะไร การตีความนั้นจะได้รับอิทธิพลจากลักษณะส่วนตัวของผู้รับรู้ สิ่งที่เกี่ยวข้องอย่างมากกับการรับรู้ ได้แก่ ทศนคติ (Attitudes) คือแนวโน้มของบุคคลที่จะเข้าใจ (Cognitive) รู้สึกและการแสดงพฤติกรรมของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง

สถานการณ์ (Situation) เป็นสิ่งที่เรามองเห็น หรือเหตุการณ์รอบๆ สภาพแวดล้อมที่อยู่ภายนอกซึ่งมีอิทธิพลต่อการรับรู้ ปัจจัยสถานการณ์ที่ทำให้เกิดการรับรู้ประกอบด้วย (1) เวลา (Time) (2) สภาพงาน (Work Setting) และ (3) สภาพสังคม (Social Setting)

เสรี วงษ์มณฑา (2542: 17) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การรับรู้ เป็นกระบวนการที่มนุษย์เลือกที่จะรับรู้ สรุปการรับรู้ ตีความหมายการรับรู้สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่สัมผัส เพื่อที่จะสร้างภาพในสมองให้เป็นภาพที่มีความหมายและมีความกลมกลืน

ขั้นตอนของการรับรู้มี 4 ขั้นตอนดังนี้ (เสรี วงษ์มณฑา , 2542: 88)

1. การเปิดรับข้อมูลที่ได้เลือกสรร (Selective Exposure) เกิดขึ้นเมื่อผู้บริโภคเปิดโอกาสให้ข้อมูลเข้ามาสู่ตัวเอง เช่น การเลือกที่จะศึกษารายละเอียดของกิจกรรมเพื่อการสนับสนุนการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

2. การตั้งใจรับข้อมูลที่ได้เลือกสรร (Selective Attention) เกิดขึ้นเมื่อผู้บริโภคเลือกที่จะตั้งใจรับสิ่งกระตุ้นอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. ความเข้าใจในข้อมูลที่ได้เลือกสรร (Selective Comprehension) แม้ว่าผู้บริโภคจะตั้งใจรับข่าวสาร แต่มิได้หมายความว่าข่าวสารนั้นถูกตีความไปในทางที่ต้องการ ในขั้นนี้จึงเป็นการตีความหมายข้อมูลที่ได้รับเข้ามาว่ามีความเข้าใจตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้าเข้าใจก็จะนำไปสู่ขั้นตอนต่อไป การตีความจึงขึ้นอยู่กับทัศนคติ ความเชื่อ และประสบการณ์

4. การเก็บรักษาข้อมูลที่ได้เลือกสรร (Selective Retention) หมายถึง การที่ผู้บริโภคจดจำข้อมูลบางส่วนที่ได้เห็น ได้อ่าน หลังจากการเปิดรับและความเข้าใจแล้ว

ระดับของการรับรู้ (Threshold of Awareness) แบ่งออกเป็น 3 ระดับดังนี้

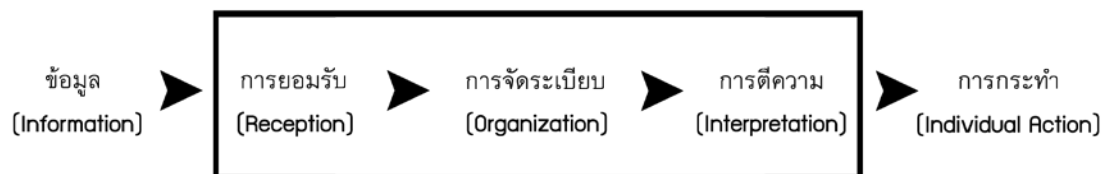
1. ระดับต่ำที่สุดที่บุคคลสามารถรับรู้ได้ (Lower Threshold) คือ เป็นคนที่มีการรับรู้เรื่องต่างๆ ได้น้อยมาก
2. ระดับสูงสุดที่บุคคลสามารถรับรู้ได้ (Upper Threshold) คือ เป็นคนที่มีการรับรู้เรื่องต่างๆ ได้สูงมาก
3. ความแตกต่างที่บุคคลสามารถรับรู้ได้ (Difference Threshold) คือ เป็นคนที่มีการรับรู้เรื่องต่างๆ แตกต่างจากผู้อื่น

การรับรู้ของมนุษย์นั้นไม่ได้รับรู้เฉพาะด้านสิ่งแวดล้อมเท่านั้น แต่จะมีการรับรู้เกี่ยวกับตนเองด้วย การรับรู้ที่บุคคลมีต่อตนเองเกิดจากการที่บุคคลนั้นสังเกตปฏิกิริยาที่ผู้อื่นมีต่อตนและเกิดจากประสบการณ์ที่ได้รับ อันจะก่อให้เกิดการรับรู้ว่าตนเป็นคนอย่างไร มีความสามารถมากน้อยเพียงไร ต้องการทำอะไร ซึ่งรวมถึงการรักษาสุขภาพแวดล้อมให้สมบูรณ์อย่างยั่งยืน

2.3.1 กระบวนการรับรู้

การรับรู้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล ซึ่งไม่สามารถสังเกตได้โดยตรงการรับรู้เป็นกระบวนการซึ่ง จะประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

Schmenhorn, Hunt and Osborn (1982, p. 55) ได้กล่าวถึงกระบวนการรับรู้ว่าเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาเบื้องต้นในการตีความสิ่งเร้าที่สัมผัสต่างๆ เพื่อสร้างประสบการณ์ที่มีความสำคัญสำหรับผู้รู้การรับรู้เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลมีความแตกต่างกันเมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้า ก็จะประมวลสิ่งรับรู้เป็นประสบการณ์ที่มีความหมายเฉพาะตนเอง

ภาพที่ 2-1 กระบวนการรับรู้ (Schmenhorn, Hunt & Osborn, 1982, p. 55)

สำหรับกระบวนการรับรู้จะเกี่ยวข้องกับขั้นตอนสำคัญ ๆ 3 ขั้นตอน คือ (จุฑามาศ สิทธิขวา , 2542)

ขั้นตอนที่ 1 การเลือก (Selection) การเลือกจะเกี่ยวข้องทั้งการเลือกโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ กล่าวคือการตัดสินใจบางครั้งจะกระทำการเลือกกว่าเราจะรับสิ่งกระตุ้นใดขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างเช่น ปัจจัยทางด้านกายภาพ (Characteristic) ปัจจัยทางด้านที่ตั้ง (Physical Location) ความสนใจ (Interest) ประสบการณ์ที่ผ่านมา (Past Experience)

ขั้นตอนที่ 2 การรวบรวม ในด้านการรับรู้สิ่งต่าง ๆ เรามักมีแนวโน้มที่จะรวบรวมตัวกระตุ้นต่างๆเข้าเป็นรูปแบบต่าง ๆ หลักในการรวบรวมตัวกระตุ้นมีหลายประการเช่น รวบรวมโดยพิจารณาจากการอยู่ใกล้เคียง (Proximity) รวบรวมโดยพิจารณาจากความคล้ายคลึงกัน (Resemblance) รวบรวมโดยพิจารณาจากการกระทำไปทางเดียวกัน (Common Fate) รวบรวม โดยพิจารณาถึงการต่อเติมส่วนที่ขาดไป

ขั้นตอนที่ 3 การตีความ (Interpretation) เป็นการแปลความหมาย ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับในการแปลความหมายนี้อาจทำได้หลายลักษณะเช่น แปลความหมายตามสถานการณ์ (Context) แปลความหมายโดยพิจารณาถึงเจตนาของบุคคล (Intent) แปลความหมายโดยยึดเอาบุคลิกลักษณะของตนเองเป็นหลัก (Projection)

ดังนั้น การรับรู้ที่แตกต่างจากแต่ละบุคคล จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการสื่อสารและพฤติกรรมที่แสดงออก หากการรับรู้ที่เกิดจากความเข้าใจที่ต่างกัน อาจทำให้เกิดการเข้าใจที่คลาดเคลื่อนทำให้เกิดปัญหา ความขัดแย้งเกิดการเข้าใจผิด แต่หากการรับรู้ระหว่างบุคคลมีความสอดคล้องหรือใกล้เคียงกันก็จะส่งผลให้เกิดความเข้าใจกันที่ดีและมีมุมมองในภาพเดียวกัน

2.3.2 ความสำคัญของการรับรู้

ความสำคัญของการรับรู้แบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ (สิทธิโชค วรานุสันติกกุล, 2546)

- 1) การรับรู้มีความสำคัญต่อการเรียนรู้โดยที่การรับรู้ทำให้เกิดการเรียนรู้ถ้าไม่มีการรับรู้จะเกิดการเรียนรู้ไม่ได้ในทำนองเดียวกัน การเรียนรู้มีผลต่อการรับรู้ครั้งใหม่ เนื่องจากความรู้ประสบการณ์เดิม จะแปลความหมายให้ทราบว่าคืออะไร
- 2) การรับรู้มีความสำคัญต่อเจตคติอารมณ์และแนวโน้มพฤติกรรม เมื่อรับรู้แล้ว ย่อมเกิดความรู้สึกและมีอารมณ์พัฒนาเป็นเจตคติแล้วเกิดพฤติกรรมตามมาในที่สุด

2.3.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้

ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้แบ่งเป็น 2 ประการคือ (จุฑามาศ สิทธิขวา, 2542)

- 1) ลักษณะของสิ่งเร้าโดยสิ่งเร้าเป็นปัจจัยภายนอกที่ทำให้เกิดความสนใจที่จะรับรู้หรือทำให้การรับรู้คลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง ซึ่งลักษณะของสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดการรับรู้ได้นั้นต้องเป็นสิ่งเร้าที่น่าสนใจ มีขนาดใหญ่ มีการเคลื่อนไหว มีการเร้าซ้ำบ่อยๆ และสิ่งเร้าที่มีความแตกต่างจากสิ่งเร้าอื่นๆ จะกระตุ้นให้เกิดการรับรู้ได้ดีและรวดเร็วเช่น การประชาสัมพันธ์โดยผ่านสื่อวิทยุโทรทัศน์ การประชาสัมพันธ์ให้ผู้ใช้น้ำชำระเงินผ่านสื่อป้ายประกาศ เจ้าหน้าที่การประปานครหลวง เป็นต้น
- 2) ลักษณะของผู้รับรู้ซึ่งมีปัจจัยด้านกายภาพและปัจจัยด้านจิตวิทยา
 - ด้านกายภาพ ได้แก่ สมรรถภาพของอวัยวะสัมผัส เช่น หู ตา จมูก ลิ้น ผิวกาย ต้องสมบูรณ์หากลักษณะของผู้รับรู้ผิดปกติจะทำให้การรับรู้ต่อสิ่งเร้าที่สัมผัสผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง นอกจากนั้นก็เป็นเรื่อง เพศ อายุ อาชีพ และระดับการศึกษาจะมีผลต่อการรับรู้ด้วย
 - ด้านจิตวิทยา เป็นสิ่งที่ผู้รับเลือกที่จะสัมผัสเฉพาะที่ต้องการและแปลความหมายให้กับตัวเอง โดยมีอิทธิพลจากความรู้เดิม หรือประสบการณ์ในอดีต ความจำ ความต้องการ อารมณ์ เจตคติ ค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณีความตั้งใจความคาดหวัง เป็นต้น

2.3.4 ประโยชน์ของการรับรู้ (จุฑามาศ สิทธิขวา, 2542)

- 1) การสร้างความประทับใจแก่ผู้อื่น (Impression) เมื่อเรารู้จักใครเป็นครั้งแรกเราควรสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้น ความประทับใจระหว่างบุคคลเมื่อพบกันครั้งแรกจะตรึงอยู่ในความรู้สึกเป็นเวลานาน และยากที่จะลบไปง่าย ๆ เมื่อเรารู้จักใครเป็นครั้งแรกจะเกิดการรับรู้ และความประทับใจกับบุคคลนั้นไม่ว่าจะเป็นแง่บวกหรือแง่ลบ ดังนั้นการสร้างความประทับใจครั้งแรกจึงมีความสำคัญต่อบุคคลค่อนข้างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเราคาดหวังถึงคุณสมบัติของเขาและความสัมพันธ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
- 2) การสร้างสื่อต่างๆ ทราบกันดีว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้มี 2 ปัจจัยด้วยกัน ซึ่งก็คือคุณสมบัติของสิ่งเร้าและคุณสมบัติของผู้รับรู้เราสามารถนำปัจจัยเหล่านี้มาช่วยให้ผู้ใช้บริการหรือกลุ่มเป้าหมาย ทราบถึงวิธีการ/ ขั้นตอนของบริการที่ให้รวมทั้งประโยชน์ของบริการที่ได้รับ มีความอยากทดลองใช้และเกิดพฤติกรรมการเลือกใช้บริการในช่องทางดังกล่าว

3) ใช้เป็นตัวสนับสนุนในการตัดสินใจข้อมูลบางอย่างที่ได้จากการรับรู้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนการตัดสินใจ โดยเฉพาะเมื่อมีเวลาในการตัดสินใจค่อนข้างน้อย และข้อมูลที่ได้รับมามีไม่มากพอ

การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของสิ่งแวดล้อม (Environment Perceived Susceptibility) หมายถึง ความเชื่อของบุคคลที่มีผลโดยตรงต่อการปฏิบัติกับสิ่งแวดล้อม ทั้งในภาวะปกติและภาวะเสื่อมโทรมแต่ละบุคคลจะมีความเชื่อในระดับที่ไม่เท่ากัน ดังนั้นบุคคลเหล่านี้จึงหลีกเลี่ยงการรับรู้และไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ เพื่อป้องกันและรักษาสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน บุคคลที่มีการรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของสิ่งแวดล้อมจึงเป็นปัจจัยสำคัญของการกำหนดพฤติกรรมการปฏิบัติเพื่อรักษาสภาพแวดล้อม

การรับรู้ต่อความรุนแรงของสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคล ที่มีต่อความรุนแรงของสิ่งแวดล้อมที่มีต่อร่างกาย ก่อให้เกิดความเสียหาย เสียชีวิต ความยากลำบากและการใช้เวลานานในการฟื้นฟูธรรมชาติ การเกิดอุทกภัย หรือการกระทบกระเทือนโครงสร้างทางสังคม การรับรู้ความสำคัญของการรักษาสิ่งแวดล้อมจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้นและรักษาไว้ได้อย่างยั่งยืน

การรับรู้ถึงประโยชน์ของการรักษาและป้องกันสิ่งแวดล้อม หมายถึง การที่บุคคลแสวงหาวิธีการรักษาสิ่งแวดล้อม หรือป้องกันไม่ให้เกิดภัยพิบัติ หรือการตระหนักถึงภัยธรรมชาติ โดยการปฏิบัติ นั้น ต้องมีความเชื่อว่าเป็นการกระทำที่ดี มีประโยชน์และเหมาะสมที่จะทำให้สามารถรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างยั่งยืน ดังนั้นการตัดสินใจที่จะปฏิบัติตามคำแนะนำ ขึ้นอยู่กับการเปรียบเทียบถึงข้อดีข้อเสียของพฤติกรรมนั้นๆ โดยเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ก่อให้เกิดผลดีมากกว่าผลเสีย รวมถึงความเข้าใจ และตระหนักถึงการดูแลรักษาธรรมชาติ

การรับรู้ต่ออุปสรรค (Perceived Barriers) หมายถึง การคาดการณ์ล่วงหน้าของบุคคลต่อการปฏิบัติพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมของบุคคลในทางลบ ซึ่งอาจเกิดผลกระทบในด้านต่างๆ เช่น ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติกิจกรรมบางอย่าง เช่น การใช้เครื่องปรับอากาศ หรือการไม่รับรู้ในสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อธรรมชาติ ทำให้เกิดความเสียหาย เกิดอุทกภัย ภัยธรรมชาติคุกคาม เป็นต้น

แรงจูงใจทางด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความรู้สึกอารมณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล โดยมีสาเหตุจากการกระตุ้นของสิ่งเร้าทั้งภายในและภายนอก สิ่งเร้าภายในเช่น ความสนใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ความพอใจที่จะยอมรับคำแนะนำ ความร่วมมือ และปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมในทางบวก ส่วนสิ่งเร้าภายนอก เช่น ข่าวสาร คำแนะนำของสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น เมื่อบุคคลต้องการลดโอกาสเสี่ยงของการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ แรงจูงใจด้านรักษาสภาพแวดล้อมจะเป็นสิ่งผลักดันร่วมกับปัจจัยการรับรู้ต่างๆ ให้เกิดการร่วมมือ ในการปฏิบัติกิจกรรมที่เกี่ยวกับการรักษา

สิ่งแวดล้อม การวัดแรงจูงใจโดยทั่วไปจะวัดในรูปของระดับความพึงพอใจ ความต้องการ ความร่วมมือ และความตั้งใจที่จะปฏิบัติตาม

ปัจจัยร่วม หมายถึง ปัจจัยอื่นนอกเหนือจากองค์ประกอบดังกล่าวข้างต้นของแบบแผนความเชื่อทางด้านการสิ่งแวดล้อมที่ช่วยส่งเสริมให้บุคคลมีการปฏิบัติตาม ได้แก่ ปัจจัยทางด้านประชากร โครงสร้าง ทักษะ ทักษะ ตลอดจนปฏิสัมพันธ์ และการสนับสนุนในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นตัวแปรทางพฤติกรรม สังคมที่จะส่งผลต่อพฤติกรรมการรักษาสิ่งแวดล้อมด้วยเช่นกัน ปัจจัยการรับรู้เหล่านี้ล้วนมีผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และมีแนวโน้มพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการรักษาสภาพแวดล้อม รวมถึงมีผลต่อการตัดสินใจในการพิทักษ์สิทธิของตนเองที่จะได้รับสภาพแวดล้อมที่ดี

จากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า การรับรู้คือกระบวนการภายในตัวบุคคลในการให้ความหมายข้อมูลที่ได้รับจากการสัมผัสสิ่งเร้าของประสาทสัมผัสต่างๆ โดยใช้สมอง ประสาทการรับรู้และสภาพจิตใจของบุคคลให้ความหมาย สิ่งที่ได้รับรู้และเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมตามการรับรู้ขึ้น โดยแสดงออกเป็นการกระทำความนึกคิดและแนวคิด

เมื่อนมนุษย์มีการรับรู้ต่างกัน ความล้มเหลวของการสื่อสารจึงอาจเกิดขึ้นได้เพราะการรับรู้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของการสื่อสาร ทักษะและความหวังของผู้สื่อสารเป็นกระบวนการทางจิต ที่ตอบสนองสิ่งเร้าที่ได้รับเป็นกระบวนการเลือกรับสารการสื่อสารเข้าด้วยกัน และการตีความสารที่ได้รับตามความเข้าใจและความรู้สึกของตนเอง โดยในแต่ละวันสื่อต่างๆ ได้นำเสนอข่าวสารมากมายผู้รับสารจะเลือกที่จะเปิดรับข่าวสารตามความสนใจหรือเกี่ยวข้องกับตนเองโดยทั่วไปการรับรู้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวหรือตั้งใจและมักเกิดตามประสบการณ์และการสั่งสมทางสังคมคนเราไม่สามารถให้ความสนใจกับสิ่งต่างๆ รอบตัวได้หมด แต่จะเลือก รับรู้เพียงบางส่วนเท่านั้นตามความสนใจของแต่ละคน ซึ่งต่างคนมีความสนใจและรับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวต่างกัน โดยทั่วไปการรับรู้ที่แตกต่างกันเกิดจากอิทธิพล ได้แก่ แรงผลักดันหรือแรงจูงใจ (Motive) ประสบการณ์เดิม(Past Experience) สภาพแวดล้อม (Environment) สภาพจิตใจและอารมณ์ (ธัญภรณ์ วิริยา :2554)

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติ

ทัศนคติ (Attitude) เป็นสภาวะความพร้อมที่จะตอบสนองต่อสถานการณ์หนึ่งๆ หากได้รับสิ่งเร้าที่เหมาะสม ความพร้อมนี้เกิดจากการประเมินสิ่งที่รับรู้มาเกี่ยวกับสถานการณ์นั้นๆ มีอารมณ์ความรู้สึกแฝงอยู่ด้วย (จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์ . ทัศนคติ ความเชื่อและพฤติกรรม . 2547: 1)

นักจิตวิทยาหรือนักวิชาการหลายท่านจึงได้กำหนดความหมายที่เกี่ยวกับทัศนคติไว้มากมาย ที่แตกต่างกันตามความเชื่อและทฤษฎี ดังต่อไปนี้

ชิฟแมน และคานุก (Schiffman and Kanuk. 1994: 657) กล่าวว่าทัศนคติ (Attitude) หมายถึง ความโน้มเอียงที่เรียนรู้ เพื่อให้พฤติกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรืออาจหมายถึง การแสดงความรู้สึภายในที่สะท้อนว่าบุคคลมีความโน้มเอียง พิจารณาหรือไม่พิจารณาต่อบางสิ่ง เช่น การห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะหรือการได้รับควันบุหรี่โดยไม่เต็มใจ เนื่องจากเป็นผลของกระบวนการทางจิตวิทยา ทัศนคติไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง ต้องแสดงออกทางการกระทำหรือความคิด

ฌอร์ และ คอสแตนโซ (Shaw & Costanzo. 1982: 253) กล่าวว่าทัศนคติ หมายถึง ลักษณะการประเมินผลเกี่ยวกับแนวความคิดและการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆ ซึ่งผลที่ตามมาคือ บุคคลทั้งหลายต่างมีทัศนคติต่อสรรพสิ่งต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นบวกเป็นกลาง หรือเป็นลบก็ได้ (Theory of Social Psychology. 1982: 253)

โรเจอร์ (Roger , 1978 : 208 – 209 อ้างถึงใน สุรพงษ์ โสชนะเสถียร , 2533 : 122) ได้กล่าวถึง ทัศนคติว่า เป็นดัชนีชี้ว่า บุคคลนั้น คิดและรู้สึกอย่างไรกับคนรอบข้างวัตถุหรือสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ โดย ทัศนคตินั้น มีรากฐานมาจากความเชื่อที่อาจส่งผลถึงพฤติกรรมในอนาคตได้ทัศนคติจึงเป็นเพียงความพร้อม ที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า และเป็น มิติของการประเมิน เพื่อแสดงว่า ชอบหรือไม่ชอบ ต่อประเด็นหนึ่งๆ ซึ่งถือเป็น การสื่อสารภายในบุคคล (Interpersonal Communication) ที่เป็นผลกระทบมาจากการรับสารอันจะมีผลต่อพฤติกรรมต่อไป

สุวัชรีย์ เชาธอมร (2544 : 13 – 18) กล่าวว่า ทัศนคติ คือความเชื่อที่คงทน ที่มนุษย์เรียนรู้มาเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่าง มันเป็นการรวมตัวของความเชื่อที่ตั้งเป็นระบบคงทน ซึ่งทำให้เห็นว่า ทัศนคตินั้น เป็นสิ่งที่รวมตัวกันจากความเชื่อเป็นกลุ่ม จนกระทั่งมีความมั่นคงและเป็นระบบ

เดโซ สวานานนท์ (2512 : 28) กล่าวถึง ทัศนคติว่า เป็นบุคลิกภาพที่สร้างขึ้นได้เปลี่ยนแปลงได้และเป็น แรงจูงใจ ที่กำหนด พฤติกรรม ของบุคคล ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

ลัดดา กิตติวิภาค (2532 : 2) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความคิดที่มีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ ซึ่งทำให้เกิดความพร้อมที่จะมีปฏิกิริยาโต้ตอบในทางบวกหรือในทางลบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

ศักดิ์ สุนทรเสถียร(2531 : 2) กล่าวถึง ทัศนคติเชื่อมโยงไปถึง พฤติกรรมของบุคคลว่า ทัศนคติ หมายถึง

1) ความสลับซับซ้อนของความรู้สึก หรือการมีอคติของบุคคล ในการที่จะสร้างความพร้อม ที่จะกระทำ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ตามประสบการณ์ของบุคคลนั้นที่ได้รับมา

2) ความโน้มเอียง ที่จะมึปฏิกิริยาต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในทางที่ดีหรือ ต่อด้าน สิ่งแวดล้อม ที่จะมาถึงทางหนึ่งทางใด

3) ในด้านพฤติกรรม หมายถึงการเตรียมตัว หรือความพร้อมที่จะตอบสนองจากคำจำกัดความต่าง ๆ เหล่านี้จะเห็นได้ว่า มีประเด็นร่วมที่สำคัญ ดังนี้คือ ความรู้สึกภายใน ความพร้อม หรือ แนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมในทางใดทางหนึ่ง

เมื่อทัศนคติเป็นมโนทัศน์ที่มีนิยามต่างกันออกไป การจะเลือกยึดถือนิยามหนึ่งนิยามใดโดยทั่วไปแล้วจะต้องพิจารณาว่า นิยามใดเป็นนิยามที่มีประโยชน์ และได้รับการยอมรับมากที่สุด (ธีระพร อุวรรณโณ, 2529)

เสรี วงษ์มณฑา (2542: 106) กล่าวว่า ทัศนคติ (Attitude) หมายถึง ความโน้มเอียงที่เรารู้เพื่อให้มีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับลักษณะที่พึงพอใจหรือไม่พึงพอใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Schiffman and Kanuk, 1994: 657) หรืออาจหมายถึง การแสดงความรู้สึกภายในที่สะท้อนว่าบุคคลมีความโน้มเอียงพอใจหรือไม่พอใจต่อบางสิ่งเนื่องจากเป็นผลของกระบวนการทางจิตวิทยา ทัศนคติไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรงแต่ต้องแสดงว่าบุคคลนั้นกล่าวถึงอะไรหรือทำอะไร (เสรี วงษ์มณฑา, การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค. 2542: 106)

ดังนั้นคำว่า Attitude จึงตรงกับภาษาไทยซึ่งมีการใช้คำได้หลายแบบ เช่น ทัศนคติ เจตคติ ท่าทีความรู้สึก แต่ในความหมายของศัพท์ คือ ความพร้อมที่จะปฏิบัติ (Readiness to act) ถ้าคนที่มีท่าทีความรู้สึกหรือทัศนคติในเชิงบวก ย่อมปฏิบัติออกมาในทางบวก แต่ถ้ามีท่าทีความรู้สึกในเชิงลบ ก็ปฏิบัติออกมาในทางลบ ดังนั้นทัศนคติ จึงมีลักษณะดังนี้

1. ทัศนคติเชิงบวก (Positive Attitude) ทำให้เกิดการปฏิบัติออกมาในทางบวก (Act Positively)

2. ทัศนคติเชิงลบ (Negative Attitude) ทำให้เกิดการปฏิบัติออกมาในทางลบ (Act Negatively) โดยพฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากทัศนคติ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

2.1 K = Knowledge เป็นการเกิดความรู้ เช่น ทราบไหมว่ามหาวิทยาลัยสีเขียวหมายถึงอะไร และมีความสำคัญอย่างไร

2.2 A = Attitude เป็นการเกิดทัศนคติ เมื่อเกิดความรู้แล้ว ในขั้นต่อมาจะเกิดความรู้สึกที่ดี อยากปฏิบัติ หรือเป็นความรู้สึกในเชิงลบและไม่อยากปฏิบัติ ซึ่งความรู้ (Knowledge) และทัศนคติ (Attitude) จะส่งผลไปที่การกระทำ (Practice)

2.3 P = Practice เป็นการเกิดการกระทำหลังจากที่เกิดความรู้และทัศนคติแล้ว ก็จะเกิดการกระทำ ซึ่งผู้บริโภคมองประเมินทัศนคติ โดยการถามคำถาม หรือการลงความเห็นจากพฤติกรรมกระบวนการของผู้บริโภคที่มีทัศนคติด้านบวกต่อเหตุการณ์นั้น

2.5 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรม

พฤติกรรม (ราชบัณฑิตยสถาน, 2531: 583) หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกทางกล้ามเนื้อ ความคิด เผยความรู้สึกเพื่อตอบสนองต่อสิ่งเร้า ซึ่งมีผู้ให้แนวคิดและความหมายของพฤติกรรมไว้หลายลักษณะดังนี้

ลิจิต กาญจนภรณ์ (2530: 3) ให้ความหมายไว้ว่า พฤติกรรม หมายถึง กิจกรรมใดๆก็ตามของอินทรีย์ที่สังเกตได้โดยคนอื่นหรือโดยเครื่องมือของผู้ทดลอง เช่น การสูบบุหรี่หลังรับประทานอาหาร การสังเกตพฤติกรรมอาจทำได้โดยใช้เครื่องมือเข้าช่วย เช่น การใช้เครื่องมือตรวจคลื่นสมองเพื่อดูพฤติกรรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ (Health Behavior) เป็นต้น

ดังนั้น พฤติกรรม (Behavior) คือ กิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจเป็นการกระทำที่บุคคลนั้นแสดงออกมา รวมถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคลซึ่งกิจกรรมนี้อาจสังเกตได้ด้วยประสาทสัมผัสหรือไม่สามารถสังเกตได้ (เฉลิมพล ต้นสกุล, 2541) พฤติกรรมของมนุษย์นั้นมีอิทธิพลต่อสุขภาพของตนเองและคนอื่น หรือช่วยทำให้เกิดการแพร่กระจายของโรคต่างๆไปสู่บุคคลอื่น บุคคลใดก็ตามถ้าต้องการมีชีวิตที่ยาวนานนั้น จะต้องมีความประพฤติส่วนบุคคลที่ถูกต้อง (วสันต์ ศิลปสุวรรณ และคณะ, 2542)

พฤติกรรม (Practice) คือ การกระทำหรือพฤติกรรมใดๆ ของบุคคล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการแสดงออกของบุคคลโดยมีพื้นฐานที่มาจากความรู้และทัศนคติของบุคคล ดังนั้นการที่บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ก็เนื่องมาจากมีความรู้และทัศนคติที่แตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างของความรู้และทัศนคติเกิดจากความแตกต่างในเรื่องการเปิดรับสื่อ และความแตกต่างในการแปลความหมายของสารที่ตนเองได้รับ สิ่งเหล่านี้จึงก่อให้เกิดประสบการณ์สิ่งสมที่แตกต่างกัน อันมีผลกระทบต่อพฤติกรรมของบุคคล (สุรพงษ์ โสธนะเสถียร, 2533, น.123)

พฤติกรรมภายในเป็นปฏิกิริยาภายในตัวบุคคลมีทั้งเป็นรูปธรรมและนามธรรมที่เป็นรูปธรรมซึ่งสามารถใช้เครื่องมือบางอย่างเข้าวัดหรือสัมผัสได้ เช่น การเต้นของหัวใจ การบีบตัวของลำไส้ พฤติกรรมเหล่านี้เป็นปฏิกิริยาที่มีอยู่ตามสภาพของร่างกาย ส่วนที่เป็นนามธรรมได้แก่ ความคิด ความรู้สึก เจตคติ ค่านิยม เป็นต้น พฤติกรรมภายในนี้ไม่สามารถสัมผัสหรือวัดได้ด้วยเครื่องมือต่างๆ เพราะไม่มีตัวตน จะทราบได้เมื่อแสดงพฤติกรรมออกมา พฤติกรรมภายนอกเป็นปฏิกิริยาต่างๆของบุคคลที่แสดงออกมาทั้งทางวาจาและการกระทำซึ่งปรากฏให้บุคคลอื่นเห็นหรือสังเกตได้ เช่น ท่าทางหรือคำพูดที่แสดงออกไม่ว่าจะเป็นน้ำเสียงหรือสีหน้า ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การปฏิบัติหรือการแสดงออกของบุคคล

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม

Shalit (2000, pp. 2-9) ได้ให้ความเห็นว่าคนส่วนใหญ่มักให้ความสำคัญกับสัตว์หรือมนุษย์และมองสิ่งแวดล้อมในมุมแคบ โดยเฉพาะพวกที่เห็นมนุษย์เป็นศูนย์กลาง (anthropocentrism) ยิ่งมองว่ามนุษย์มีความสำคัญมากกว่าสัตว์หรือสิ่งอื่น ขณะที่การจัดทำนโยบายอันเป็นกลไกสำคัญที่สุดที่จะนำไปใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม ก็ไม่สามารถทำอะไรได้มากนัก เพราะนักการเมืองมักให้ความสนใจแต่คะแนนเสียงมากกว่าการให้ความใส่ใจในเรื่องของสิ่งแวดล้อม เช่นนี้ นโยบายจากนักการเมือง จึงมักให้ความสำคัญเร่งด่วนกับโครงการที่เห็นผลไว้น่าตาประชาชนมากกว่าการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เห็นผลช้ากว่า Shalit แนะนำให้แก้ปัญหาโดยใช้หลักการประชาธิปไตยร่วมกับสังคมนิยม ให้ชุมชนมีส่วนร่วมและหาเหตุผลที่ดี มาโนมน้าวให้ทุกคนเข้าใจหลักการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เพราะพวกเขามีส่วนเห็นแก่ได้ส่วนใหญ่ มักขาดจิตสำนึกในด้านนี้

Winsemius and Guntram (2002, pp. 11-18) ได้แบ่งระดับของการไปสู่จิตสำนึก เป็น 4 ระดับ ได้แก่

1) ตั้งรับ (reactive) มีลักษณะที่ไม่ได้เกิดจากจิตสำนึกของตนเอง ทำแบบเสียไม่ได้ เพราะมีกฎบังคับอยู่ บางครั้งอาจหลีกเลี่ยงด้วยซ้ำไป เพราะเห็นว่ากฎข้อบังคับเป็นเรื่องที่ยุงยาก ทำให้เสียผลประโยชน์ที่ควรได้

2) เปิดรับ (functional) เริ่มมีทัศนคติในทางบวก มองเห็นสารประโยชน์ของการปกป้องสิ่งแวดล้อม แต่ก็ยังเปิดไม่เต็มที่ ยังมีความรู้สึกแบ่งแยกระหว่าง ผู้ตั้งกฎ และผู้ทำตามกฎอยู่ อาจมีการ

ต่อต้านกฎหมายใหม่ ๆ และยังไม่มีความรู้สึกระสานประโยชน์ ซึ่งกันและกัน (win-win) กับองค์การภายนอก เช่น องค์การอิสระ (Non-Governmental Organization-NGO)

3) ร่วมรับ (integrated) มีลักษณะเริ่มเปิดกว้าง เริ่มมีความสำนึกต่อระบบนิเวศน์ว่าเป็นสิ่งจำเป็นและมนุษย์ควรร่วมกันช่วยปกป้องสิ่งแวดล้อม ซึ่งในปัจจุบันความสำนึกดังกล่าวค่อย ๆ เริ่มขยายวงกว้างออกไปเมื่อสาธารณะชนเริ่มตระหนักถึงผลกระทบมหาศาลที่มนุษย์มีต่อสิ่งแวดล้อม

4) ดำเนินการเชิงรุก (proactive) มีลักษณะที่มีจิตสำนึกที่ไม่เพียงปกป้อง แต่มองถึงการดำเนินการต่าง ๆ ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนในเชิงอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม อาจจะยังมีองค์การให้เห็นเป็นรูปธรรมไม่มากนักในความเป็นจริง เพราะเป็นเพียงการคาดคะเนว่าจะเกิดขึ้นจริงในอนาคต (projection)

การศึกษาเปลี่ยนจิตสำนึก นักสิ่งแวดล้อมเชื่อว่าการให้ความรู้แก่ประชาชนที่นำไปสู่การเปลี่ยนจิตสำนึกของประชาชนให้มีความรักและความหวงแหนธรรมชาติ จะนำไปสู่พฤติกรรมที่พึงปรารถนา และถ้าหากวัฒนธรรมของประชาชนสามารถถูกปรับเปลี่ยนให้รักและใกล้ชิดกับธรรมชาติมากขึ้นด้วยแล้ว ระบบนิเวศน์ก็ควรจะอยู่รอดปลอดภัยขึ้นอย่างแน่นอน การให้การศึกษาและเปลี่ยนจิตสำนึกนี้เป็นวิธีการที่สันติและไม่มีการบีบบังคับใจแต่ประการใด วิธีนี้มีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้ (สมพรแสงชัย, 2545, หน้า 153-154)

1) การศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง แม่นยำ ตามหลักวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เมื่อได้ผลตามต้องการแล้วก็สามารถนำออกไปเผยแพร่แก่ประชาชนต่อไปได้

2) การให้การศึกษาแก่ประชาชนอย่างเป็นทางการด้วยการบรรจุเรื่องสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศน์ไว้ในแบบเรียนและหลักสูตรต่าง ๆ ย่อมมีผลในการสร้างทัศนคติที่ดีต่อธรรมชาติ โดยเฉพาะในเยาวชนซึ่งยังไม่มีความคิดเห็นที่ผิด ๆ อยู่ก่อน การให้การศึกษาอย่างเป็นทางการจึงได้ประโยชน์ในการสร้างทัศนคติ พฤติกรรม และวัฒนธรรมในประชาชนมากกว่ากิจกรรมอื่น ๆ เป็นอย่างมาก ทั้งยังได้ผลที่แท้จริงอย่างรวดเร็วและยาวนานอีกด้วย การให้การศึกษาอย่างเป็นทางการจึงเป็นการเปลี่ยนจิตสำนึกของประชาชนอย่างแท้จริง

3) การให้การศึกษาอย่างไม่เป็นทางการโดยผ่านสื่อสารมวลชน เป็นประโยชน์ต่อประชาชนซึ่งพ้นวัยการศึกษาไปแล้ว เป็นการให้ข่าวสารข้อมูลที่จำเป็นและถูกต้องแก่ประชาชนทั่วไปและเป็นการเน้นย้ำสำหรับผู้ที่เคยศึกษาสิ่งเหล่านั้นในหลักสูตรของการศึกษาระดับต่าง ๆ มาแล้วเช่นกัน การให้การศึกษาอย่างไม่เป็นทางการสามารถสร้างความเข้าใจและความตระหนักให้แก่ประชาชนใน

ความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและ ความจำเป็นที่มนุษย์ต้องพึ่งพาอาศัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติ

4) การใช้หลักการทางศาสนาหรือวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และจิตสำนึก เช่น การผูกจิวรรอบต้นไม้ การบวชต้นไม้ การสร้างศาลปู่ตา ฯลฯ ทำให้ประชาชนไม่กล้า ตัดต้นไม้และไม่รบกวนในบริเวณอุทยาน เป็นต้น หลักการ ทางวัฒนธรรมและศาสนาเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชน เปลี่ยนแปลงรูปแบบความคิดและการปฏิบัติของ บุคคล ตลอดจนอาจนำมา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

5) ภัยธรรมชาติหรืออุบัติเหตุบางอย่างก็สามารถช่วยเปลี่ยนพฤติกรรมและสถาบันทาง เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้เช่นกัน เช่น ปี 2531 โคลนและน้ำป่า ไหลทะลักลงมาจากเขาหลวง ด้าน ต.กะทูน อ.พิปูน จังหวัดนครศรีธรรมราช พร้อมกับท่อนซุงน้อยใหญ่นับพันท่อน จนทั้งตำบลจม หายภายในพริบตา คร่าชีวิตประชาชน ทั้งชายและสูญหาย ราว 700 ชีวิต (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, กรมทรัพยากรธรณี, 2552) ทำให้รัฐบาลประกาศปิดป่าและหยุดการให้สัมปทานป่าไม้ ประชาชนเห็นด้วยกับการปิดป่า เพราะเห็นถึงอันตรายจากการตัดไม้ทำลายป่า เป็นต้น การให้การศึกษา เกี่ยวกับผลเสียของการตัดไม้ทำลายป่าด้วยการศึกษาอย่างเป็นทางการและอย่างไม่เป็นทางการทำให้เกิด ความเข้าใจและความรู้ แต่ไม่สามารถนำมาซึ่งผลที่ต้องการได้ เมื่อมีเหตุการณ์ธรรมชาติร้ายแรงอุบัติขึ้น ประชาชนจึงเห็นถึงสัจธรรมที่แท้จริง และจากนั้นการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองจึง เกิดขึ้น ภัยธรรมชาติและความรุนแรงจึงเสมือนเป็นตัวเร่งให้มีการเปลี่ยนแปลงทางสถาบัน ซึ่งการ เปลี่ยนแปลงทางสถาบันนี้ สามารถจะเกิดขึ้นได้เมื่อประชาชนมีความพร้อมทางทัศนคติและจิตสำนึกที่ เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธวัชชัย บัวขาว และมนสิชา เพชรานนท์ (2557: บทคัดย่อ) ศึกษาการกำหนดนโยบายและ แนวทางปฏิบัติสู่มหาวิทยาลัยสีเขียว มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง ปัจจุบันมีปัญหาการใช้พื้นที่ ไม่คุ้มค่าเนื่องจากไม่มีแผนการใช้ประโยชน์พื้นที่ในอนาคต การศึกษานี้เป็นความพยายามที่จะหา คำตอบว่าแนวทางการปฏิบัติสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวโดยผ่านนโยบายการพัฒนาพื้นที่มีแนว ทางการปฏิบัติอย่างไร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาพื้นที่ของ มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง ให้สามารถรองรับการขยายตัวในอนาคต ภายใต้แนวคิด

มหาวิทยาลัยสีเขียวและเพื่อกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ผลการศึกษาพบว่าพื้นที่ของมหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง สามารถรองรับการขยายตัวในอนาคตตามแผนพัฒนาการศึกษา 15 ปีและสามารถกำหนดแนวทางปฏิบัติสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

นางสาวพัชรารามณ์ อินทะนาค(2553: บทคัดย่อ) การศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายทางด้านสตรีขององค์กรพัฒนาเอกชนไปปฏิบัติในจังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการนำนโยบายทางด้านสตรีขององค์กรพัฒนาเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ (2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่ขัดขวางความสำเร็จของการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติ และ (3) เพื่อนำเสนอมาตรการที่เหมาะสมและเป็นไปได้ในการป้องกันแก้ไข ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยภายใน และภายนอก ต่างล้วนแต่เป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา และอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการได้ซึ่งปัจจัยภายในที่ถือได้ว่าก่อให้เกิดปัญหา และอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติมากที่สุดอันดับหนึ่งคือ ปัจจัยทางด้านบุคลากร ในส่วนของ ปัจจัยทางด้านงบประมาณขององค์กร ปัจจัยทางด้านนโยบายขององค์กร และ ปัจจัยด้านโครงสร้างของหน่วยงานถือได้ว่าปัญหาและอุปสรรคที่ขัดขวางความสำเร็จของโครงการมากตามลำดับ

ศศิวิมล ตามไทย (2542: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “การเปิดรับข่าวสารความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมการบริโภคข่าวสารของประชาชนในกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า การเปิดรับข่าวสารโดยทั่วไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เปิดรับข่าวสารทั่วไปเป็นประจำจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือสื่อวิทยุ สื่อหนังสือพิมพ์ समाชิในครอบครัว ญาติ/เพื่อน/คนรู้จัก สื่อนิตยสาร และสื่ออื่น ๆ (เช่น วิทยุติดตามตัว) ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่มีปริมาณการเปิดรับข่าวสารทั่วไปอยู่ในระดับค่อนข้างสูง แต่มีปริมาณการเปิดรับข่าวสารจากสื่อ นิตยสาร และสื่ออื่น ๆ ในระดับต่ำมาก การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข่าวลือ กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข่าวลือตามแนวพระราชดำริจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือ สื่อวิทยุ และสื่อหนังสือพิมพ์ตามลำดับ ส่วนการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับข่าวลือ กลุ่มตัวอย่างเปิดรับข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุดเช่นเดียวกัน แต่อันดับรองลงมาคือ สื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อวิทยุตามลำดับ อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารเกี่ยวกับข่าวลือจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุดรองลงมาคือสื่อวิทยุ และสื่อหนังสือพิมพ์ตามลำดับ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข่าวลือจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุดเช่นเดียวกัน แต่อันดับรองลงมาคือ สื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อวิทยุตามลำดับ

อภิชาติ หนูน้อย (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมในการเปิดรับสื่อกับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนของประชาชน : กรณีศึกษาอำเภอกันตังจังหวัดตรัง” ผลการศึกษาพบว่า

พฤติกรรม的开รับสื่อเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าชายเลนมีการเปิดรับสื่อในระดับปานกลางเมื่อจำแนกตามประเภทของสื่อแต่ละชนิดพบว่า สื่อเฉพาะกิจมีการเปิดรับมากที่สุด ส่วนการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับป่าชายเลนพบว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับข่าวสารจากสื่อเฉพาะกิจมากที่สุดรองลงมาเป็นสื่อมวลชนและสื่อบุคคลตามลำดับ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลน พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมปฏิบัติการมากที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาเป็น การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับน้อยและการมีส่วนร่วมประเมินผลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

พิชิต ไชยชาวงศ์ (2543) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมการรักษาสิ่งแวดล้อมของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจากข้อมูลของสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อมพบว่า ปัจจุบันปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านมลพิษทางน้ำ อากาศและเสียง ประเทศไทยมีการใช้ทรัพยากรทางด้านพลังงาน คิดเป็นมูลค่าเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งในขณะที่จำนวนทรัพยากรต่างๆมีจำนวนลดลงมากด้วยเช่นกัน งานวิจัยชิ้นนี้ได้นำเสนอแนวคิดในแง่ต่างๆ ได้แก่ แนวคิดเรื่องการเสื่อมลงของทรัพยากรธรรมชาติ แนวคิดเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมในอนาคต แนวคิดด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีการแจกแจงแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง ในบริเวณอำเภอเมืองเชียงใหม่ จำนวน 100 ชุดและนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS ข้อสรุปที่ได้จากงานวิจัยคือ มีประชาชนจำนวนไม่มากที่มีความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ส่วนมากจะให้ความสำคัญกับปัญหาที่ใกล้ตัว หรือไม่ก็เป็นปัญหาที่อยู่ในชั้นที่วิกฤติมากกว่า ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะให้ภาครัฐกระตุ้นและรณรงค์มีความรู้ มีพฤติกรรมการรักษาสิ่งแวดล้อมให้มากกว่าที่เป็นอยู่โดยให้ข้อมูลที่ถูกต้องผ่านสื่อต่างๆ และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานมากยิ่งขึ้น

ชวนชัย เชื้อสาธุชน (2546) ทำการศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมการการประหยัดทรัพยากร ของอาจารย์ในสถาบันราชภัฏ พบว่า เพศมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดทรัพยากร โดยอาจารย์เพศชายมีพฤติกรรมการประหยัดเวลาและพฤติกรรมการประหยัดพลังงานและวัสดุสำนักงานน้อยกว่าอาจารย์เพศหญิง และการศึกษา

ฐานันดร เปียศิริ (2545) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการห้องเรียนสีเขียว พบว่าเพศมีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้า โดยนักเรียนชายที่มีพฤติกรรมการใช้ไฟฟ้าส่วนตัวพฤติกรรมการประหยัดในครอบครัวและพฤติกรรมการประหยัดไฟฟ้าเพื่อสังคมทั้ง 3 ประเภทในปริมาณที่ต่ำ

ลินินซ์ ม่วงกล้า (2544) ศึกษาพฤติกรรมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนนทบุรี โดยกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 739 คนซึ่งแบบวัดดังกล่าวมีค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .72 ผู้วิจัยจึงนำแบบวัดดังกล่าวมาปรับปรุงใช้ โดยผู้วิจัยได้ดัดแปลงข้อคำถามเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยจะศึกษา มีเนื้อหาเกี่ยวกับการที่ข้าราชการพลเรือนกระทรวงศึกษาธิการมีการรับรู้และติดตามความเคลื่อนไหวของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประหยัดพลังงานไฟฟ้าจากสื่อสิ่งพิมพ์ (Print Media) ได้แก่วารสาร นโยบายรัฐบาล หนังสือราชการ ป้ายติดประกาศ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Media) ได้แก่ Internet และภาพยนตร์โฆษณา แบบวัดเป็นมาตราประมาณค่า 6 ระดับ จาก จริงที่สุด (6) ถึง ไม่จริงเลย (1) เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าเป็นข้อความทางบวกการให้คะแนนเป็น 6, 5, 4, 3, 2, 1 ตามลำดับ ถ้าเป็นข้อความทางลบการให้คะแนนเป็นไปในทางกลับกัน สำหรับผู้ตอบที่ได้คะแนนรวมจากแบบวัดนี้สูงแสดงว่าบุคคลากรมีการรับรู้ข่าวสารด้านการประหยัดพลังงานไฟฟ้ามาก ส่วนผู้ตอบที่ได้คะแนนรวมต่ำ แสดงว่าเป็นผู้ที่มีการรับรู้ข่าวสารด้านการประหยัดพลังงานไฟฟ้าน้อย

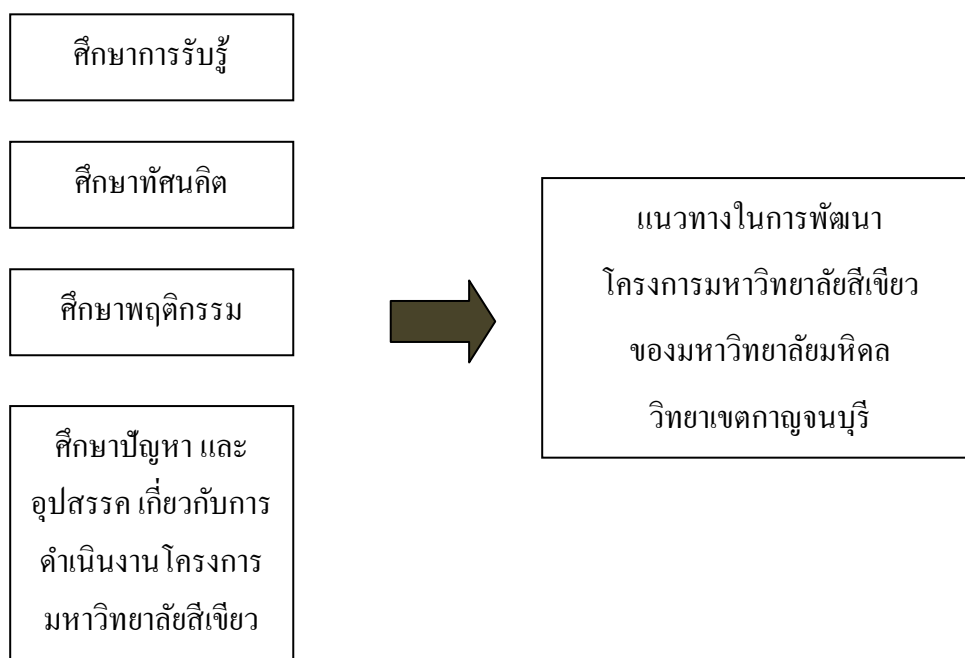
Hornik J., Cherian J. และ Madansky M (1995) ได้ทำการทบทวนงานวิจัยในอดีต ที่ทำการวิจัยมาตั้งแต่ปีค.ศ. 1968 จำนวน 67 เรื่อง เพื่อประเมินตัวแปรที่ดีที่สุด ที่สามารถทำนายการเกิดพฤติกรรมรีไซเคิลของผู้บริโภคผลการศึกษาพบว่าตัวแปรที่ทำนายพฤติกรรมการรีไซเคิลที่ดีคือความรู้ ความร่วมมือของผู้บริโภคในการรีไซเคิลการมีนิสัยชอบสะสม ซึ่งจัดเป็นตัวแปรที่เอื้อต่อการเกิดพฤติกรรมการรีไซเคิล นอกจากนั้น เงินรางวัลและอิทธิพลของสังคม ซึ่งจัดเป็นสิ่งจูงใจภายนอกยังเป็นตัวแปรที่ดีในการทำนายพฤติกรรมการรีไซเคิลของผู้บริโภคเช่นกัน

Boersching, S. และ De Young, R. (1993) ได้ทบทวนงานวิจัยในอดีตเพื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม พบว่าตัวแปร 8 ตัว ที่เป็นตัวทำนายการเปลี่ยนพฤติกรรมการอนุรักษ์ได้ คือ ความชำนาญในการกระทำความรู้เรื่องวิธีการทำความรู้ในประเด็นนั้น ๆ ทศนคติอำนาจในการควบคุมความรับผิดชอบส่วนบุคคลความละเอียดอ่อนในการรับรู้และบรรทัดฐานทางสังคม

การศึกษาในอดีตในหมวดของ Education โดยมหาวิทยาลัย Connecticut ซึ่งได้ Rank ที่ 1 ในด้านของการศึกษาและที่ 1 ของคะแนนรวมทั้งหมดโดยการสำรวจความตระหนักทางด้านสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยการสำรวจปีเว้นปี เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 2004 จนถึงปี ค.ศ. 2010 โดยมีการเพิ่มคำถามบางส่วนในปี ค.ศ. 2010 จำนวน 22 คำถาม ดังแสดงในภาพที่ 2.1 ซึ่งแสดงผลสำรวจเป็นเปอร์เซ็นต์ ผลโดยรวมพบว่านักศึกษามีความตระหนักถึงความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมสูงโดยแนวโน้มสูงมากขึ้นเป็นลำดับตั้งแต่ปี ค.ศ. 2004 –2010 ทั้งนี้ นักศึกษามีความตระหนักและให้ความสำคัญมากขึ้น

ในเรื่องต่างๆ ดังนี้ การจัดการวัสดุเหลือใช้ที่กำลังจะเป็นขยะโดยนำไปผ่านกระบวนการแปรสภาพ หรือที่เรียกว่ารีไซเคิล (Recycle) เพื่อให้สามารถนำกลับมาใช้ได้อีก การอนุรักษ์พลังงานและแหล่งน้ำการใช้พลังงานสะอาดหรือพลังงานทางเลือก

2.8 กรอบแนวคิดในการศึกษา

รูปภาพที่ 2.11 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอันดับ 1 ของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินการรับรู้ ทักษะ ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการประหยัดพลังงาน และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการเสนอแนวทางการกระบวนการเพื่อการพัฒนาโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียวให้ยั่งยืน จากเกณฑ์การประเมิน 6 ด้าน ได้แก่ สถานที่ตั้งและระบบสาธารณูปโภค การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ การจัดการขยะ การจัดการน้ำ การจัดการระบบขนส่งในมหาวิทยาลัย การศึกษา (หลักสูตรที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม)

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีแนวทางในการวิจัยดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ประกอบด้วยบุคลากรมหาวิทยาลัยสายวิชาการ จำนวน 54 คน บุคลากรสายสนับสนุน 129 คน กลุ่มคนทำงานจากการจ้างเหมาบริษัทภายนอก (พนักงานรักษาความปลอดภัย พนักงานทำความสะอาด และพนักงานดูแลพื้นที่สวน) 35 คน และนักศึกษา 740 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2556) จำนวนโดยประมาณ 958 คน

กลุ่มตัวอย่างใช้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของศาสตราจารย์ ดร. จุมพล สวัสดิยากร (หลักและวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ พ.ศ. 2520) ซึ่งได้กำหนดขนาดตัวอย่างเป็นร้อยละของประชากร โดยที่

- ประชากรเป็นร้อยละ ขนาดตัวอย่างประมาณ 25% ของประชากร
- ประชากรเป็นพัน ขนาดตัวอย่างประมาณ 10% ของประชากร
- ประชากรเป็นหมื่น ขนาดตัวอย่างประมาณ 1-5% ของประชากร
- ซึ่งผู้วิจัยต้องการกลุ่มตัวอย่างประมาณ 25% ของจำนวนประชากรคิดเป็นจำนวน

ทั้งสิ้น 240 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดลเพื่อเป็นข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนาโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียวให้มีความยั่งยืนต่อไป โดยการพิจารณาโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว นั้น มีเกณฑ์การประเมิน 6 ด้าน (UI Green Metric World University Ranking) คือ

- 3.3.1 สถานที่ตั้งและระบบสาธารณูปโภค
- 3.3.2 การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ
- 3.3.3 การจัดการขยะ
- 3.3.4 การใช้น้ำ
- 3.3.5 การจัดการระบบขนส่ง
- 3.3.6 การศึกษาและวิจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

ส่วนที่ 1 คำถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการรับรู้ต่อโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว

ส่วนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการประหยัดพลังงาน และอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือ
- 2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและ
สร้างข้อคำถามเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัย
- 3) นำแบบสอบถาม เสนอต่อหัวหน้าสำนักงานวิทยาเขตกาญจนบุรี เพื่อขอให้คำชี้แนะ
ตรวจสอบภาษา ความตรงของเนื้อหา และวิเคราะห์คำถามแก้ไขให้เหมาะสม ของแบบสอบถามทั้ง 5
ตอน
- 4) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับบุคลากรสายวิชาการ สายสนับสนุน
และนักศึกษา สังกัดมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตสาขลา จำนวน 30 ชุด
- 5) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงให้สมบูรณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลต่อไป
- 6) พัฒนาแบบสอบถามเป็นระบบออนไลน์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.3.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ไปยื่นต่อ รองอธิการบดีฝ่ายวิทยาเขตกาญจนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล

3.3.2 กระจายแบบสอบถามด้วยตนเอง ผ่านทางคณาจารย์ไปยังนักศึกษา และ
กระจายแบบสอบถามโดยตรง(บางส่วน) ไปยังบุคลากรสายวิชาการ และสายสนับสนุนเก็บรวบรวม
แบบสอบถาม ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ และจัดระเบียบข้อมูลแล้วดำเนินการวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS(Statistical Package for the Social Sciences) เวอร์ชัน 20 เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์หาค่าสถิติต่างๆ ดังนี้

3.4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (%)

3.4.2 ข้อมูลการรับรู้ ทักษะคติ พฤติกรรมต่อโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (X) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของค่าเฉลี่ย (Standard Deviation : s.d.)

3.4.3 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว วิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และหาค่าความถี่

3.5 การแปลผล

เกณฑ์การตัดสินระดับการรับรู้ ทักษะคติ ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการประหยัดพลังงาน และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม แปลความหมายของข้อมูลพิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยของช่วงระดับคะแนน 5 ระดับดังนี้ (จากการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา โดย รองศาสตราจารย์อดิศักดิ์ พงษ์พูลผลศักดิ์ ภาควิชาการคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี)

4.50-5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง ระดับมาก

2.50-3.49 หมายถึง ระดับปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง ระดับน้อย

1.00-1.49 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ที่ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากบุคลากรมหาวิทยาลัยสายวิชาการ บุคลากรสายสนับสนุน กลุ่มคนทำงานจากการจ้างเหมาบริษัทภายนอก และนักศึกษา จำนวน 240 คน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่างๆ โดยนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 6 ส่วน คือ 1) ข้อมูลทั่วไป 2) ระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี 3) ระดับทัศนคติของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี 4) ระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี 5) ปัญหาและอุปสรรคของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี 6) ข้อเสนอแนะของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

4.1. ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะ และระยะเวลาที่ศึกษา/ระยะเวลาทำงาน โดยมีผลการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 240 คน ได้ผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

(n = 240)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	80	33.3
หญิง	160	66.7

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	216	90.0
31 – 40 ปี	18	7.5
41 – 50 ปี	6	2.5
51 ปีขึ้นไป	-	-
ระดับการศึกษา		
กำลังศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี	185	77.1
ปริญญาตรี	45	18.8
ปริญญาโท	6	2.5
ปริญญาเอก	4	1.7
สถานะ ประเภทผู้ตอบแบบสอบถาม		
นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปี 1	3	1.3
นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปี 2	100	41.7
นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปี 3	52	21.7
นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปี 4	30	12.5
บุคลากรสายวิชาการ	10	4.2
บุคลากรสายสนับสนุน	45	18.8
กลุ่มคนทำงานจากการจ้างเหมาบริษัทภายนอก	-	-
ระยะเวลาที่ศึกษา / ระยะเวลาทำงาน		
น้อยกว่า 1 ปี	14	5.8
1 – 5 ปี	213	88.8
6 – 10 ปี	13	5.4
มากกว่า 10 ปี	-	-

จากตารางที่ 4.1 สามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ส่วนมากเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 66.7) รองลงมาเป็นเพศชาย (ร้อยละ 33.3) ส่วนมากมีอายุไม่เกิน 30 ปี (ร้อยละ 90.0) รองลงมาอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี (ร้อยละ 7.5) ระดับการศึกษาส่วนมากกำลังศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี (ร้อยละ 77.1) รองลงมาคือระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 18.8) สถานะของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากคือนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 41.7) รองลงมาคือนักศึกษาปริญญาตรีชั้นปีที่ 3 (ร้อยละ 21.7) และกลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาที่ศึกษา/ระยะเวลาทำงานในช่วง 1-5 ปี (ร้อยละ 88.8) เป็นส่วนมาก

4.2. ระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

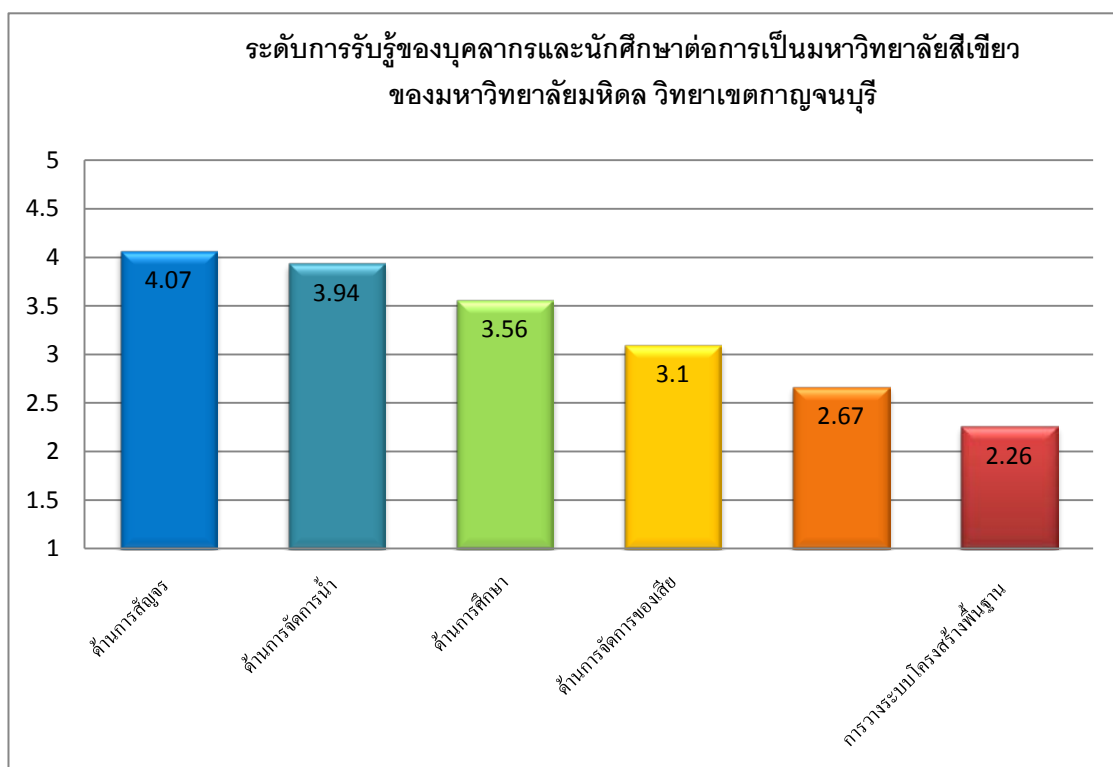
การวิเคราะห์ระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี นั้นได้แบ่งคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างระดับการรับรู้ออกเป็น 5 ระดับ คือ 5 มากที่สุด 4 มาก 3 ปานกลาง 2 น้อย และ 1 น้อยที่สุด ผลการวิเคราะห์ ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวม

(n = 240)

การรับรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน	2.26	0.70	น้อย
ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ	2.67	0.55	ปานกลาง
ด้านการจัดการของเสีย	3.10	0.59	ปานกลาง
ด้านการจัดการน้ำ	3.94	0.77	มาก
การสัญจร	4.07	0.53	มาก
ด้านการศึกษา	3.56	0.70	มาก
โดยภาพรวม	3.26	0.45	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงตามลำดับของระดับการรับรู้ได้ดังนี้ อันดับที่ 1 ด้านการสัญจร ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.53) อันดับที่ 2 ด้านการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.77) อันดับที่ 3 ด้านการศึกษา ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.70) อันดับที่ 4 ด้านการจัดการของเสีย ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.59) อันดับที่ 5 ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 0.55) และลำดับสุดท้ายคือด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.26$, S.D. = 0.70) ดังรูปภาพที่ 4.1

รูปภาพที่ 4.1 ระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย

จากข้อมูลระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมแล้วนั้น มีข้อมูลสำคัญที่น่าสนใจ โดยพบว่าด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.26$, S.D. = 0.70) ซึ่งสามารถพิจารณาในรายละเอียดข้อย่อยอีก 7 ข้อพบว่า มีข้อที่มีเกณฑ์ระดับปานกลางอยู่เพียงข้อเดียวคือ ขนาดของพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.81$,

S.D. = 0.74) ส่วนข้อที่เหลือพบว่า มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีมีนโยบายสนับสนุนการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว การรับรู้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.27, S.D. = 0.66) มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีมีพื้นที่ตั้งที่เอื้ออำนวยต่อการวางระบบโครงสร้างเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว การรับรู้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.43, S.D. = 0.73) มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ให้ความสำคัญต่อการนำนโยบายสีเขียวมาปฏิบัติ การรับรู้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.34, S.D. = 0.70) มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีแนวทางปฏิบัติสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างมีประสิทธิภาพ การรับรู้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.24, S.D. = 0.79) มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีการจัดส่งข้อมูลเพื่อจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียว การรับรู้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 1.82, S.D. = 1.03) และ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีการคัดเลือกผู้ที่มีความรอบรู้และความสามารถ มาเป็นคณะทำงานโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว การรับรู้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 1.91, S.D. = 0.97) (ดังตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน

(n = 240)

การรับรู้ ด้านการวางโครงสร้างพื้นฐาน	ระดับการรับรู้					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
1. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีมีนโยบายสนับสนุนการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว	4 (1.7)	192 (80.0)	23 (9.6)	18 (7.5)	3 (1.3)	2.27	0.66	น้อย
2. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีมีพื้นที่ตั้งที่เอื้ออำนวยต่อการวางระบบโครงสร้างเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว	2 (0.8)	162 (67.5)	50 (20.8)	23 (9.6)	3 (1.3)	2.43	0.73	น้อย
3. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ให้ความสำคัญต่อการนำนโยบายสีเขียวมาปฏิบัติ	7 (2.9)	168 (70.0)	44 (18.3)	19 (7.9)	2 (0.8)	2.34	0.70	น้อย

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน (ต่อ)

การรับรู้ ด้านการวางโครงสร้างพื้นฐาน	ระดับการรับรู้					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
4. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีแนวทางปฏิบัติสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างมีประสิทธิภาพ	25 (10.4)	156 (65.0)	38 (15.8)	18 (7.5)	3 (1.3)	2.24	0.79	น้อย
5. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีการจัดส่งข้อมูลเพื่อจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียว	122 (50.8)	68 (28.3)	25 (10.4)	22 (9.2)	3 (1.3)	1.82	1.03	น้อย
6. ขนาดของพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติ	3 (1.3)	75 (31.3)	134 (55.8)	20 (8.3)	8 (3.3)	2.81	0.74	ปานกลาง
7. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีการคัดเลือกผู้ที่มีความรอบรู้และความสามารถ มาเป็นคณะทำงานโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว	93 (38.8)	103 (42.9)	22 (9.2)	17 (7.1)	5 (2.1)	1.91	0.97	น้อย
ผลรวม						2.26	0.70	น้อย

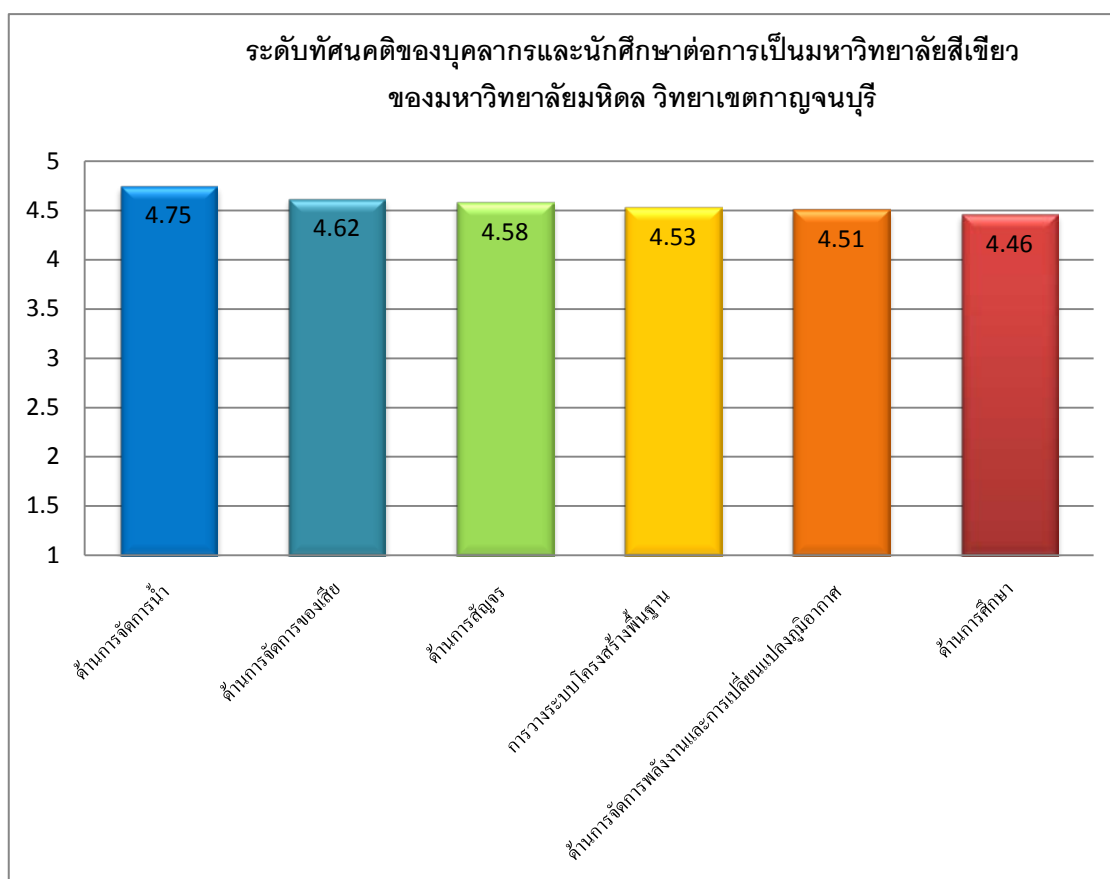
4.3. ระดับทัศนคติของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

การวิเคราะห์ระดับทัศนคติของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี นั้นได้แบ่งคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างระดับทัศนคติออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด ผลการวิเคราะห์ ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับทัศนคติของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวม (n = 240)

ทัศนคติ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน	4.53	0.55	มากที่สุด
ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ	4.51	0.82	มากที่สุด
ด้านการจัดการของเสีย	4.62	0.55	มากที่สุด
ด้านการจัดการน้ำ	4.75	0.49	มากที่สุด
การสัญจร	4.58	0.67	มากที่สุด
ด้านการศึกษา	4.46	0.70	มาก
โดยภาพรวม	4.58	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับทัศนคติของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงตามลำดับของระดับทัศนคติได้ดังนี้ดังนี้ อันดับที่ 1 ด้านการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.49) อันดับที่ 2 ด้านการจัดการของเสีย ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.55) อันดับที่ 3 ด้านการสัญจร ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.67) อันดับที่ 4 ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.55) อันดับที่ 5 ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.82) และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการศึกษา ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.70) ดังรูปภาพที่ 4.2

รูปภาพที่ 4.2 ระดับทัศนคติของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย

จากข้อมูลระดับทัศนคติของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมมีทัศนคติที่เห็นด้วยในระดับมากที่สุดแล้วนั้น สามารถอธิบายได้ว่าบุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีมีทัศนคติ

เห็นด้วยมากที่สุดในการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

4.4. ระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

การวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี นั้นได้แบ่งคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างระดับพฤติกรรมออกเป็น 5 ระดับ คือ ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย และปฏิบัติน้อยที่สุด ผลการวิเคราะห์ ดังแสดงในตารางที่ 4.5

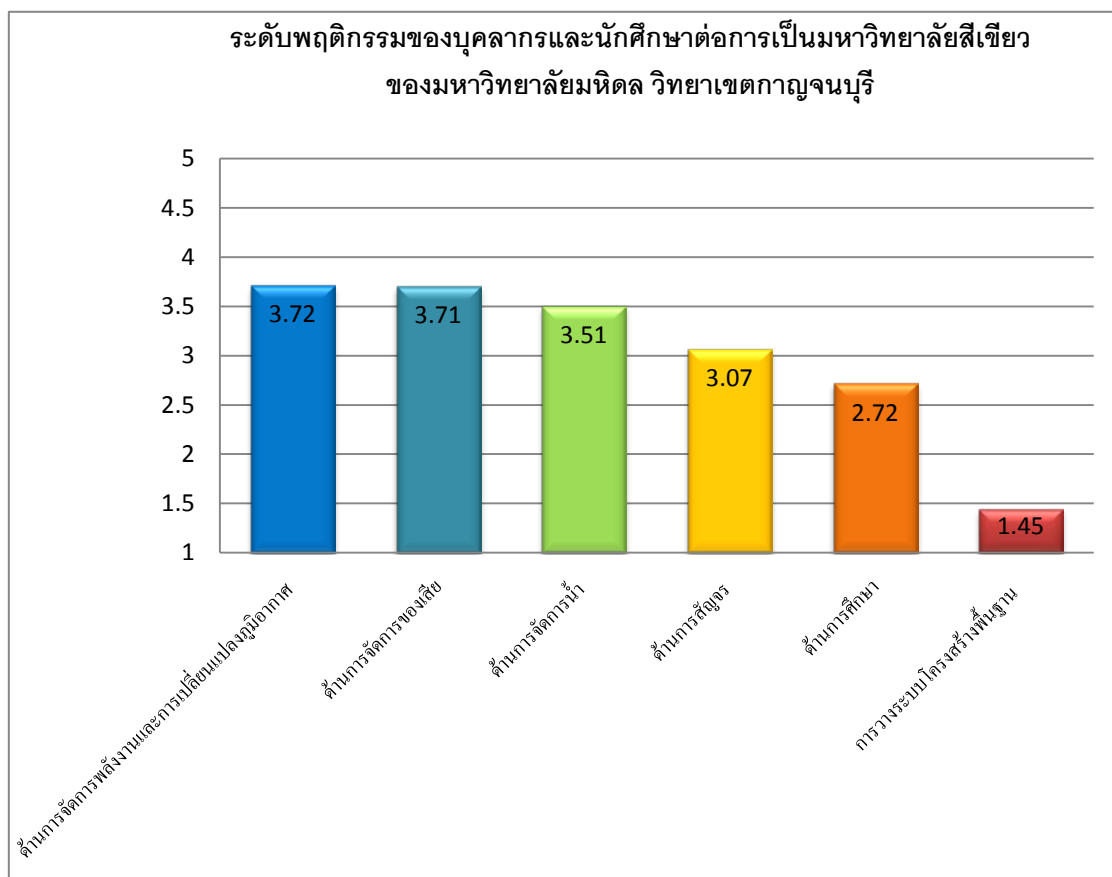
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวม

(n = 240)

พฤติกรรม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน	1.45	0.96	น้อยที่สุด
ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ	3.72	0.54	มาก
ด้านการจัดการของเสีย	3.71	0.51	มาก
ด้านการจัดการน้ำ	3.51	0.69	มาก
การสัญจร	3.07	0.56	ปานกลาง
ด้านการศึกษา	2.72	0.62	มาก
โดยภาพรวม	3.03	0.45	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงตามลำดับของระดับพฤติกรรมได้ดังนี้ อันดับที่ 1 ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.54) อันดับที่ 2 ด้านการจัดการของเสีย ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.51) อันดับที่ 3 ด้านการจัดการน้ำ

($\bar{X}$ = 3.51, S.D. = 0.69) อันดับที่ 4 ด้านการสัญจร ($\bar{X}$ = 3.07, S.D. = 0.56) อันดับที่ 5 ด้านการศึกษา ($\bar{X}$ = 2.72, S.D. = 0.62) และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X}$ = 1.45, S.D. = 0.96) ดังรูปภาพที่ 4.3

รูปภาพที่ 4.3 ระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย

จากข้อมูลระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีโดยภาพรวมแล้วนั้น มีข้อมูลสำคัญที่น่าสนใจ โดยพบว่าด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 1.45, S.D. = 0.96) ซึ่งสามารถพิจารณาในรายละเอียดข้อย่อยอีก 2 ข้อพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ ระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 1.58, S.D. = 1.16) และ การมีส่วนร่วมในการจัดการงบประมาณด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 1.31, S.D. = 0.87) (ดังตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน

(n = 240)

พฤติกรรม ด้านการวางโครงสร้างพื้นฐาน	ระดับพฤติกรรม					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
1. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่	182 (75.8)	18 (7.5)	9 (3.8)	21 (8.8)	10 (4.2)	1.58	1.16	น้อยที่สุด
2. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการงบประมาณด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม	206 (85.8)	12 (5.0)	8 (3.3)	9 (3.8)	5 (2.1)	1.31	0.87	น้อยที่สุด
ผลรวม						1.45	0.96	น้อย

4.5. ปัญหาและอุปสรรคของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

ปัญหาและอุปสรรคของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้ (ดังตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 แสดงปัญหาและอุปสรรคของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

ปัญหาและอุปสรรค
ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน
พบว่า มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรียังขาดการวางแผนด้านการจัดการพื้นที่ โดยไม่มีกรอบการพัฒนาพื้นที่ของมหาวิทยาลัยโดยรอบที่ชัดเจน และยังขาดความร่วมมือจากบุคลากรภายในอีกด้วย

ตารางที่ 4.7 แสดงปัญหาและอุปสรรคของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี (ต่อ)

ปัญหาและอุปสรรค
ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ
พบว่า อุปกรณ์เครื่องปรับอากาศที่มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการสูญเสียพลังงานและมีค่าใช้จ่ายที่เร็วไหลเกิดขึ้น
ด้านการจัดการของเสีย
พบว่า มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรียังมีปัญหาด้านการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูล โดยปัจจุบันยังใช้วิธีการบริหารจัดการที่ไม่ถูกต้อง
ด้านการจัดการน้ำ
พบว่า มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรียังขาดการวางแผนการจัดการน้ำที่เป็นรูปธรรม และยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำ
การสัญจร
พบว่า ถนนที่ใช้สัญจรภายในบริเวณมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีช่องทางจราจรที่คับแคบ บริเวณไหล่ทางชำรุดมักก่อให้เกิดอุบัติเหตุแก่ยานพาหนะชนิดสองล้อ จึงทำให้นักศึกษาและเจ้าหน้าที่นิยมใช้ยานพาหนะชนิดอื่นๆ
ด้านการศึกษา
นักศึกษาและบุคลากรยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องมหาวิทยาลัยสีเขียว โดยส่วนใหญ่มีความเข้าใจเพียงแค่เรื่องการปลูกต้นไม้ โดยยังขาดความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์พลังงาน

4.6. ข้อเสนอแนะของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

ข้อเสนอแนะของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้ (ดังตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 แสดงข้อเสนอแนะของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

ข้อเสนอแนะ
1. ควรมีการประชาสัมพันธ์และสร้างจิตสำนึกด้านการรักษาสีสิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงานให้แก่นักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยต้องส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง
2. ควรจัดอบรมสัมมนาเรื่อง “มหาวิทยาลัยสีเขียว” ให้กับนักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี
3. ให้มีการกำหนดเรื่อง “มหาวิทยาลัยสีเขียว” เป็นยุทธศาสตร์ด้านหนึ่งของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี
4. ให้จัดตั้งฝ่ายปฏิบัติงานด้านนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยผู้รับผิดชอบให้ศึกษาข้อมูลและความเป็นไปได้ที่จะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ
5. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ควรส่งเสริมด้านยานพาหนะที่ประหยัดพลังงานให้แก่นักศึกษาและบุคลากร โดยจัดให้มีอย่างเพียงพอ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ของบุคลากรและนักศึกษา ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีและเพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนาโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ให้มีความยั่งยืนต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ที่ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากบุคลากรมหาวิทยาลัยสายวิชาการ บุคลากรสายสนับสนุน กลุ่มคนทำงานจากการจ้างเหมาบริษัทภายนอก และนักศึกษา จำนวน 240 คน สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่การหาร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์หาค่าทางสถิติทั้งหมดนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยวิธีการจำแนกและจัดระบบข้อมูล (Typology Analysis and Taxonomy Analysis)

5.1. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

5.1.1 เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ของบุคลากรและนักศึกษา ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ผลการศึกษาดังนี้

ระดับการรับรู้

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงตามลำดับของระดับการรับรู้ได้ดังนี้ดังนี้ อันดับที่ 1 ด้านการสัญจร ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.53) อันดับที่ 2 ด้านการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.77) อันดับที่ 3 ด้านการศึกษา ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.70) อันดับที่ 4 ด้านการจัดการของเสีย ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.59) อันดับที่ 5 ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 0.55) และลำดับสุดท้ายคือด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.26$, S.D. = 0.70)

ระดับทัศนคติ

ผลการศึกษาพบว่า ระดับทัศนคติของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงตามลำดับของระดับทัศนคติได้ดังนี้ดังนี้ อันดับที่ 1 ด้านการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.49) อันดับที่ 2 ด้านการจัดการของเสีย ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.55) อันดับที่ 3 ด้านการสัญจร ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.67) อันดับที่ 4 ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.55) อันดับที่ 5 ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.82) และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการศึกษา ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.70)

ระดับพฤติกรรม

ผลการศึกษาพบว่า ระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงตามลำดับของระดับพฤติกรรมได้ดังนี้ดังนี้ อันดับที่ 1 ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.54) อันดับที่ 2 ด้านการจัดการของเสีย ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.51) อันดับที่ 3 ด้านการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.69) อันดับที่ 4 ด้านการสัญจร ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 0.56) อันดับที่ 5 ด้านการศึกษา ($\bar{X} = 2.72$, S.D. = 0.62) และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 1.45$, S.D. = 0.96)

5.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ได้ผลการศึกษาดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า

ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรียังขาดการวางแผนด้านการจัดการพื้นที่ โดยไม่มีกรอบการพัฒนาพื้นที่ของมหาวิทยาลัยโดยรอบที่ชัดเจน และยังขาดความร่วมมือจากบุคลากรภายในอีกด้วย

ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ พบว่าอุปกรณ์เครื่องปรับอากาศที่มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการสูญเสียพลังงานและมีค่าใช้จ่ายที่รวดเร็วเกิดขึ้น

ด้านการจัดการของเสีย มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรียังมีปัญหาด้านการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูล โดยปัจจุบันยังใช้วิธีการบริหารจัดการที่ไม่ถูกต้อง

ด้านการจัดการน้ำ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรียังขาดการวางแผนการจัดการน้ำที่เป็นรูปธรรม และยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำ

การสัญจรพบว่า ถนนที่ใช้สัญจรภายในบริเวณมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีช่องทางจราจรที่คับแคบ บริเวณไหล่ทางชำรุดมักก่อให้เกิดอุบัติเหตุแก่ยานพาหนะชนิดสองล้อ จึงทำให้นักศึกษาและเจ้าหน้าที่นิยมใช้ยานพาหนะชนิดอื่นๆ

ด้านการศึกษา พบว่านักศึกษาและบุคลากรยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องมหาวิทยาลัยสีเขียว โดยส่วนใหญ่มีความเข้าใจเพียงแค่เรื่องการปลูกต้นไม้ โดยยังขาดความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์พลังงาน

5.1.3 เพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนาโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ให้มีความยั่งยืนต่อไป ผลการวิจัยพบว่า

1) ควรมีการประชาสัมพันธ์และสร้างจิตสำนึกด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงานให้แก่นักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยต้องส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

2) ควรจัดอบรมสัมมนาเรื่อง “มหาวิทยาลัยสีเขียว” ให้กับนักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

3) ให้มีการกำหนดเรื่อง “มหาวิทยาลัยสีเขียว” เป็นยุทธศาสตร์ด้านหนึ่งของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

4) ให้จัดตั้งฝ่ายปฏิบัติงานด้านนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยผู้รับผิดชอบให้ศึกษาข้อมูลและความเป็นไปได้ที่จะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

5) มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ควรส่งเสริมด้านยานพาหนะที่ประหยัดพลังงานให้นักศึกษาและบุคลากร โดยจัดให้มีอย่างเพียงพอ

5.2. อภิปรายผลการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ได้นำนโยบาย มหาวิทยาลัยสีเขียวไปสู่การปฏิบัติ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมในการอยู่อาศัยของนักศึกษาและบุคลากรเพื่อมุ่งสู่ความเป็น “กรีนแคมปัส” หรือ “มหาวิทยาลัยสีเขียว” แต่การพัฒนาด้านการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมนั้นจะต้องอาศัยการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม การดำเนินนโยบายให้ประสบผลสำเร็จจะต้องอาศัยพลังในการขับเคลื่อนจากผู้นำองค์กร ต้องใช้เครื่องมือในด้านการปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม ให้บุคคลเกิดการความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม การศึกษาในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์สภาพของการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวไปสู่การปฏิบัติ ภายในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีเป็นสถาบันการศึกษาที่มีบุคคลอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก การใช้ประโยชน์พื้นที่จะประกอบไปด้วย พื้นที่ส่วนการจัดการเรียนการสอน พื้นที่ส่วนที่พักอาศัย พื้นที่ส่วนกีฬาและนันทนาการ พื้นที่ส่วนการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ พื้นที่ป่า และยังมีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานรองรับการขับเคลื่อนการดำเนินงานของบุคลากรที่อาศัยอยู่ในวิทยาเขต ด้วยสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า การกระจายความเจริญเข้าไปสู่วิทยาเขต ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจึงต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ จำเป็นต้องมีแผนการพัฒนาที่ชัดเจนและรัดกุม ด้วยเหตุนี้วิทยาเขตกาญจนบุรีจึงได้นำนโยบายมหาวิทยาลัยเขียวมาปฏิบัติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556

การนำนโยบายมหาวิทยาลัยเขียวมาปฏิบัตินั้นถือได้ว่าวิทยาเขตกาญจนบุรี ยังไม่ประสบผลสำเร็จมากเท่าที่ควร ในปัจจุบันทำได้เพียงการดำเนินงานบางอย่างเท่านั้นเช่น การจัดตั้งคณะทำงานดำเนินงาน การประชุม การรณรงค์ประหยัดการใช้ทรัพยากร โดยสภาพปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการขาดการมีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาด้านพื้นที่ที่มีบริเวณกว้างถึง 6,700 ไร่ จึงทำให้เกิดปัญหาด้านการดูแลไม่ทั่วถึง การดำเนินนโยบายมหาวิทยาลัยเขียว หากเกิดความสำเร็จตามเป้าประสงค์ ก็จะทำให้ปัญหาต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นได้รับการแก้ไขอย่างบูรณาการ ด้วยเหตุนี้วิทยาเขตกาญจนบุรีจึงให้ความสำคัญต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยเขียวไปใช้เพื่อการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน วิทยาเขตมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เสริมสร้างสภาพเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัย ลดและประหยัดการใช้พลังงาน ใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่าด้วยการหาพลังงานทดแทนเพื่อต่อยอดการพัฒนาต่อไป

ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เรื่อง “การรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี” พบว่า ระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าบุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ได้รับมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว จากการประชาสัมพันธ์ของคณะ/มหาวิทยาลัย โดยผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ เว็บไซต์ บอร์ดประชาสัมพันธ์และกิจกรรมต่างๆ ระดับทัศนคติของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าความรู้สึกรักของบุคลากรและนักศึกษาที่มีต่อนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว ซึ่งเป็นความรู้สึกรักด้านบวกที่มีต่อนโยบายและกิจกรรมด้านโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียวนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าการกระทำของบุคลากรและนักศึกษาในการเข้าร่วมในกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ได้ดำเนินการตามนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวนั้นยังไม่ได้ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ซึ่งในด้านพฤติกรรมนี้ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีจะต้องส่งเสริมความร่วมมือของบุคลากรและนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นแล้ว จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี จึงควรให้ความสำคัญในด้านพฤติกรรมเพื่อมุ่งไปสู่การปฏิบัติเพื่อที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสามารถบรรลุผลตามนโยบายที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ โดยการมุ่งปรับเปลี่ยนด้านพฤติกรรมทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) พฤติกรรมด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน 2) พฤติกรรมด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ 3) พฤติกรรมด้านการจัดการของเสีย 4) พฤติกรรมด้านการจัดการน้ำ 5) พฤติกรรมการสัญจร และ 6) พฤติกรรมด้านการศึกษา

5.3. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

5.3.1 ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

จากผลการวิจัยพบว่าระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี จึงจำเป็นที่จะต้องยกระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษา โดยให้ความสำคัญกับแนวทางในการพัฒนาโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียวดังต่อไปนี้

1) พฤติกรรมด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ต้องให้บุคลากรและนักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ และมีส่วนร่วมในการจัดการงบประมาณด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาเขต โดยการมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่นี้ ได้แก่ มีส่วนร่วมการวางแผนด้านการจัดการพื้นที่ โดยให้มีกรอบการพัฒนาพื้นที่ของมหาวิทยาลัยโดยรอบที่ชัดเจน

2) พฤติกรรมด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ต้องมีนโยบายให้บุคลากรและนักศึกษามีส่วนร่วมในด้านการจัดการพลังงาน โดยการออกเป็นระเบียบคำสั่ง ได้แก่ การใช้พลังงานไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น การเปิดและปิดแอร์ตามเวลาที่กำหนด การขึ้นลงบันไดแทนการใช้ลิฟต์ การรณรงค์ให้ดับเครื่องยนต์ทุกครั้งที่ต้องจอดรถนาน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการพลังงานเกิดประสิทธิภาพ ไม่ก่อให้เกิดการสูญเสียพลังงานและมีค่าใช้จ่ายที่รวดเร็วเกินไป

3) พฤติกรรมด้านการจัดการของเสีย

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ต้องมีนโยบายให้บุคลากรและนักศึกษามีส่วนร่วมในด้านการจัดการของเสียที่เกิดขึ้นภายในวิทยาเขตกาญจนบุรี ได้แก่ การจัดการขยะและสิ่งปฏิกูล อาทิเช่น ทิ้งขยะลงในถังขยะ การแยกประเภทของถังขยะ การนำขยะที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่ หรือการปฏิเสธการใช้ถุงพลาสติกโดยไม่จำเป็น เป็นต้น

4) พฤติกรรมด้านการจัดการน้ำ

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ต้องมีนโยบายให้บุคลากรและนักศึกษามีส่วนร่วมในด้านการจัดการน้ำภายในวิทยาเขตกาญจนบุรี ซึ่งพบว่ายังขาดการวางแผนการจัดการน้ำที่เป็นรูปธรรม และยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำ ดังนั้นแล้วจึงควรต้องมี

นโยบายให้บุคลากรและนักศึกษาไม่เปิดน้ำทิ้งในขณะที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ การติดป้ายเตือนบริเวณแหล่งน้ำโดยมีข้อความโปรดแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องเมื่อพบน้ำรั่วซึม เป็นต้น

5) พฤติกรรมการสัญจร

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ต้องมีนโยบายให้บุคลากรและนักศึกษามีส่วนร่วมในด้านการประหยัดพลังงานในการสัญจรภายในวิทยาเขตกาญจนบุรี ได้แก่ การรณรงค์ให้ใช้ทางเท้าในการเดินหรือใช้จักรยานหรือการใช้บริการรถรางของวิทยาเขตไปบริเวณที่ใกล้เคียงแทนการใช้รถยนต์ ทั้งนี้ต้องมีการจัดทำภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ทางเท้าให้แก่บุคลากรและนักศึกษาด้วย

6) พฤติกรรมด้านการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ต้องมีแผนงานโครงการจัดอบรม/กิจกรรม/วิจัย ในโครงการที่เกี่ยวกับการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักศึกษาและบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องมหาวิทยาลัยสีเขียว และจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

- 1) ควรศึกษาหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี
- 2) ควรที่จะศึกษาการประเมินผลนโยบายของนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ในโอกาสต่อไปโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของนโยบาย และเพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคของนโยบายดังกล่าว

การรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

จักรินนัท หรือโอภาส 5637104 SHPP/M

รป.ม. (นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : สมบูรณ์ ศิริสรวิทย์, Ph.D., ภัทร์ พลอยแหวน, Ph.D.,
นภเรณู สัจจรักษ์ ธีระจิต Ph.D.

บทสรุปแบบสมบูรณ์

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัญหาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ในปัจจุบันพบว่ามีความโน้มถ่วงทำลายเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากกระแสการพัฒนาทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ความต้องการการใช้ทรัพยากรธรรมชาติโดยขาดจิตสำนึกส่งผลให้เกิดวิกฤตการณ์การขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติอย่างน่าวิตกกังวล สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติถูกทำลาย ในขณะเดียวกัน สิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้นกลับเข้ามาแทนที่ การเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรอย่างรวดเร็วทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ผลจากการทำลายสิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตของมนุษย์หลายประการ เช่น เกิดปัญหาด้านสุขภาพ ปัญหาด้านการแย่งชิงทรัพยากร ปัญหาด้านความมั่นคงในการใช้ชีวิต เป็นต้น และเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาดังกล่าว มนุษย์ทุกคนจึงจำเป็นต้องตระหนักถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกัน โดยจะต้องศึกษาถึงลักษณะของปัญหาร่วมกัน ตลอดจนแสวงหาแนวทางในการป้องกันเพื่อแก้ไขปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีที่ส่งผลด้านลบกับสิ่งแวดล้อม

องค์กรต่างๆ ในระดับโลกต่างหันมาให้ความสนใจการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานมากขึ้น มีองค์กรระหว่างประเทศที่ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงพลังงาน เช่น สหภาพนานาชาติเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและทรัพยากรธรรมชาติ (IUCN) WWF Greenpeace เป็นต้น การบริหารจัดการ มาตรการ และการ

รณรงค์ต่างๆ ด้านการอนุรักษ์พลังงาน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ถูกผลักดันขึ้นในหลายองค์กรทั่วโลก ทั้งองค์กรภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นจิตสำนึกในการรักษ โลก และความพยายามในการป้องกันการสูญเสียมรดกทางธรรมชาติ

หน่วยงานในระดับมหาวิทยาลัย ถือเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญที่จะมีบทบาทในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากการเป็นสถาบันการศึกษาซึ่งมีพันธกิจหลักในการผลิตบัณฑิตนอกจากจะผลิตบัณฑิตที่มีศักยภาพในด้านวิชาการและวิชาชีพแล้ว ยังเป็นแหล่งปลูกฝังทัศนคติในด้านต่างๆ รอบตัว รวมถึงด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอีกด้วย จนกระทั่งมีสถาบันการศึกษาคือ University of Indonesia ที่ประกาศการจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียว UI Green Metric World University Ranking เพื่อเป็นการกระตุ้นให้สถาบันการศึกษาทั่วโลกหันมาสนใจในการทำให้สถาบันการศึกษาของตนเองใส่ใจและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง

ความรับผิดชอบของมหาวิทยาลัยต่อสังคม (University Social Responsibility) โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) สภาวะโลกร้อน และสภาพเรือนกระจก เป็นพันธกิจที่สำคัญพันธกิจหนึ่งที่มีมหาวิทยาลัยจะต้องให้ความสำคัญในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาที่มีนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรมาร่วมตัวกันเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ ระบบสาธารณูปโภค ตลอดจนความรู้และเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในการรักษาสภาพแวดล้อมทั้งภายในมหาวิทยาลัย รวมทั้งเป็นต้นแบบในเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชนและสังคมในวงกว้าง ดังนั้น มหาวิทยาลัยทั่วโลกส่วนใหญ่ จึงได้ดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง

มหาวิทยาลัยมหิดลได้มุ่งเน้นสู่การเป็น Green University ซึ่งได้บรรจุอยู่ในยุทธศาสตร์ที่ 7 Harmony in Diversity ของมหาวิทยาลัย ตามแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล 9 ด้าน พ.ศ. 2556-2559 โดยมีเป้าประสงค์หลัก เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเป็น ECO/Green University อันแสดงให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยในการให้ความสำคัญกับสังคม ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบให้กับบุคลากรและนักศึกษา ตามความหมายของมหาวิทยาลัยสีเขียว คือ มหาวิทยาลัยที่มีการบูรณาการด้านการอนุรักษ์ด้านพลังงาน และสิ่งแวดล้อมเข้าไปในการเรียนการสอน การวิจัย และในทุกกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการทำงานในบรรยากาศที่มีความปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการประหยัดพลังงาน ซึ่งก่อให้เกิดผลดีต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนของประเทศโดยมีการวางแผนมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2551 เป็นทิศทางในการพัฒนามิติทัศน์ สภาพแวดล้อม อนุรักษ์พลังงาน และกระบวนการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ตลอดจนการพัฒนาโครงการต่างๆ มาอย่างต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ตระหนักในการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยได้นำนโยบาย มหาวิทยาลัยสีเขียว มาดำเนินการพัฒนาด้านการสร้างพื้นที่สีเขียว

และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมตลอดจนให้ความรู้และสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อที่จะพัฒนาให้เป็นสถานที่แห่งการพัฒนาอย่างสมบูรณ์แบบ ในการดำเนินงานตามนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล

จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2555 มหาวิทยาลัยมหิดลได้เข้าร่วมการจัดอันดับ UI Green Metric World University Ranking เป็นครั้งแรก และได้รับการจัดอันดับให้เป็นอันดับที่ 36 ของโลก และเป็นอันดับที่ 1 ของประเทศไทย จนเป็นต้นแบบให้กับหน่วยงานอื่นๆ ในประเทศได้เข้ามาศึกษาดูงานการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย

จากเป้าหมายหลักของมหาวิทยาลัยที่จะมุ่งสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว ที่มีการจัดการสิ่งแวดล้อม และพลังงานที่ดีขึ้นภายในมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นต้นแบบให้กับหน่วยงานอื่นตลอดจนชุมชนที่อยู่รอบมหาวิทยาลัย อีกทั้งเป็นการปลูกฝังค่านิยม และจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้กับบุคลากร และนักศึกษา เพื่อออกไปเป็นผู้นำในองค์กรต่างๆ และประเทศในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การทำให้โครงการมหาวิทยาลัยสีเขียวมีความต่อเนื่องและเกิดความยั่งยืนจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งจะเกิดได้จากการดำเนินการโครงการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการมีส่วนร่วม และจิตสำนึกของบุคลากรและนักศึกษาทุกคน ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องสำรวจและประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านการรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลต่อการดำเนินการโครงการ Green university ของมหาวิทยาลัยว่าบรรลุเป้าหมายหลักหรือไม่ รวมถึงการค้นหาปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการรับรู้ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรมในการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมเพื่อจะได้นำผลการประเมินที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงระบบการบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยมหิดลต่อไป

โดยเมื่อวันที่ 29 มกราคม 2556 ณ ห้องประชุมศาลาชา ชั้น 1 สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลา ศาสตราจารย์นายแพทย์ รัชตะ รัชตะนาวิน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล พร้อมด้วย ศาสตราจารย์แพทย์หญิง สุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล และ รองศาสตราจารย์ ดร. กัมปนาท ภัคคิกุล คณบดีคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมแถลงข่าว “มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสีเขียว อันดับ 1 ของประเทศไทยประจำปี 2012 UI Green Metric World University Ranking 2012” จากผลสำรวจ UI Green Metric World University Ranking 2012 ที่จัดทำโดย University of Indonesia มหาวิทยาลัยอินโดนีเซีย (UI) เมื่อเร็วๆ นี้ ได้ประกาศว่า มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นสถาบันการศึกษาสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่สุดในโลก เป็นอันดับที่ 36 ของโลก อันดับที่ 11 ของเอเชีย และอันดับ 1 ของประเทศไทย จากจำนวนมหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมการจัดอันดับรวมทั้งสิ้น

จำนวน 215 แห่ง โดยได้คะแนนรวมที่ 6,208.39 คะแนน จากเกณฑ์การประเมิน 6 ด้าน คือ สถานที่ตั้งและระบบสาธารณูปโภค, การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ, การจัดการขยะ, การใช้น้ำ, การจัดการระบบขนส่ง และการศึกษาโดยศาสตราจารย์นายแพทย์รัชตะ รัชตะนาวิน อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล ได้เปิดเผยว่า มหาวิทยาลัยมหิดลได้ตระหนักถึงการพัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็น Green Campus มาตั้งแต่ปี 2551 ซึ่งเป็นสมัยของท่านอธิการบดี ศาสตราจารย์คลินิก นายแพทย์ปิยสกล สกลสัตยาทร ที่ได้จัดทำแผนแม่บทภายใต้แนวคิด “มหาวิทยาลัยเมืองในฝัน เมืองน่าอยู่และเสริมสร้างสุขภาวะ” จากนโยบาย “A Promised Place to Live and Learn with Nature” หรือ “เราจะเรียนรู้ และเราจะอยู่ร่วมกับธรรมชาติ” โดยเริ่มจากการสร้างพื้นที่ภายในมหาวิทยาลัยร้อยละ 70% ให้เป็นสีเขียว ทำให้น่าอยู่ร่มรื่นเป็นห้องเรียนธรรมชาติ เพื่อเสริมสร้างจินตนาการและการเรียนรู้ นอกจากนี้เรายังได้สร้างมหาวิทยาลัยให้เป็นสถานที่ที่ชุมชนเพื่อนบ้านของมหาวิทยาลัยได้ร่วมใช้ประโยชน์ในการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ต่างๆ ตลอดจนเป็นต้นแบบในด้านกรอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

จากนโยบายดังกล่าว ทำให้เกิดการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของคณะ สถาบัน วิทยาเขตต่างๆ ที่อยู่ภายในมหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในส่วนงานต่างๆ ให้เกิดความยั่งยืนเกิดการทำงานในบรรยากาศที่มีความปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และประหยัดพลังงานทั้งนี้มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี จึงเป็นอีกสถาบันการศึกษาหนึ่งที่ได้นำนโยบาย มหาวิทยาลัยสีเขียวไปสู่การปฏิบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีได้คำนึงถึงสภาพแวดล้อมในการอยู่อาศัยของนักศึกษาและบุคลากร โดยการบริหารพื้นที่กว่า 6,700 ไร่ เพื่อมุ่งสู่ความเป็น “กรีนแคมปัส” หรือ “มหาวิทยาลัยสีเขียว” เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

หากแต่การพัฒนาด้านการรักษาสภาพแวดล้อมนั้นมิได้ปฏิบัติได้โดยง่าย เพราะจะต้องอาศัยการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม การดำเนินนโยบายให้ประสบความสำเร็จจะต้องอาศัยพลังในการขับเคลื่อนจากผู้นำองค์กร ต้องใช้เครื่องมือในด้านการปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม ให้บุคคลเกิดการความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม การศึกษาในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์สภาพของการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวไปสู่การปฏิบัติ ภายในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีเป็นสถาบันการศึกษาที่มีบุคคลอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก การใช้ประโยชน์พื้นที่จะประกอบไปด้วย พื้นที่ส่วนการจัดการเรียนการสอน พื้นที่ส่วนที่พักอาศัย พื้นที่ส่วนกีฬาและนันทนาการ พื้นที่ส่วนการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ พื้นที่ป่า และยังมีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานรองรับการขับเคลื่อนการดำเนินงานของบุคลากรที่อาศัยอยู่ภายในวิทยาเขต ด้วยสภาพพื้นที่ที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า การกระจายความเจริญเข้าไปสู่วิทยาเขต ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจึงต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ จำเป็นต้องมีแผนการพัฒนาที่

ชัดเจนและรัดกุม ด้วยเหตุนี้วิทยาเขตกาญจนบุรีจึงได้นำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวมาปฏิบัติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 จนถึงปัจจุบัน

การนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวมาปฏิบัติได้นั้นถือว่าวิทยาเขตกาญจนบุรี ยังไม่ประสบความสำเร็จมากเท่าที่ควร ในปัจจุบันทำได้เพียงการดำเนินงานบางอย่างเท่านั้นเช่น การจัดตั้งคณะทำงานดำเนินงาน การประชุม การรณรงค์ประหยัดการใช้ทรัพยากร โดยสภาพปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการขาดการมีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาด้านพื้นที่ที่มีบริเวณกว้างถึง 6,700 ไร่จึงทำให้เกิดปัญหาด้านการดูแลไม่ทั่วถึง การดำเนินนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว หากเกิดความสำเร็จตามเป้าประสงค์ ก็จะทำให้ปัญหาต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นได้รับการแก้ไขอย่างบูรณาการ ด้วยเหตุนี้วิทยาเขตกาญจนบุรีจึงให้ความสำคัญต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวไปใช้เพื่อการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน วิทยาเขตมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เสริมสร้างสภาพเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัย ลดและประหยัดการใช้พลังงาน ใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่าด้วยการหาพลังงานทดแทนเพื่อต่อยอดการพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรม ของบุคลากรและนักศึกษา ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี
3. เพื่อค้นหาแนวทาง ในการพัฒนาโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ให้มีความยั่งยืนต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามทั้งแบบออนไลน์และเอกสารเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเนื้อหาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้แก่นโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว โดยการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของมหาวิทยาลัยสีเขียวตามเกณฑ์ของ UI Green Metric World University Ranking 6 ด้าน คือ (1) สถานที่ตั้งและระบบสาธารณูปโภค (2) การจัดการพลังงานและ

การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (3) การจัดการขยะ (4) การใช้น้ำ (5) การจัดการระบบขนส่ง และ (6) การศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมนอกจากนี้ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การเปิดรับข้อมูลข่าวสารทัศนคติและพฤติกรรม

2. ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ประชากรคือนักศึกษาที่กำลังศึกษาสังกัดสาขาวิชาต่างๆ และบุคลากร ได้แก่ บุคลากรสายวิชาการ บุคลากรสายสนับสนุน กลุ่มคนทำงานจากการจ้างเหมาบริษัท ภายนอก (Outsource) ภายในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการนำนโยบาย มหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติ ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี
2. ได้รับทราบข้อมูลด้านปัญหาของการนำนโยบาย มหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติ ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี
3. ผลของการวิจัยจะทำให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนานโยบาย มหาวิทยาลัยสีเขียว ให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ที่ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากบุคลากรมหาวิทยาลัยสายวิชาการ บุคลากรสายสนับสนุน กลุ่มคนทำงานจากการจ้างเหมาบริษัทภายนอก และนักศึกษา จำนวน 240 คน สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่การหาร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์ค่าทางสถิติทั้งหมดนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดในแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยวิธีการจำแนกและจัดระบบข้อมูล (Typology Analysis and Taxonomy Analysis)

ผลการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการรับรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรม ของบุคลากรและนักศึกษา ต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ผลการศึกษาดังนี้

ระดับการรับรู้

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.26$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงตามลำดับของระดับการรับรู้ได้ดังนี้ อันดับที่ 1 ด้านการสัญจร ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.53) อันดับที่ 2 ด้านการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.77) อันดับที่ 3 ด้านการศึกษา ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.70) อันดับที่ 4 ด้านการจัดการของเสีย ($\bar{X} = 3.10$, S.D. = 0.59) อันดับที่ 5 ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 0.55) และลำดับสุดท้ายคือด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 2.26$, S.D. = 0.70)

ระดับทัศนคติ

ผลการศึกษาพบว่า ระดับทัศนคติของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงตามลำดับของระดับทัศนคติได้ดังนี้ อันดับที่ 1 ด้านการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.49) อันดับที่ 2 ด้านการจัดการของเสีย ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.55) อันดับที่ 3 ด้านการสัญจร ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.67) อันดับที่ 4 ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.55) อันดับที่ 5 ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.82) และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการศึกษา ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.70)

ระดับพฤติกรรม

ผลการศึกษาพบว่า ระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.03$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้ง 6 ด้าน โดยเรียงตามลำดับของระดับพฤติกรรมได้ดังนี้ อันดับที่ 1 ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.54) อันดับที่ 2 ด้านการจัดการของเสีย ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.51) อันดับที่ 3 ด้านการจัดการน้ำ ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.69) อันดับที่ 4 ด้านการสัญจร ($\bar{X} = 3.07$, S.D. = 0.56) อันดับที่ 5 ด้าน

การศึกษา ($\bar{x} = 2.72$, S.D. = 0.62) และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{x} = 1.45$, S.D. = 0.96)

2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค เกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ได้ผลการศึกษาดังนี้
ผลการวิจัยพบว่า

ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรียังขาดการวางแผนด้านการจัดการพื้นที่ โดยไม่มีกรอบการพัฒนาพื้นที่ของมหาวิทยาลัยโดยรอบที่ชัดเจน และยังขาดความร่วมมือจากบุคลากรภายในอีกด้วย

ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ พบว่าอุปกรณ์เครื่องปรับอากาศที่มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการสูญเสียพลังงานและมีค่าใช้จ่ายที่รวดเร็วเกิดขึ้น

ด้านการจัดการของเสีย มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรียังมีปัญหาด้านการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูล โดยปัจจุบันยังใช้วิธีการบริหารจัดการที่ไม่ถูกต้อง

ด้านการจัดการน้ำ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรียังขาดการวางแผนการจัดการน้ำที่เป็นรูปธรรม และยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำ

การสำรวจพบว่า ถนนที่ใช้สัญจรภายในบริเวณมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีช่องทางจราจรที่คับแคบ บริเวณไหล่ทางชำรุดมักก่อให้เกิดอุบัติเหตุแก่ยานพาหนะชนิดสองล้อ จึงทำให้นักศึกษาและเจ้าหน้าที่นิยมใช้ยานพาหนะชนิดอื่นๆ

ด้านการศึกษา พบว่านักศึกษาและบุคลากรยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องมหาวิทยาลัยสีเขียว โดยส่วนใหญ่มีความเข้าใจเพียงแค่เรื่องการปลูกต้นไม้ โดยยังขาดความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์พลังงาน

3. เพื่อค้นหาแนวทางในการพัฒนาโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ให้มีความยั่งยืนต่อไป ผลการวิจัยพบว่า

1) ควรมีการประชาสัมพันธ์และสร้างจิตสำนึกด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงานให้แก่นักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยต้องส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

2) ควรจัดอบรมสัมมนาเรื่อง “มหาวิทยาลัยสีเขียว” ให้กับนักศึกษาและบุคลากรในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

3) ให้มีการกำหนดเรื่อง “มหาวิทยาลัยสีเขียว” เป็นยุทธศาสตร์ด้านหนึ่งของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

4) ให้จัดตั้งฝ่ายปฏิบัติงานด้านนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยผู้รับผิดชอบให้ศึกษาข้อมูลและความเป็นไปได้ที่จะนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ

5) มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ควรส่งเสริมด้านยานพาหนะที่ประหยัดพลังงานให้แก่นักศึกษาและบุคลากร โดยจัดให้มีอย่างเพียงพอ

อภิปรายผลการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ได้นำนโยบาย มหาวิทยาลัยสีเขียวไปสู่การปฏิบัติ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมในการอยู่อาศัยของนักศึกษาและบุคลากรเพื่อมุ่งสู่ความเป็น “กรีนแคมปัส” หรือ “มหาวิทยาลัยสีเขียว” แต่การพัฒนาด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมนั้น จะต้องอาศัยการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม การดำเนินนโยบายให้ประสบผลสำเร็จ จะต้องอาศัยพลังในการขับเคลื่อนจากผู้นำองค์กร ต้องใช้เครื่องมือในด้านการปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม ให้บุคคลเกิดการความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม การศึกษาในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การวิเคราะห์สภาพของการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวไปสู่การปฏิบัติ ภายในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีเป็นสถาบันการศึกษาที่มีบุคคลอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก การใช้ประโยชน์พื้นที่จะประกอบไปด้วย พื้นที่ส่วนการจัดการเรียนการสอน พื้นที่ส่วนที่พักอาศัย พื้นที่ส่วนกีฬาและนันทนาการ พื้นที่ส่วนการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ พื้นที่ป่า และยังมีระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานรองรับการขับเคลื่อนการดำเนินงานของบุคลากรที่อาศัยอยู่ภายในวิทยาเขต ด้วยสภาพพื้นที่ที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า การกระจายความเจริญเข้าไปสู่วิทยาเขต ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจึงต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบ

จำเป็นต้องมีแผนการพัฒนาระดับที่ชัดเจนและรัดกุม ด้วยเหตุนี้วิทยาเขตกาญจนบุรีจึงได้นำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวมาปฏิบัติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556

การนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวมาปฏิบัติได้นั้นถือว่าวิทยาเขตกาญจนบุรี ยังไม่ประสบความสำเร็จมากเท่าที่ควร ในปัจจุบันทำได้เพียงการดำเนินงานบางอย่างเท่านั้นเช่น การจัดตั้งคณะทำงานดำเนินงาน การประชุม การรณรงค์ประหยัดการใช้ทรัพยากร โดยสภาพปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการขาดการมีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ปัญหาด้านพื้นที่ที่มีบริเวณกว้างถึง 6,700 ไร่ จึงทำให้เกิดปัญหาด้านการดูแลไม่ทั่วถึง การดำเนินนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว หากเกิดความล้มเหลวตามเป้าประสงค์ ก็จะทำให้ปัญหาต่างๆที่กล่าวมาข้างต้นได้รับการแก้ไขอย่างบูรณาการ ด้วยเหตุนี้วิทยาเขตกาญจนบุรีจึงให้ความสำคัญต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวไปใช้เพื่อการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดี มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน วิทยาเขตมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อประโยชน์ต่อการเรียนการสอน เสริมสร้างสภาพเศรษฐกิจของมหาวิทยาลัย ลดและประหยัดการใช้พลังงาน ใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่าด้วยการหาพลังงานทดแทนเพื่อต่อยอดการพัฒนาต่อไป

ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้เรื่อง “การรับรู้ ทักษะ และพฤติกรรมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี” พบว่า ระดับการรับรู้ของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าบุคลากรและนักศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ได้รับมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว จากการประชาสัมพันธ์ของคณะ/มหาวิทยาลัย โดยผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ เว็บไซต์ บอร์ดประชาสัมพันธ์และกิจกรรมต่างๆ ระดับทัศนคติของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าความรู้สึกของบุคลากรและนักศึกษาที่มีต่อนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว ซึ่งเป็นความรู้สึกด้านบวกที่มีต่อนโยบายและกิจกรรมด้านโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียวอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าการกระทำของบุคลากรและนักศึกษาในการเข้าร่วมในกิจกรรมที่มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ได้ดำเนินการตามนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวนั้นยังไม่ได้ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร ซึ่งในด้านพฤติกรรมนี้ มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีจะต้องส่งเสริมความร่วมมือของบุคลากรและนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นแล้ว จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี จึงควรให้ความสำคัญใน

ด้านพฤติกรรมเพื่อมุ่งไปสู่การปฏิบัติเพื่อที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสามารถบรรลุผลตามนโยบายที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้ โดยการมุ่งปรับเปลี่ยนด้านพฤติกรรมทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) พฤติกรรมด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน 2) พฤติกรรมด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ 3) พฤติกรรมด้านการจัดการของเสีย 4) พฤติกรรมด้านการจัดการน้ำ 5) พฤติกรรมการสัญจร และ 6) พฤติกรรมด้านการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว ของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

1. ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติ

จากผลการวิจัยพบว่าระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาต่อการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ดังนั้นมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี จึงจำเป็นต้องยกระดับพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษา โดยให้ความสำคัญกับแนวทางในการพัฒนาโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว ดังต่อไปนี้

1) พฤติกรรมด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ต้องให้บุคลากรและนักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ และมีส่วนร่วมในการจัดการงบประมาณด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในวิทยาเขต โดยการมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่นี้ ได้แก่ มีส่วนร่วมการวางแผนด้านการจัดการพื้นที่ โดยให้มีกรอบการพัฒนาพื้นที่ของมหาวิทยาลัยโดยรอบที่ชัดเจน

2) พฤติกรรมด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ต้องมีนโยบายให้บุคลากรและนักศึกษามีส่วนร่วมในด้านการจัดการพลังงาน โดยการออกเป็นระเบียบคำสั่ง ได้แก่ การใช้พลังงานไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น การเปิดและปิดแอร์ตามเวลาที่กำหนด การขึ้นลงบันไดแทนการใช้ลิฟต์ การรณรงค์ให้ดับเครื่องยนต์ทุกครั้งที่ต้องจอดรอนาน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการพลังงานเกิดประสิทธิภาพ ไม่ก่อให้เกิดการสูญเสียพลังงานและมีค่าใช้จ่ายที่รวดเร็วไหลเกิดขึ้น

3) พฤติกรรมด้านการจัดการของเสีย

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ต้องมีนโยบายให้บุคลากรและนักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการของเสียที่เกิดขึ้นภายในวิทยาเขตกาญจนบุรี ได้แก่การจัดการขยะและสิ่งปฏิกูล อาทิเช่น ทิ้งขยะลงในถังขยะ การแยกประเภทของถังขยะ การนำขยะที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่ หรือการปฏิเสธการใช้ถุงพลาสติกโดยไม่จำเป็น เป็นต้น

4) พฤติกรรมด้านการจัดการน้ำ

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ต้องมีนโยบายให้บุคลากรและนักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการน้ำภายในวิทยาเขตกาญจนบุรี ซึ่งพบว่ายังขาดการวางแผนการจัดการน้ำที่เป็นรูปธรรม และยังขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำ ดังนั้นแล้วจึงควรต้องมีนโยบายให้บุคลากรและนักศึกษาไม่เปิดน้ำทิ้งในขณะที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ การติดป้ายเตือนบริเวณแหล่งน้ำโดยมีข้อความโปรดแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องเมื่อพบน้ำรั่วซึม เป็นต้น

5) พฤติกรรมการสัญจร

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ต้องมีนโยบายให้บุคลากรและนักศึกษามีส่วนร่วมในการประหยัดพลังงานในการสัญจรภายในวิทยาเขตกาญจนบุรี ได้แก่ การรณรงค์ให้ใช้ทางเท้าในการเดินหรือใช้จักรยานหรือการใช้บริการรถรางของวิทยาเขตไปบริเวณที่ใกล้เคียงการใช้รถยนต์ ทั้งนี้ต้องมีการจัดทำภูมิทัศน์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการใช้ทางเท้าให้แกบุคลากรและนักศึกษาด้วย

6) พฤติกรรมด้านการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ต้องมีแผนงาน โครงการจัดอบรม/กิจกรรม/วิจัย ในโครงการที่เกี่ยวกับการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแก่นักศึกษาและบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องมหาวิทยาลัยสีเขียว และจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1) ควรศึกษาหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

2) ควรที่จะศึกษาการประเมินผลนโยบายของนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ในโอกาสต่อไปโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของนโยบาย และเพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคของนโยบายดังกล่าว

PERCEPTION ATTITUDE AND BEHAVIOR TOWARD GREEN UNIVERSITY
POLICY IMPLEMENTATION OF MAHIDOL UNIVERSITY AT
KANCHANABURI CAMPUS

CHAKEENON RUOPHAN 5637104 SHPP/M

M.PA. (PUBLIC POLICY AND PUBLIC ADMINISTRATION)

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEES: SOMBOON SIRISUNHIRUN, Ph.D.,
PHUT PLOYWAN, Ph.D., NOPRAENUE SAJJARAX DHIRATHITI, Ph.D.

EXTENDED SUMMARY

Significance and background of problems

At present, the environments and natural resources tend to be increasingly destroyed. Due to rapid occurrence of social development, need for use of natural resources without conscientiousness caused lack of natural resources. Natural environments are destroyed and replaced by cultural environment created by humans. Rapid increase in number of populations brings about technological development for use in providing convenience to humans. Environmental destruction impacts on human life such as health problem, the problem of competition for resources, the problem of life security. To prevent the mentioned problems, all humans have to be aware of the environmental problem by studying problem characteristics and finding the preventive guidelines to solve the problem of negative impacts of technological use on the environment.

Various world-leading organizations increasingly pay attention to energy and environmental conservation. International organizations are established to solve the problems and promote work on natural and environmental conservation, including energy such as International Union for Conservation of Nature and Natural Resources (IUCN), WWF, Greenpeace. Management, measures, and campaigns on energy,

natural and environmental conservation are promoted in several state and private organizations around the world to stimulate save-the-world conscientiousness and effort to prevent loss of natural balance.

University organizations play important roles in natural and environmental conservation because they are educational institutes with the main mission to produce graduates. Apart from producing graduates with academic and professional potential, the universities instill various attitudes, including environmental conservation. The University of Indonesia announced UI Green Metric World University Ranking to stimulate educational institutes around the world to be interested in making their institutes pay attention to the environments and be environmentally friendly.

University social responsibility, especially environmental preservation, climate change, global warming, and greenhouse effect is the important mission which universities have to be aware of the importance as they are educational institutes where there are a lot of students, instructors, and staffs, including land, construction, buildings, operation room, public utility system, knowledge, and technology used for environmental preservation in the university and they are the model of environmental preservation for the community and society. Most of the universities around the world, therefore, have seriously implemented this issue.

Mahidol University focuses on being Green University stipulated in the 7th Strategy on Harmony in Diversity according to Nine Strategic Plans of Mahidol University for the year 2013 -2016 with the main objective to promote ECO/ Green University, indicating that the university administrators are aware of the social, natural, and environmental importance, including being the model learning center for staffs and students. Green University is the university with integration of energy and environmental conservation into instruction, research, and every activity of university to bring about environment-friendly and safe work atmosphere and energy saving, being beneficial to the country environment and community. The Master Plan has been organized since 2008 as the direction of development of landscape, environments, conservation of energy, and instructional process of the university, including continuous development of various projects. Mahidol University is aware of environmental preservation and has implemented Green University Policy by creating green areas, conserving the environment, giving knowledge, and creating participation

to develop the university to be a perfect human development place according to Green University Policy of Mahidol University.

In 2012, Mahidol University had joined UI Green Metric World University Ranking for the first time and was ranked 36th World Green University and ranked 1st Thailand Green University and has become the model of other domestic organizations to study the university environmental management.

The main goal of the university is to be Green University with better energy and environmental management for being the model of other organizations and the community around the university and instilling staffs' and students' values and conscientiousness of environmental conservation to enable these staffs and students to be leaders in various organizations and the country in environmental conservation. Continuity and sustainability of Green University Project is, therefore, very important, depending on continuous implementation of this project, including participation and conscientiousness of staffs and students. It was, therefore, necessary to survey and evaluate achievement of perception, attitudes, and behaviors of Mahidol University staffs and students towards implementation of Green University Project and find the factors important to perception and change of attitudes and behaviors towards energy and environmental conservation. The evaluation results could be used for improving Mahidol University management system on the natural and environmental conservation.

On 29th January 2013, Salaya Meeting Room, 1st Floor, The Institute for Population and Social Research, Mahidol University, Salaya Campus, Prof. Ratchata Ratchatanawin, President of Mahidol University, Prof. Suwanna Ruangkanaset, Vice President of Mahidol University, and Assoc. Prof. Dr. Kampanart Phakdeekun, Dean of The Faculty of Environment and Resources Studies, Mahidol University jointly made a statement "Mahidol University The First Green University of Thailand for the year 2012 according to UI Green Metric World University Ranking 2012. The survey of UI Green Metric World University Ranking 2012 made by University of Indonesia announced that Mahidol University was the 36th World Green University, the 11th Green University of Asia, and the 1st Green University of Thailand with total scores of 6,208.39 according to six evaluation criteria of location and public utility system, management of energy and climate change, waste management, water use,

management of transport system, and education. Prof. Ratchata Ratchatanawin, President of Mahidol University disclosed that Mahidol University has been aware of development of the university as Green Campus since 2008. At that time, Clinical Prof. Piyasakon Sakonsattayathorn, President of Mahidol University had made the master plan under the concept “Ideal, Healthy, Hygienic, University” according to the policy “A Promised Place to Live and Learn with Nature”. Initially, 70% of university areas were built in green to be natural learning rooms to create imagination and learning. Moreover, the university was built as the place where the neighboring communities of the university were able to do various creative activities. And the university was the model of sustainable conservation of energy and environment.

The mentioned policy brought about policy implementation of various faculties and campuses of Mahidol University for sustainable development of environmental management process of various agencies to bring about environment-friendly and safe working atmosphere and energy saving. Mahidol University, Kanchanaburi Campus is, therefore, an educational institute implementing Green University Policy. Mahidol University, Kanchanaburi Campus has thought of dwelling environment of students and staffs by managing areas of more than 6700 rai to be “Green Campus” for sustainable development.

However, development of environmental preservation could not be easily done because it had to depend on continuous and tangible implementation. Success in policy implementation had to depend on mobilization power of organizational leaders and use of the tool to instill environmental conscientiousness to enable people to be aware of the environmental importance. This research, therefore, focused on analysis of characteristics of implementation of Green University Policy in Mahidol University, Kanchanaburi Campus. As Mahidol University, Kanchanaburi Campus is an educational institute where a lot of people live, it uses a lot of areas consisting of instructional area, dwelling area, sport and recreational area, commercial area, forest area and has basic public utility system supporting mobilization of implementation of staffs living in this campus. As most areas of Mahidol University, Kanchanaburi Campus are forests, university administrators have to carefully implement distribution of progression into the campus and have clear development plan. Mahidol University,

Kanchanaburi Campus, therefore, has implemented Green University Policy since 2013.

Mahidol University, Kanchanaburi Campus did not sufficiently achieve success in implementation of Green University Policy. At present, Mahidol University, Kanchanaburi Campus implements some activities only such as establishing the working group for implementation, organizing the meeting, and conducting a campaign for economic use of resources. Most of the problems stemmed from lack of participation in policy implementation. The problem of the areas of 6,700 rais could not be widely controlled. If Green University Policy was successfully implemented according to the specified goals, the abovementioned problems would be efficiently solved. Mahidol University, Kanchanaburi Campus was, therefore, aware of the importance of implementation of Green University Policy to create good quality of life and safety in life and property. Mahidol University, Kanchanaburi Campus has the environments beneficial to instruction, creates university economy, reduces and saves energy use, and economically use resources by finding alternative energy to continue development.

Research objectives

1. To study the level of perception, attitudes, and behaviors of staffs and students towards being Green University of Mahidol University, Kanchanaburi Campus.
2. To study the problems and obstacles to implementation of Green University Project, Mahidol University, Kanchanaburi Campus.
3. To find the guidelines on sustainable development of Green University Project of Mahidol University, Kanchanaburi Campus.

Scope of research

1. Scope of contents. This research used the documentary and online questionnaires as the tool for data collection. Contents used for the research were Green University Policy. The researcher studied the concept of Green University

activities implementation according to six criteria of UI Green Metric World University Ranking as follows: 1) location and public utility system, 2) management of energy and climate change, 3) solid waste management, 4) water use, 5) management of transport system, and 6) the study and researches related to environments. Moreover, the researcher studied the concept of perception of the information, attitude, and behavior.

2. Scope of populations. Populations for this research were students who studied in various majors and staffs consisting of academic staffs, support staffs, outsourced workers of Mahidol University, Kanchanaburi Campus.

Expected benefits

1. To receive data on implementation of Green University Policy of Mahidol University, Kanchanaburi Campus.

2. To know the information on the problems of implementation of Green University Policy of Mahidol University, Kanchanaburi Campus.

3. The research results would indicate the guidelines on successful development of Green University Policy according to the specified objectives.

Research methodology

This was the quantitative research using the questionnaires to collect data. The quantitative data were collected from 240 people consisting university's academic staffs, support staffs, outsourced workers, and students. Statistics for data analysis were percentage, mean, and standard deviation. SPSS was used for data analysis. The contents of data on open-ended questions of the questionnaires were analyzed by typology analysis and taxonomy analysis.

The research results

The research results could be concluded according to the objectives as follows:

1. The research results of the objective “to study the level of perception, attitudes, and behaviors of staffs and students towards being Green University of Mahidol University, Kanchanaburi Campus were as follows:

The perception level

The research results showed that the perception level of staffs and students on being Green University of Mahidol University, Kanchanaburi Campus was high ($\bar{x} = 3.26$, S.D. = 0.45). After considering each aspect, the researcher found that the perception level could be arranged in order as follows: 1) commute ($\bar{x} = 4.07$, S.D. = 0.53), 2) water management ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = 0.77), 3) education ($\bar{x} = 3.56$, S.D. = 0.70), 4) waste management ($\bar{x} = 3.10$, S.D. = 0.59), 5) management of energy and climate change ($\bar{x} = 2.67$, S.D. = 0.55), and 6) infrastructure system organizing ($\bar{x} = 2.26$, S.D. = 0.70).

The attitude level

The research results showed that the attitude level of staffs and students towards being Green University of Mahidol University, Kanchanaburi Campus was at the highest level ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.44). After considering each aspect, the researcher found that the attitude level could be arranged in order as follows: 1) water management ($\bar{x} = 4.75$, S.D. = 0.49), 2) waste management ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = 0.55), 3) commute ($\bar{x} = 4.58$, S.D. = 0.67), 4) infrastructure system organizing ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.55), 5) management of energy and climate change ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.82), and 6) education ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.70).

The behavioral level

The research results showed that the behavioral level of staffs and students towards being Green University of Mahidol University, Kanchanaburi Campus was moderate ($\bar{x} = 3.03$, S.D. = 0.45). After considering each aspect, the researcher found that the behavioral level could be arranged in order as follows: 1) management of energy and climate change ($\bar{x} = 3.72$, S.D. = 0.54), 2) waste management ($\bar{x} = 3.71$, S.D. = 0.51), 3) water management ($\bar{x} = 3.51$, S.D. = 0.69), 4) commute ($\bar{x} =$

3.07, S.D. = 0.56), 5) education ($\bar{x}$ = 2.72, S.D. = 0.62), and 6) infrastructure system organizing ($\bar{x}$ = 1.45, S.D. = 0.96).

2. The research results of the objective “to study the problems and obstacles to implementation of Green University Project of Mahidol University, Kanchanaburi Campus were as follows:

As for infrastructure system organizing, Mahidol University, Kanchanaburi Campus did not plan area management, did not have clear framework of area development, and did not receive cooperation from internal staffs.

As for management of energy and climate change, the researcher found that air-conditioners currently used by Mahidol University, Kanchanaburi Campus could not be efficiently used, causing loss of energy and expenses.

As for waste management, Mahidol University, Kanchanaburi Campus faced the problem of sewage and solid waste management. Its current management method was not efficient.

As for water management, Mahidol University, Kanchanaburi Campus did not tangibly plan water management and did not efficiently manage water.

As for commute, the researcher found that roads inside Mahidol University, Kanchanaburi Campus had narrow traffic lanes. As dilapidated shoulder caused accidents to two-wheel vehicles, students and officers liked to use other vehicles.

As for education, the researcher found that students and staffs did not have knowledge and understanding on Green University. Most of them understood tree plantation only and did not understand energy conservation.

3. The research results of the objective “to find the guidelines on sustainable development of Green University Project of Mahidol University, Kanchanaburi Campus were as follows:

- 1) There should be dissemination of the information and creation of conscientiousness on environmental preservation and energy saving to students and staffs of Mahidol University, Kanchanaburi Campus by continuous promotion.
- 2) The training and seminar on “Green University” should be organized for students and staffs of Mahidol University, Kanchanaburi Campus.
- 3) “Green University” should be determined as a strategy of Mahidol University, Kanchanaburi Campus.
- 4) There should be establishment of Operation Department on Green University Policy of Mahidol University, Kanchanaburi Campus. People responsible for this issue have to study the information and possibility of policy implementation.
- 5) Mahidol University, Kanchanaburi Campus should promote and sufficiently provide the energy-saving vehicles for students and staffs.

Discussion of the research results

Mahidol University, Kanchanaburi Campus implemented Green University Policy by thinking of dwelling environment of students and staffs to lead to being “Green Campus”. However, environmental preservation had to be continuously and tangibly developed. Success in policy implementation had to depend on mobilization power of organizational leaders and use of the tool to instill environmental conscientiousness to enable people to be aware of the environmental importance. This research, therefore, focused on analysis of characteristics of the implementation of Green University Policy of Mahidol University, Kanchanaburi Campus. As Mahidol University, Kanchanaburi Campus is an educational institute where a lot of people live, it uses a lot of areas consisting of instructional areas, dwelling areas, sport and recreational areas, commercial areas, forest areas, and has basic public utility system to support mobilization of implementation of staffs living in this campus. As most of the areas are forest areas, university administrators have to carefully distribute progression into this campus and have clear development plan.

Mahidol University, Kanchanaburi Campus, therefore, has implemented Green University Policy since 2013.

Mahidol University, Kanchanaburi Campus could not sufficiently achieve success in implementation of Green University Policy. At present, Mahidol University, Kanchanaburi Campus implements some activities only such as establishing a working group for implementation, organizing a meeting, and conducting a campaign for economic use of resources. Most of the problems stemmed from lack of participation in policy implementation. As Mahidol University, Kanchanaburi Campus has areas of 6,700 rais, it could not widely control these areas. If Green University Policy was successfully implemented according to the goals, various problems would be efficiently solved. Mahidol University, Kanchanaburi Campus was, therefore, aware of the importance of use of Green University Policy to create good quality of life and safety in life and property. Mahidol University, Kanchanaburi Campus has the environments beneficial to instruction, creates its economy, reduces and saves energy use, and economically use resources by finding alternative energy to continue development.

The research results of “Perception, Attitudes, and Behaviors of Students and Staffs of Mahidol University, Kanchanaburi Campus towards the Implementation of Green University Policy” showed that the perception level of staffs and students on being Green University of Mahidol University, Kanchanaburi Campus was high. This indicated that staffs and students of Mahidol University, Kanchanaburi Campus received the information on Green University Policy through information dissemination of the faculties/ university through various channels consisting of website, notice board on various activities. The attitude level of staffs and students towards being Green University of Mahidol University, Kanchanaburi Campus was at the highest level. This indicated that staffs and students had positive feeling on the policy and activities on Green University Project at the highest level. The behavioral level of staffs and students towards being Green University of Mahidol University, Kanchanaburi Campus was moderate. This indicated that the action of staffs and students in participation in the activities implemented by Mahidol University, Kanchanaburi Campus according to Green University Policy did not sufficiently

receive cooperation. As for this behavior, Mahidol University, Kanchanaburi Campus should continuously promote cooperation of staffs and students.

According to the abovementioned research results, Green University Policy implementation of students and staffs of Mahidol University, Kanchanaburi Campus should be aware of the behavioral importance to lead to practice and stimulate operation of the mechanism of Green University Policy to be able to achieve success according to the specified goals by changing six behaviors as follows: 1) the behavior towards infrastructure system organizing, 2) the behavior towards management of energy and climate change, 3) the behavior towards waste management, 4) the behavior towards water management, 5) the commuting behavior, and 6) the educational behavior.

Recommendations

Research recommendations for proposing the guidelines on development of Green University Project of Mahidol University, Kanchanaburi Campus

1. Action recommendations

The research results showed that the behavioral level of staffs and students towards being Green University of Mahidol University, Kanchanaburi Campus was moderate.

Mahidol University, Kanchanaburi Campus has to, therefore, improve behaviors of staffs and students by being aware of the importance of the guidelines on development of Green University Project as follows:

1) The behavior towards infrastructure system organizing

Mahidol University, Kanchanaburi Campus should allow staffs and students to participate in area management and participate in management of the budget on campus environmental management. Participation in area management is participation in planning area management under clear framework of university area development.

2) The behavior towards management of energy and climate change

Mahidol University, Kanchanaburi Campus should have the policy to allow staffs and students to participate in energy management by issuing the order such as economic use of electricity, switching on and switching off air-conditioners within the specified time, using stairs instead of elevators, conducting a campaign for switching off the engine every time while parking vehicles for a long time, bringing about efficient management of energy without loss of energy and expenses.

3) The behavior towards waste management

Mahidol University, Kanchanaburi Campus should have the policy to allow staffs and students to participate in waste management in the Kanchanaburi Campus such as sewage and solid waste management by discarding solid waste in the garbage can, categorizing garbage cans, recycling solid waste, or refusing to use plastic bags.

4) The behavior towards water management

Mahidol University, Kanchanaburi Campus should have the policy to allow staffs and students to participate in water management in the Kanchanaburi Campus where water management is not tangibly planned and is not efficient. Mahidol University, Kanchanaburi Campus should, therefore, inform their staffs and students to close the tap water if they do not use it. It should fix the warning sign at the water source with the message ‘Please inform related people when seeing leakage of water’

5) The commuting behavior

Mahidol University, Kanchanaburi Campus should have the policy to allow staffs and students to participate in energy saving while commuting in the Kanchanaburi Campus such as conducting a campaign for use of footpath while walking or use of bicycles or tram service to go to the nearby area instead of cars. Mahidol University, Kanchanaburi Campus has to make the landscape and facilities on use of footpath for staffs and students.

6) The educational behavior

Mahidol University, Kanchanaburi Campus should have the project plan on training/activities/ researches in the projects on giving students and staffs knowledge on environmental conservation to enable students and staffs to have knowledge and understanding on Green University. And it should provide the learning center on environmental conservation.

2. Recommendations for future research

1) There should be the study of the factors affecting the implementation of Green University Policy of Mahidol University, Kanchanaburi Campus.

2) There should be the study of evaluation of Green University Policy of Mahidol University, Kanchanaburi Campus in the future research with the objective to study policy effectiveness and study problems and obstacles to the mentioned policy.

บรรณานุกรม

- กองกายภาพและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา. 2556. เรื่อง นโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว เข้าถึงได้ที่ http://www.op.mahidol.ac.th/oppe/green_thai/policy.html
- คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 2556. เรื่อง การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์ UI GREEN METRIC เข้าถึงได้ที่ <http://www.pharmacy.mahidol.ac.th/py-green/uigreen.php>
- UI GreenMetric World University Ranking เข้าถึงได้ที่ <http://greenmetric.ui.ac.id/> เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2557
- ความเป็นมาอุตสาหกรรมสีเขียว เข้าถึงได้ที่ <http://green.industry.go.th/node/1270> เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2557
- โครงการสำนักงานสีเขียว สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เข้าถึงได้ที่ http://www.deqp.go.th/website/27/index.php?option=com_content&view=category&id=124&Itemid=252&lang=th วันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2557
- สรุปผลดำเนินงาน มหาวิทยาลัยสีเขียว (Green University) 2556 ส่วนอาคารสถานที่ สำนักงาน อธิการบดี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี <http://green.sut.ac.th/wp-content/uploads/2013/11/sut-green-university-report-2013-thai-2.pdf>
- ม.มหิดล ชื่นนำ “มหาวิทยาลัยสีเขียว” อันดับ 1 ของไทย ASTV ผู้จัดการออนไลน์ <http://www.manager.co.th/Campus/ViewNews.aspx?NewsID=9560000012932>
- การจัดอันดับมหาวิทยาลัยยุคใหม่ Green Campus http://knit.or.th/conference/conference/sm_index.php?sm_id=22&menu=
- สมพร เพ็ญจันทร์. (2539). นโยบายสาธารณะ: ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พัชรกรานต์ อินทะนาค.(2552). ปัญหาละอุปสรรคในการนำนโยบายทางด้านสตรีขององค์กรพัฒนาเอกชนไปปฏิบัติในจังหวัดเชียงใหม่ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

บรรณานุกรม

- ทองใบ สุดชาติ. “การนำนโยบายของวิทยาลัยไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาสหวิทยาลัยอีสานใต้”. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนา คณะรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2537.
- ปิยะนุช เงินคล้าย. ม.ป.ป. นโยบายสาธารณะ. เอกสารหมายเลข 161 และ 162 กรุงเทพฯ: ศูนย์เอกสารทางวิชาการ คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- จักรพงษ์ ผู้วิจารณ์ . 2555. รายงานผลโครงการตามแผนยุทธศาสตร์ โครงการเพิ่มพื้นที่สีเขียว มหาวิทยาลัยแม่โจ้-แพร่ เฉลิมพระเกียรติ
- ศุภกัญญา สาเขตร์. 2542. การรับรู้คุณค่าและประสิทธิผลของบริการสวัสดิการสังคม ด้านนันทนาการ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก คณะรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- บุรุษเชษฐ์ กา ไล่เพชร. 2551. ทักษะคตินักศึกษาต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ Work and Travel Program in USA กรณีศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- โสภิตสุดา มงคลเกษม.(2539). “พฤติกรรม的开รับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคติและพฤติกรรมการคาดเดาเชิงชนิดนิรภัยของผู้ขับขีรยนต์ ในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตรพัฒนการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อานนท์ หมี่แสน. 2554 เปรียบเทียบทักษะคติและพฤติกรรมของผู้บริโภคไอศกรีมวอลล์และไอศกรีมเนสท์เล่ ของผู้บริโภค ในจังหวัดเชียงใหม่ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- อดุลย์ จาตุรงค์กุล. (2543). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อำนวย ผมทอง (2552) วิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการบริหาร สภาพแวดล้อม ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดส านักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เชิญโชค	ศรขวัญ
ดร.ศิริศักดิ์	สุนทรยาตร
นายกฤษฎ์	ขาวบาง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การรับรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติ
ของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

.....

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง การรับรู้ ทักษะคติ และพฤติกรรมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติ ของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 5 ตอน จำนวน 72 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ ต่อการนำนโยบายสีเขียวสู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะคติ ต่อการนำนโยบายสีเขียวสู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม ต่อการนำนโยบายสีเขียวสู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ต่อการนำนโยบายสีเขียวสู่การปฏิบัติ

3. ผู้ตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลนี้ ได้แก่

3.1 บุคลากรสายวิชาการ สายสนับสนุน จำนวน 55 คน และกลุ่ม
คนทำงานจ้างเหมาจากบริษัทภายนอก

3.2 นักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีจำนวน 185 คน

4. คำตอบของท่านมีค่ายิ่ง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพ ประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานของเลขานุการให้ตรงตามความพึงประสงค์ของผู้บริหารมหาวิทยาลัย ขอท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามและ ให้ข้อมูลให้ครบทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง ข้อมูลใดๆ ที่ท่านระบุไว้ในแบบสอบถามนี้จะไม่มีผล กระทบใดๆ ทั้งสิ้นต่อการปฏิบัติงานของท่าน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ทุกท่านได้กรุณาให้ข้อมูลตอบแบบสอบถามฉบับนี้

นายจักรินนัท หรือโอภาส

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การรับรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติ
ของนักศึกษาและบุคลากร มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี

.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพทั่วไปเกี่ยวกับตัวท่าน

ข้อที่	สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	
2.	อายุ ☐ ไม่เกิน 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี ☐ 41 – 50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป	
3.	ระดับการศึกษา ☐ กำลังศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	
4.	สถานะ ประเภทผู้ตอบแบบสอบถาม ☐ นักศึกษา ระดับปริญญาตรี ชั้นปี ☐ บุคลากรสายวิชาการ ☐ บุคลากรสายสนับสนุน	
5.	ระยะเวลาที่ศึกษา / ระยะเวลาทำงาน ☐ น้อยกว่า 1 ปี ☐ 1 – 5 ปี ☐ 6 – 10 ปี ☐ มากกว่า 10 ปี	

- ตอนที่ 2** การรับรู้ ต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติ
- คำชี้แจง** โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการรับรู้ ในแต่ละข้อคำถาม ตามความเป็นจริงเพียงข้อเดียว โดยพิจารณาจากเกณฑ์ ดังนี้
- 1 หมายถึง รู้น้อยที่สุด
 - 2 หมายถึง รู้น้อย
 - 3 หมายถึง รู้ปานกลาง
 - 4 หมายถึง รู้มาก
 - 5 หมายถึง รู้มากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับการรับรู้				
	1	2	3	4	5
ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน					
1. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีมีนโยบายสนับสนุนการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว					
2. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีมีพื้นที่ตั้งที่เอื้ออำนวยต่อการวางระบบโครงสร้างเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว					
3. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ให้ความสำคัญต่อการนำนโยบายสีเขียวมาปฏิบัติ					
4. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีแนวทางปฏิบัติสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างมีประสิทธิภาพ					
5. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีการจัดส่งข้อมูลเพื่อจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียว					
6. ขนาดของพื้นที่เหมาะสมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่การปฏิบัติ					
7. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีการคัดเลือกผู้ที่มีความรอบรู้และความสามารถ มาเป็นคณะทำงานโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว					
ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ					
1. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพในการช่วยประหยัดพลังงาน					

2. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีมีการรณรงค์การลดใช้พลังงานไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม					
3. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีมีเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพในการช่วยประหยัดพลังงาน					
4. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีการวางระบบการใช้พลังงาน					
5. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีอาคารที่สามารถใช้การไหลเวียนของอากาศตามธรรมชาติ					
6. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีอาคารที่ใช้แสงอาทิตย์เพื่อการส่องสว่างภายในอาคาร					
7. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีบริเวณและภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการลดใช้พลังงาน					
8. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีการรณรงค์การลดการใช้พลังงาน เช่น การรณรงค์เปิดแอร์ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส					
9. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีโครงการลดโลกร้อนภายในส่วนงาน					
ด้านการจัดการของเสีย					
1. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีระบบจัดการขยะ					
2. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีระบบบำบัดน้ำเสีย					
3. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีการรณรงค์ให้ใช้วัสดุรีไซเคิล					
4. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีมีโครงการรณรงค์การรีไซเคิลขยะ					
5. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีโครงการการลดใช้กระดาษ พลาสติก ในส่วนงาน					
ด้านการจัดการน้ำ					
1. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีการรณรงค์ให้มีการอนุรักษ์น้ำ ไม่เปิดใช้น้ำโดยไม่จำเป็น					
การสัญจร					
1. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีรถโดยสารบริการภายใน					

พื้นที่ เช่น รรราง					
2. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีนโยบายการใช้ทางเท้าและจักรยาน					
ด้านการศึกษา					
1. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีกิจกรรม โครงการ หรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม					

ตอนที่ 3 ทศนคติ ต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสู่การปฏิบัติ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับทัศนคติ ในแต่ละข้อคำถาม ตามความเป็นจริงเพียงข้อเดียว โดยพิจารณาจากเกณฑ์ ดังนี้

- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับทัศนคติ				
	1	2	3	4	5
ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน					
1. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีมีนโยบายสนับสนุนการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว					
2. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีมีพื้นที่ตั้งที่เอื้ออำนวยต่อการวางระบบโครงสร้างเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว					
3. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ให้ความสำคัญต่อการนำนโยบายสีเขียวมาปฏิบัติ					
4. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีแนวทางปฏิบัติสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างมีประสิทธิภาพ					
5. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีการจัดส่งข้อมูลเพื่อจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียว					
6. ขนาดของพื้นที่เหมาะสมต่อการนำนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวสู่					

การปฏิบัติ					
7. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีการคัดเลือกผู้ที่มีความรอบรู้และความสามารถ มาเป็นคณะทำงานโครงการมหาวิทยาลัยสีเขียว					
ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ					
1. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีมีเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพในการช่วยประหยัดพลังงาน					
2. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีแหล่งพลังงานทดแทน เช่น มีการนำพลังงานแสงอาทิตย์มาผลิตพลังงาน					
3. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีการรณรงค์การลดใช้พลังงานไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม					
4. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีระบบการใช้พลังงานที่ชัดเจน					
5. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีอาคารที่ใช้แสงอาทิตย์เพื่อการส่องสว่างภายในอาคาร					
6. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีบริเวณและภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการลดใช้พลังงาน					
7. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีการรณรงค์การลดการใช้พลังงาน เช่น การรณรงค์เปิดแอร์ที่อุณหภูมิ 25 องศาเซลเซียส					
8. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีโครงการลดโลกร้อนภายในส่วนงาน					
ด้านการจัดการของเสีย					
1. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีระบบจัดการขยะที่มีประสิทธิภาพ					
2. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีระบบบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ					
3. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีการรณรงค์ให้ใช้วัสดุรีไซเคิล					
4. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรีมีโครงการรณรงค์การรีไซเคิลขยะ					

5. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีโครงการการลดใช้ กระดาษ พลาสติก ในส่วนงาน					
การจัดการน้ำ					
1. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีการรณรงค์ให้มีการ อนุรักษ์น้ำ ไม่เปิดใช้น้ำโดยไม่จำเป็น					
ด้านการสัญจร					
1. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีนโยบายในการรณรงค์ ให้ใช้การสัญจรภายในวิทยาเขตด้วยทางเท้าและจักรยาน					
ด้านการศึกษา					
1. มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี มีหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับ สิ่งแวดล้อมและได้ดำเนินงานกิจกรรม โครงการที่เกี่ยวข้องกับ สิ่งแวดล้อม					

ตอนที่ 4 พฤติกรรม ต่อการนำนโยบายสีเขียวสู่การปฏิบัติ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับพฤติกรรม ในแต่ละข้อคำถาม ตามความเป็นจริง เพียงข้อเดียว โดยพิจารณาจากเกณฑ์ ดังนี้

- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย
- 3 หมายถึง ปฏิบัติปานกลาง
- 4 หมายถึง ปฏิบัติมาก
- 5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

รายการประเมิน	ระดับพฤติกรรม				
	1	2	3	4	5
ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน					
1. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่					
2. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการงบประมาณด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม					
ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ					
1. ท่านเปิดไฟเท่าที่จำเป็น					
2. ท่านท่านเปิดและปิดแอร์ตามเวลาที่กำหนด					

3. ท่านขึ้นลงบันไดแทนการใช้ลิฟต์					
4. ท่านดับเครื่องยนต์ทุกครั้งที่ต้องจอดรถนาน					
5. ท่านเดินหรือใช้จักรยานไปบริเวณที่ใกล้แทนการใช้รถยนต์					
ด้านการจัดการของเสีย					
1. ท่านทิ้งขยะลงในถังขยะ					
2. ท่านทิ้งขยะแยกตามประเภทของถังขยะ					
3. เมื่อท่านพบเห็นขยะที่ไม่ได้อยู่ในถังขยะท่านเก็บขยะลงถังขยะ					
4. ท่านนำขยะที่ใช้แล้วนำกลับมาใช้ใหม่					
5. ท่านปฏิเสธการใช้ถุงพลาสติกโดยไม่จำเป็น					
ด้านการจัดการน้ำ					
1. ท่านไม่เปิดน้ำทิ้งในขณะที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ เช่นขณะแปรงฟันสระผม					
2. ท่านแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องเมื่อพบน้ำรั่วซึม					
การสัญจร					
1. ท่านเดินทางภายในวิทยาเขตกาญจนบุรีโดยรถสาธารณะของส่วนงาน เช่น รถราง					
2. ท่านเดินทางโดยรถส่วนตัว					
ด้านการศึกษา					
1. ท่านเข้าร่วมอบรม/กิจกรรม/วิจัย ในโครงการที่เกี่ยวกับการให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
2. ท่านหาความรู้จากแหล่งอื่น เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือ จากแหล่งต่างๆ					

ตอนที่ 5 ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ ต่อการนำนโยบายสีเขียวสู่การปฏิบัติ

1. ปัญหาและอุปสรรค

ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน

.....

.....

ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ

.....

.....

ด้านการจัดการของเสีย

.....

.....

ด้านการจัดการน้ำ

.....

.....

การสัญจร

.....

.....

ด้านการศึกษา

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ขอบคุณที่ตอบแบบสอบถามครับ

จักรินนัท หรือ โอภาส

การทดสอบความเที่ยง (Reliability)

ในการทดสอบความเที่ยง (Reliability) ครั้งนี้ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างบุคลากรและนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จำนวน 30 คน และนำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) จากสูตรครอนบราซ (Cronbach) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกมาดังนี้

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 65

Alpha = 0.88

N of Cases คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ทดลอง

N of Items คือ จำนวนตัวแปรที่ใช้ทดสอบ

ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา จากสูตรครอนบราซ (Cronbach) ที่คำนวณได้คือ 0.88 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1.00 แปลความได้ว่า แบบสอบถามที่เป็นเครื่องมือใช้ในการวิจัยมีความเชื่อมั่นสูง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล

นายจักรินนัท หรือ โอภาส

ประวัติการศึกษา

ศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. 2547
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2558
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขา นโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ

ที่อยู่ปัจจุบัน

31/1 ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี 71000
โทรศัพท์ 089-411-1721

ประวัติการทำงาน

ผู้ช่วยผู้กำกับภาพยนตร์ เรื่องตำนานสมเด็จพระนเรศวร
พ.ศ 2550-2552
หัวหน้างานประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร
มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี พ.ศ. 2552- ปัจจุบัน